

ŽIRI PRAZNUJEJO

»Ankat o Tržičo
an šuštar je žvu...«

Pogreb Elana

Kocka je padla, Elan gre v stečaj. Najhujši potresni sunek je mimo, sledilo bo še več manjših. Posledice bomo lahko sešteli šele čez čas, saj bo tudi Elanova pogrebna žalostinka zazvenela šele januarja prihodnje leto, medtem pa se seveda lahko zgodi še marsikaj.

Elan je bil od aprila letos v središču pozornosti, razburjenje je imelo evforične razsežnosti, saj smo se čustveno posvajali od paradnega konja slovenskega gospodarstva, ki nam je s smučarskim cirkusom zlezal pod kožo in postal naš Elan. Vsaj z njim smo se lahko postavljali v svetu in z Elanom hranili slovensko samozavest. Pri Elanu torej ne gre zgolj za prvi pravi bankrot, temveč tudi za izgubljene iluzije, nedvomno bi veliko lažje prenesli padec katerekoli drugega slovenskega podjetja.

Čustveno neobremenjeni finančniki so že dolgo vedeli, da vse poti vodijo k stečaju, da druge rešitve praktično ni. Vsak direktor, ki zna obračati številke, natančno ve, da si lahko privošči eno, morda dvomesečno kratkoročno zadolženost, trimesečna je že na robu zloma, Elan pa je bil kratkoročno zadolžen za trilet-

no vrednost proizvodnje. Bolj kot vprašanje, kako je Elan lahko nagrebel toliko denarja, so se in se še sprašujejo, kako ga je lahko toliko zapravil, če ga sploh je zapravil. S seštevanjem vseh dolgov in garancij se je namreč moč približati številki 600 milijonov mark, to pa je toliko, kot je denimo danes vredna kranjska tovarna Sava.

Sodišče bo imelo z Elanom še veliko dela. Pred poravnalnim senatom se lahko spoštljivo odkrijemo, strogo in suvereno se je držal črke zakona, kar sploh ni bilo lahko, saj je oral ledino. Še težje bo nemara stečajnemu sodniku in stečajnemu upravitelju, saj že slišimo pripombe, da slednji s stečajni izkušnji nima, stečaj pa je seveda že sam po sebi grda zadeva. Najtežje pa bo nedvomno sodnikom dokazati, kdo je kriv za osupljivo finančno katastrofo Elana, saj inšpektorji in kriminalisti pri svojem delu niso kdove kako uspešni in vse bolj jasno postaja, kako zelo pri nas potrebujemo pravo finančno policijo. Novost bo seveda že samo dejstvo, kaj stečaj pomeni za kvalifikacijo kaznivih dejanj. ● M. Volčjak

Jeseniška Železarna ne bo šla v stečaj

Ostra sanacija pod skrbništvom države

Sanacija bo vodena po Mc Kinseyjevem načrtu, ki je eno leto ležal v predalu in je predvideval triletno sanacijo, slovenska vlada pa jo bo po najtrši inaciji speljala v enem letu.

Ljubljana, 18. oktobra - Slovenski izvršni svet se je na četrtkovni seji odločil, da niti štorska niti jeseniška železarna, v katerih je zaposlenih nad 8500 ljudi, ne bosta šli v stečaj, ampak bo slovenska država v enem letu izvedla trdo sanacijo po skrajšanem postopku. Obe železarni sta pod državnim skrbništvom, vlada bo peljala postopek in kdor od sedanjega vodstva železarn bo zmožal to nalogo, bo ostal, sicer bodo morali priti drugi. Prvič po vojni se tako celovito lotevamo reševanja neke panoge, čeprav je že sedaj jasno, da bo taka pote-

za nujna pri Litostruju, pa verjetno pri Tamu, Metalni in še pri kom, ki sedaj še stiska zobe, da bi zvozil, je dejal po seji izvršnega sveta minister za industrijo inž. Izidor Rejc.

Za jeseniško Železarno pomeni zaprtje vseh starih, nedonosnih obratov, zmanjšanje števila zaposlenih za okrog 2000 in učinkovito vodenje firme. Minister Rejc je dejal, da bi vsako odlašanje povzročilo vedno več nerešljivih problemov. Republika ima nekaj denarja za pomoč nezaposlenim, da bo ta ukrep primerno hu-

man. Nekaj se jih bo upokojilo, nekaj jih bo prejelo enkratno odpravnino, nekateri brezposelni pa napovedujejo tudi izselitev z Jesenic. Banke, ki se morajo aktivneje vključiti v reševanje železarske in podobnih kriz, naj bi odpisale posojila, bistveno, za 43 odstotkov, naj bi se zmanjšala poraba energije. Po novem naj bi šlo v Sloveniji za železarne le še 4 odstotke električne energije. Slovenija namerava železarstvo postaviti na pozicije, kakršne ima ta panoga s svetu, in proizvajati tisto, kar bo tržno zanimivo. ● J. Košnjek

Visoški dvorec znova na "dražbi"

Skofja Loka, 17. oktobra - Občinski izvršni svet je po prekinitvi pogajanj s celovskim podjetnikom Jožetom Anderličem o ustanovitvi mešanega podjetja Tavčarjev dvor na zadnji skupščini dobil nalogo, da pripravi kriterije za ponoven razpis za zbiranje ponudb za oživitve nekdanjega Tavčarjevega gospostva.

O vsebini novega razpisa je bilo govora na včerajšnji seji škofjeloške vlade. Pretehtala je odločitev, naj se visoški dvorec ponudi v dolgoročni najem. V ponudbo sta zajeta obnovljena hiša in gospodarsko poslopje ter dvojni kozolec s pripadajočim zemljiščem. Objekti so primerni za turistično, gostinsko, športno, kulturno, izobraževalno, trgovsko in drugo podobno dejavnost. Najemnik, ki se bo pokazal za najugodnejšega, bo moral dvorec dokončno urediti do izteka 1992. leta ter upoštevati, da je dvorec z okolico razglašen za kulturni spomenik. Ponudba mora zajemati čim natančnejši predlog programa izrabe dvorca, rok, v katerem bo morebitni najemnik program uresničil ter ponujeno višino najemnine z rokom plačila. ● H. J.

Sklep republiške vlade Rudnik urana začasno zaprt

Ljubljana, 18. oktobra - Republiška vlada je v četrtek sprejela sklep, da Rudnik urana Žirovski vrh v ustanavljanju začasno preneha z izkoriščanjem in raziskovanjem uranove rude. Na osnovi tega sklepa je treba izvesti ukrepe zavarovanja, da se izključi kakršnakoli nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in se pri tem upoštevajo zakon o rudarstvu, zakon pred ionizirajočimi sevanji in posebni varnostni ukrepi pri uporabi jedrske energije in drugi zakoni s tega področja. Za uresničevanje tega je zadolženo poslovoštvo Rudnika, o čemer mora sprotno obveščati republiško vlado, ta pa se je obvezala, da bo naročila projekt za zapiranje rudarskega objekta, obrata predelave in sanacijo odlagališč jamske in hidrometalurške jalovine in stalno nadzorovala vpliv zaprtih oziroma opuščenih obratov na okolje. Vlada je aprila naročila raziskovalno nalogo o alternativnih možnostih razvoja RUŽV, ki naj bi bila končana do 20. novembra letos. ● J. Košnjek

KS Gorenja vas se je zainvestirala Na Hotavljah zmanjkalo denarja

Skofja Loka, 18. oktobra - Krajevna skupnost Gorenja vas je 1988. leta ugriznila v razširitev krajevnega telefonskega omrežja. Zdaj je za kabel do Hotavljah zmanjkalo denarja in na cedilu je ostalo 75 novih naročnikov.

Zbrani denar je krajevna skupnost porabila za obnovo prostorov za novo avtomatsko telefonsko centralo v Gorenji vasi, za doslej uspeli na novo priključiti 58 telefonskih naročnikov, medtem ko jih 75 na Hotavljah od konca minulega leta še čaka. Za dokončanje investicije krajevni skupnosti manjka 600.000 dinarjev. ● H. Jelovčan

Kranj - Z davišnjo podelitvijo Jenkove nagrade za najboljšo pesniško zbirko v obdobju 1988-89 pesniku Milanu Jesihu in njegovi zbirki Soneti na literarnem večeru v Prešernovem gledališču Kranj se je zaključilo letošnje deveto srečanje slovenskih pesnikov. Srečanje je finančno omogočila skupščina občine Kranj, ki je zagotovila tudi denar za nagradni sklad ter tako odločilno prispevala k temu, da je prireditev sploh bila. Po oceni republiškega sekretariata za kulturo bi prireditev zaradi pomanjkanja denarja v slovenski kulturi morala celo odpasti. S takšnim sklepom se v Društvu slovenskih pisateljev seveda niso mogli strinjati in so kljub vsemu izpeljali prireditev. Pesniki so se na tokratnem druženju pogovarjali na temo Tišina in poezija, spominu pesnika Jenka pa so se poklonili s polaganjem cvetja na njegov grob. - L. M. - Foto: Gorazd Šinik

Večer s starimi Tržičani

Tržič, oktobra - V soboto zvečer so v dvorani Sv. Jožefa stari Tržičani spregovorili o Tržiču pred pol in več stoletja, o takratnem živahnem glasbenem in kulturnem življenju nasploh. Ahačičev Jože je po dolgem času spet z lokom potegnil po svoji violini, da so strune kot včasih zadrhteale v starih melodijah, pomagala pa sta mu Duo Slavka in Tone. Večer, kakršnih si v Tržiču še želijo. (Več o tem berite na 5. strani). - Foto: ● D. Dolenc

Zakaj vrste na meji?

Vzrok na avstrijski strani

Ljubelj, 22. oktobra - Te dni se mnogi potniki, ki so potovali preko meje spraševali, zakaj je treba tako dolgo čakati. Da je čakalna doba dolga preko dneva, je še nekako razumljivo, saj se nakupi preko meje še vedno splašajo, mnogi pa so začudeni, ker je treba več ur čakati tudi ponoči, ko ni velike gneče.

"Vzrok večurnega čakanja na Ljubelju je izključno na avstrijski strani, saj tam delajo le v eni koloni, pa še to zelo počasi. Tako je bila na primer čakalna doba v noči s četrtrka na petek dolga kar štiri ure, pa tudi sicer je večkrat treba čakati dlje časa. Z avstrijskimi cariniki smo se že dogovarjali o hitrejšem delu, vendar pa zaenkrat pri tem nismo imeli uspeha. Čakalna doba na naši strani je od deset do petnajst minut," je povedal Ljubo Lukič, šef carinarnice na Ljubelju. ● V. Stanovnik

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Slovenski križev pot

V času, ko gre za biti ali ne biti Jugoslavije in je Slovenija razpeta v dilemi ali naj si še prizadeva za njeno preobrazbo ali pa se raje odcepi od nje, ne bo odveč, če povzamemo in znova premislimo spoznanja, do katerih je prišel slovenski krščanski mislec Peter Kovarčič - Peršin v svojem izjemnem eseju *Geopolitične koordinate Slovenije*.

Slovenija in z njo Slovenci smo umeščeni v Evropo tam, kjer se stikajo, združujejo in križajo trije evropski "svetovi": Srednja Evropa, Mediteran in Balkan. Na kraju prehoda in prepaha torej, kjer je potrebno predvsem dvoje: "osredinjenost" v svojih lastnih tleh, ki omogoča ohranjanje ravnotežja med omenjenimi tremi sredobežnimi tendencami. Slovenija je torej kot nekakšen križ, osredinjen v lastnih tleh in razpet na tri strani; noge so v slovenski zemlji, glava štrli v Srednjo Evropo, leva roka se rokuje z evropskim vzhodom, desna pa z zahodom. V preteklosti so omenjene tri Evrope tekmovala, kako bi si razdelile naš prostor. Slovenci pa smo si vsem trem nasproti prizadevali, da bi v njem ostali prevladujoč in povezujoč dejavnik. V tem nismo nikoli zares uspeli, nekakrat pa smo skoraj povsem obvladali položaj. Celjski grofje, Primož Trubar, Zedinjena Slovenija (in njena jugoslovanska zabloda) ter NOB so imena, ki označujejo vrhunce slovenske zgodovine.

Ostati suveren na križišču treh svetov in poti - to je smoter slovenske zgodovine. Knežja hiša celjskih ga je že skoraj dosegla, a so jo naposled onemogočili Habsburžani in Vatikan, ki sta imela tu svoje interese. Trubar, čigar glava je bila v višavah nemškega duha, ni nikoli pozabil na svoje slovanske korenine. Za program Zedinjene Slovenije je bilo bistveno, da ostanejo vse slovenske pokrajine združene, čeprav državno ne povsem samostojne. Jugoslovanska ideja in obe njeni udeleženci sta bili v primerjavi s tem velika degradacija; odtrgali smo se od Srednje Evrope in Mediterana, kjer je ostal tudi del narodovega telesa, in postali najrazvitejša balkanska provinca z deželno in kulturno avtonomijo. Barantali smo z Beogradom za več ali manj avtonomije, doma pa ljubosumno negovali podeželsko domačinstvo, tisto, iz katerega je zrastle tudi slovensko domobranstvo in njegova tragedija. Bistveno več smo si upali v NOB, v katerem smo ustvarili svojo lastno vojsko in številne druge nacionalne institucije. A kaj, ko so na vrhuncu osvoboditve njihovi voditelji v svoji boljševiski zablodi razpuskili slovensko vojsko in potem še druge atribute slovenske republike, ki je to ostala le po imenu, v resnici pa je spet postala "na pridna" banovina. Zdaj se zdi, da gre nova, demokratično izvoljena slovenska oblast v drugo skrajnost - stran od Beograda in Balkana, v naročje Srednje Evrope in Mediterana. "Tako išče slovenska zunanja politika prve zaveznike in garante za našo suverenost v Avstriji, Bavarski, Hrvaški in Italiji, se pravi v zgodovinskih nosilcih slovenskega raznarodovanja." Ravna ravno obratno kot leta 1918 - predvsem hoče stran, čeprav ne ve prav dobro, kam - in spet je zagledana sama vase in v svoje novo domačinstvo. Beogradu obrača hrbet, do Pariza in Moskve pa sploh ne vidi. "Če pa bi Slovenija porušila vse mostove do Beograda in tudi do Srbije, se utegne zgoditi, da ostane brez oprijemljivega zaveznika v prepihu evropskega združevanja." Ne pozabimo, da sta Evropa že v srednjem veku "združevali" bizantinski in frankovski dvor, pa Sveto rimsko cesarstvo nemških narodnosti, v novem veku pa so združevalne ambicije vodile napoleonske vojne, tretji rajh in tretjo internacionalo.

Glavni cilji slovenske zunanje politike bi morali biti trije: krepiti našo samobitnost, utemeljeno v naši kulturi, vzpostaviti in ohraniti dobre odnose z vsemi sosedi in pridobiti mednarodno garancijo za našo suverenost. Slednje pa ne kaže iskati le v Rimu, na Dunaju in v Beogradu, temveč v Moskvi in Parizu. Tam gotovo niso zainteresirani, da že tako ali tako premočna Nemčija prevlada še v naših krajih. "Toda na slovensko karto bosta ti dve evropski veliki sili - Rusija in Francija, morda v prihodnje tudi združena Evropa oziroma njene institucije - pripravljene staviti šele tedaj, ko se bo slovenska država uveljavila kot nepogrešljiv dejavnik stabilnosti tega prostora." Šele tedaj torej, kajti to, kar počnemo zdaj - izganjanje hudiča ob zapeku - je premalo. Čaka nas še križev pot.

Miha Naglič

Ustanovna skupščina makedonske VMRO

Ljubljana - Jutri, v sredo, ob 18. uri bo v dvorani Zdravstvenega doma Ljubljana na Miklošičevi 24, ustanovna skupščina VMRO - DPNM (demokratična partija nacionalne makedonske enotnosti). Slovenska sekcija te stranke bo na skupščini predstavila programске cilje in predvidljivi program, v katerem se zavzema za konfederalni koncept ureditve Jugoslavije, ukinitve sklada za nerazvite ter uvedbo drugačne na ekonomskih pogojih temelječe pomoči nerazvitim, za tržno gospodarstvo, zasebno iniciativo, zavzema pa se tudi za zaščito makedonskega kulturnega prostora.

Danes v Škofji Loki

Tribuna o ustavi

Škofja Loka, 23. oktobra - ZSMS - liberalna stranka Škofja Loka prireja danes, 23. oktobra, ob 18. uri v škofovškem hotelu Transturist javno tribuno o osnutku nove slovenske ustave. Na tribuni bosta sodelovala dr. Ivan Kristan in mag. Matevž Krivic. ● J. K.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Zargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (v. d. odgovorne urednice), **Vilma Stanovnik** (sport, turizem, poslovne informacije), **Danica Dolenc** (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), **Danica Zavri** - **Ziebir** (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), **Andrej Zalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilno, Jesenice), **Stojan Saje** (družbene organizacije, ekologija), **Jože Košnjek** (notranja politika, sport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Gorazd Sinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Ivo Sekne**, **Nada Prevc** in **Mirjana Drakster** (tehnično urejanje) in **Marijeta Volčič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Slavje v prenovljeni šoli

Lepo darilo za 175-letnico šole

Obnova je veljala 2,5 milijona nemških mark, več kot 2.000 ur udarniškega dela učencev.

Železniki, 22. oktobra - Povečano in polepšano poslopje osemletke v Železnikih je prav gotovo najlepše darilo, ki ga je škofovsko gospodarstvo lahko dalo učencem, učiteljem in samemu kraju ob 175-letnici postavitve prve šole v Železnikih. Temu primerno so Železnikarji slovesni dogodek, otvoritev šole, v soboto popoldne tudi počastili.

V uvodnem govoru je ravnatelj Osnovne šole Prešernove brigade Leopold Nastran preletel bogato šolsko kroniko. Sedanja zgradba, ki je bila postavljena 1948. leta, je kasneje doživela vrsto dozidav. Prvič je bila povečana in prenovljena 1967. leta, dve leti kasneje je dobila telovadnico, 1976. leta še osem učilnic za predmetno stopnjo in nazadnje, 1983. leta, lep športni park. Isto leto so morali na razredni stopnji zaradi prostorske stiske uvesti trizimski pouk. Prenatranost je iz leta v leto bolj pritiskala na učence in učitelje, ovirala posodabljanje pouka in še boljše delo. Dozidava je postala edini izhod.

Ko je že kazalo, da iz moke ne bo kruha, saj se je samopripravek za gradnjo šolskih objektov iztekel, se je delo vendarle začelo. Prizadevanja šolskega kolektiva, krajanov in ljudi v škofovski občini, ki krojijo investicijsko politiko,

predvsem pa seveda gospodarstva, ki je dalo denar, so postopno začela rojevati sadove, obljuba, dana z referendumskim programom, se je s papirjev selila v stvarnost. Najprej je šola dobila večnamensko dvorano, nato štirinajstih učilnic, knjižnico s čitalnico, predavalnico in kabinetni, računalnico ter garderobe za razredno stopnjo; tako so učenci nižjih razredov lani lahko prešli s trizimenskega na enozimski pouk.

Med letošnjimi poletnimi počitnicami je bila šola spet živahno gradbišče. Obnovili so učilnice na predmetni stopnji, dobili specializirane učilnice in kabinete, obnovili telovadnico, uredili celostno podobo šole in okolice. Projekte je izdelalo Projektivno podjetje Kranj, delo je opravil SGP Tehnik. Celotna obnova šole, ki je bila predvsem zaradi denarnih zagat deljena v tri faze, je stala okrog 2,5 milijona nemških

mark, vanjo pa je vgrajenih, kot je dejal Leopold Nastran, tudi več kot dva tisoč ur udarniškega dela učencev in petsto ur dela pedagoških delavcev.

Sobotne slovesne otvoritve šole v Železnikih se je udeležila tudi pomočnica republiškega sekretarja za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo, zadolžena za področje osnovnega izobraževanja, Milena Markič. Pohvalila je šolski kolektiv, ki je bil vedno odprt za izzive časa, za novosti, ki jih je znal uje-

ti s potrebami in tradicijami kraja. Milena Markič se je dotaknila tudi aktualnih spreminjanih v slovenskem šolstvu.

Strategija razvoja osnovne šole, ki jo je pripravil Zavod RS za šolstvo, zaobjema notranje reforme, spreminjanje metode in didaktične prijeme, s čimer naj bi dosegli poglobljen cilj, to je preiti od naravnosti k pomnjenju na razvoj miselnih potencialov učencev. ● H. Jelovčan. Foto: J. Cigler

V Kranju ustanovili odbor Socialistične stranke Slovenije

Dveh držav Slovenci ne moremo plačevati

Kranjskemu območnemu odboru Socialistične stranke bo predsedoval Ferdo Rauter, ki bo tudi vodja poslanskega kluba. Volilni program bo še naprej osnova delu stranke.

Kranj, 19. oktobra - Zbora sta se udeležila tudi predsednik Socialistične stranke Slovenije Viktor Žakelj in član glavnega odbora Marjan Gantar, v vodstvo kranjskega območnega odbora pa so razen Ferda Rauterja izvolili še Marjana Gantarja, Marijo Primc, Franca Benedika, Andreja Babiča, Viktorja Jesenika in Slavka Brinovca.

Kranjski socialisti imajo tri odbornike v družbenopolitičnem zboru in dva v zboru krajevnih skupnosti. Sodelovanje odbornikov in vodstva stranke je dobro, v prostorih v bivšem hotelu Evropa pa bo sčasoma začel delovati klub socialistov. Ferdo Rauter je smilil pogled socialistov na dogajanja v kranjski občinski skupščini z naslednjimi ugotovitvami: zasedanja so večinoma težavna, razprave so večkrat vroče in večkrat tudi dnevni red ni bil sprejet; v odborih in komisijah je lažje dosegati medstrankarske dogovore kot pa potem na skupščini, kjer se stranke opredeljujejo drugače, kot je pokazal zadnji primer imenovanja družbenega pravobranilca samoupravljanja. Na komisiji je dobil kandidat podporo, v skupščini pa je De-

mos glasoval proti. Seje se skušajo voditi mimo poslovnika, vse naj bi rešil večinski glasovalni stroj, zapleta se pri proceduralnih in kadrovskih vprašanjih, za vsebinska in za vprašanja, predlog in pobude odbornikov pa zmanjkuje časa. Stalni problem je kranjski radio in njegovo ustanoviteljstvo, ki naj bi se preselilo na skupščino. Sodišče ga je tako že registriralo, čeprav ustreznega sklepa skupščine še ni. Socialisti menijo, da mora postati radio, ki postaja tudi ekonomsko uspešen, nadstrankarski, neodvisen od trenutnega razmerja političnih sil v skupščini. Po besedah Rauterja socialisti upajo, da bo začela skupščina normalno delovati.

Viktor Žakelj je povedal, da vsi tako ali drugače nosimo breme zgodovine in da bi vsi radi te-

Ob sredah vas pričakujejo

Kranjski socialisti so se odločili, da bodo odslej naprej vsako sredo med 17. in 19. uro prostori odprti za člane, simpatizerje in druge, ki bi radi kaj povedali, povprašali ali se včlanili v stranko. V tem času bo na strankinem sedežu vsaj eden od poslancev, odbornikov ali vodstva stranke. Sicer pa imajo socialisti tudi nabiralnik, ki čaka na predloge, kritike, želje in izpolnjene pristopne izjave.

mu sindromu ušli. Socialisti na volitvah nismo tržili na dveh konjunkturalnih stvareh, na črnobe-

lem gledanju na zgodovino in na popolnoma negativnem odnosu do Jugoslavije. Danes vedno več ljudi sprejema trezen, kritičen, ustvarjalen odnos do zgodovine, prav tako pa tudi dejstvo, da smo v Jugoslaviji, da je ta država realen subjekt, čeprav so jo volili zmagovalci sprva hoteli v enem dnevu pokopati. Z emancipacijo Slovenije je treba nadaljevati. Socialisti smo predlagali plebiscit kot instrument svobodnega odločanja ljudi. Plebiscit ima večjo mednarodnopravno veljavo kot pa razne deklaracije. To ne bi bila negacija parlamenta, ampak bi po plebiscitu sprejeli dinamiko samoosvajanja. Odklanjamo nacionalne pogodbe s Hrvaško, je dejal Žakelj, saj so oni sami dejali, da je konfederacija samo faza k samostojnosti in odhodu iz Jugoslavije. Slovenci, ki sedaj dajemo zvezi okrog 2,5 milijarde dolarjev letno, smo sposobni plačevati le eno državo in ne dveh kot sedaj. V prihodnje naj bo to samo slovenska država. ● J. Košnjek

Seja izvršnega sveta občine Jesenice

Še so nejasnosti o avtocesti

Jesenice, 16. oktobra - V torek je bila dvanajsta seja jeseniškega Izvršnega sveta, na kateri so spregovorili o predlogu za javno razgrnitev prostorskih ureditvenih pogojev, o predlogu o določitvi enotnega matičnega območja v jeseniški občini, podani sta bili poročili gradbenih odborov za gradnjo OŠ Polde Stražišar in sanacijo stavbe jeseniške gimnazije, najbolj vroča tema, glede na burno in dolgo razpravo, pa je bilo poročilo o problematiki pri vodenju upravnih postopkov v zvezi z gradnjo avtoceste Hrušica - Vrba. Na seji so govorili še o nekaterih stanovanjskih zadevah, obravnavali pa so tudi predlog za povišanje pristojbin za opravljanje voziškega izpita ter predlog za povišanje oskrbnih cen v vrtcih.

S prostorsko ureditvenimi pogoji naj bi dosegli, da bi bilo celotno področje občine pokrito s prostorskimi izvedbenimi akti, tako bi le ti veljali za območja, za katera v dolgoročnem in družbenem planu ni predvidena izdelava prostorsko izvedbenih aktov ter za območja, za katera sicer predvideni, izvedbeni načrti ne bodo sprejeti v tekočem srednjeročnem obdobju. Osnutki prostorskih ureditvenih pogojev, tako tekstualni kot grafični del, bodo javno razgrnjeni v sejni dvorani jeseniške občine in v krajevnih skupnostih Rateče, Kranjska Gora, Dovje - Mojstrana, Planina pod Golico in Žirovnica. Po

enomesečni razgrnitvi in javnih razpravah v KS bodo vse pripombe obravnavali v Izvršnem svetu in po dopolnitvi, glede na pripombe, osnutka naj bi prostorsko ureditvene pogoje obravnavali v skupščini.

Na Sekretariatu za notranje zadeve so pripravili predlog o določitvi enotnega matičnega območja v občini Jesenice, kar naj bi pripomoglo predvsem k bolj tekočemu in ažurnemu vodenju matičnih knjig, lažji pa bi bil tudi prehod na računalniško obdelavo podatkov. Tako naj bi po novem letu v občini Jesenice vodili le tri matične knjige, rojstno, poročno in knjigo umrlih.

Gradnja OŠ Polde Stražišar se je že prevesila v zaključno fazo, ki zajema zunanjo ureditev šole (parkirišča, dovoze, pločnik, igrišča...), katero naj bi financirali iz sredstev namenjenih za komunalno in cestno dejavnost v občini. Višina dodeljenih sredstev bo 600.000 din, hkrati pa naj bi z vpisom v integralni proračun občine za prihodnje leto zagotovili še ostala potrebna sredstva za dokončanje gradnje. Iz istega proračuna bodo dotekala tudi sredstva za sanacijo gimnazijske stavbe s tem, da bo gradbeni odbor poskušal iskati tudi dodatne vire financiranja. Vrednost celotnega projekta predstavlja več kot polovico vseh sredstev, ki so namenjena za izobraževanje na Jesenicah, zato naj bi program sanacije jeseniške gimnazije predložili tudi republiškemu sekretariatu za vzgojo in izobraževanje, da bi ga le ta vključil med investicije za leto 91.

Točka, v kateri je bila obravnavana problematika v vezi z gradnjo avtoceste Hrušica - Vrba, je

bila deležna precej burne razprave, saj se je pokazalo, da zadeve okrog razlastitvenih postopkov še daleč niso urejene. Republiška uprava za ceste in njen pooblaščenec DO Dominvest Jesenice sta že sklepala pogodbe z nekaterimi lastniki zemljišč, preko katerih poteka trasa avtoceste (prišlo je celo do nekaterih zamajev priseljivšč). Tako je pod vprašaj prišlo, če sama izvedba komasacije, s omenjenimi pogodbe niso pravno močne, vsekakor pa so uspele napraviti zmedo pri postopkih razlastitve. Na Izvršnem svetu so zato sklenili, da je potrebno pripraviti temeljito analizo trenutnega stanja v procesu razlastitve. Republiška uprava za ceste in DO Dominvest naj pojasnijo "svoje delovanje" pri postopkih razlastitve zemljišč, ki so potrebne za masacijo zamuja, dopolniti lokacijske odločbe, skratka stvari morajo biti, pred vpisom v zemljiško knjigo, jasne.

Na Jesenicah bodo odslej najprej dražje pristojbine za opravljanje voziškega izpita, tako bo izpit iz cestno prometnih potrebščin za B kategorijo potreben za odšteti 150 dinarjev, medtem ko bo izpitna vožnja 210 dinarjev. Za 18 odstotkov se bodo povišale tudi oskrbne cene v vzgojno-izobraževalnih organizacijah. ● Igor Kavčič

Denacionalizacija in privatizacija

Vlada neupravičeno dala prednost privatizaciji

Komunisti so naropano premoženje zadržali, sedanja vlada pa ga namerala prodati tistim, ki imajo zdaj nekaj prostih sredstev. Kdo so to, se dobro ve!

Ljubljana, 19. oktobra - "Združenje lastnikov razlaščenega premoženja Ljubljana je zahtevalo, da bi ob procesa, denacionalizacija in privatizacija, potekala hkrati in da pri privatizaciji dobili prednost razlaščeni, ki imajo legitimno pravico do svojega nekdanjega premoženja. Vlada je dala prednost privatizaciji in pripravila zakon, nad katerim smo razočarani. Ne strinjamo se, da bi bili razlaščeni upravičeni le do odškodnine, ampak zagovarjamo stališče, da jim je treba vrniti nekdanje premoženje in jim le v primerih, kjer to ne bi bilo mogoče, izplačati odškodnino v denarju ali v obveznicah, za katere bi jamčila država," je na novinarski konferenci, ki jo je v petek pripravilo združenje, dejal dr. Edo Pirkmajer.

O osnutku zakona o privatizaciji, ki zadeva le lastnike razlaščenih tovarn (ne pa tudi lastnikov razlaščenih gozdov, kmetijskih zemljišč, poslovnih prostorov, stanovanj...), na konferenci ni bilo slišati dobre besede. Vitomir Gros je dejal, da se Liberalna stranka ne strinja s tem, da bi bivše lastnike podjetij "odpravili" samo z obveznicami, pa tudi ne z načinom razdeljevanja delnic, ki je zelo podoben Markovičevemu. Stranka tudi ocenjuje, da lju-

dje, ki so Markoviču pomagali pripravljati zvezni program lastninjenja, ne bi smeli sodelovati pri republiškem. Tone Podgoršek je ocenil, da je osnutek zakona prišel v skupščinsko obravnavo, še preden se je o privatizaciji začela strokovna polemika. Za nepošteno lastninjenje, ki se je začelo in o katerem lahko vsak dan beremo v časopisih, ne bo nihče sodno odgovarjal, ker za to ni zakonske osnove. Dr. Edo Pirkmajer je dejal, da zakon "odvzema"

lastnino nekdanjim lastnikom pa tudi delavcem, ki so jo pomagali ustvarjati od vojne do danes: daje pa jo tistim, ki imajo v današnjem času nekaj prostih sredstev. Kdo so ti, se pa dobro ve! Teobald Belec je dejal, da vlada s tem, drugim daje možnost, da lastninijo premoženje razlaščenih, tepta tudi osnovno poštenje.

Na novinarski konferenci je bilo slišati tudi vprašanje, kaj še lahko pričakujemo od vlade in od strank, ki so pred volitvami obljubljale, da bodo popravile povojne krivice, primerjate, da je komunistični sistem lastnikom vzel podjetja in z njimi razpolagal, sedanja vlada pa namerava naropano premoženje prodati drugim, pa tudi to, da so prenovitelji pred volitvami vozili dokumentacijo o nacionalizacijah, zaplembah in drugih ukrepih s tovarnjaki v Količevo. ● C. Zaplotnik

Vitomir Gros iz glavnega odbora Liberalne stranke ugotavlja, da zakon o privatizaciji pomeni dokončno instalacijo komunističnega sistema in konec slovenske pomladi, kajti lastniki bodo postali tisti, ki so doslej upravljali družbeno lastnino. Slovenijo že preletavajo mrhovinarji in si si pomočjo raznih "agencijašev" ter nacionalnih nevoščljivcev ogledujejo razna podkapitalizirana podjetja, ki jim jih bodo YU-menedžerji prodali za visoko provizijo in bagatelno ceno. Ti menedžerji z lučjo pri belem dnevu iščejo nove lastnike, bivših lastnikov sploh ne priznavajo in poskušajo legalizirati krajo bivših rdečih baronov. Prihranki, ki naj bi si jih nekateri pridobili z utajo davkov, so neznatni v primerjavi s tistimi, ki so si jih nekateri vodili v družbenem sektorju pridobili s provizijami pri nabavi osnovnih sredstev in proizvodnega materiala v tujini, da o zavoženih investicijah ne govorimo. Zakon nas bo pripeljal v prvobitni kapitalizem, ustoličil bo agencijo in sklad, ki bosta razpolagala s tolikšnim premoženjem, da bosta pravzaprav tretja vlada v Sloveniji: končno pa bo to tudi edini predlagani zakon, na katerega opozicija ne bo imela pripomb.

Mag. Igor Omerza v Trziču:

Slovenija ne bo Švica čez noč

Tržič, 18. oktobra - O spremembi lastninskih odnosov pri nas, o divji privatizaciji, o sedanji škodljivi kmetijski politiki, o monetarnem sistemu, o dviganju hranilnih vlog v bankah, ki lahko sesujejo naše gospodarstvo, in o podobnih gospodarskih aktualnostih so v četrtek zvečer spregovorili Tržičani, ki sta jih na predavanje mag. Igorja Omerza povabili tržiška liberalna stranka in SDZ Tržiča.

Mag. Igor Omerza je opozoril na kup napak in nevarnosti, ki se danes dogajajo v našem gospodarstvu. Največji problem je trenutno sprememba lastninskih struktur, ki jo je treba speljati na miren, zakonit način. Privatizacija na eni in reprivatizacija na drugi strani bosta zahtevali dolge dokazne postopke, kajti lastnina je stvar, ki jo mora vsaka družba jemati skrajno resno, sicer lahko državo ogrozi velika politična nestabilnost. Pojem družbena lastnina mora izginiti, je poudaril mag. Omerza, ni pa vseeno, kako izgine; pri slabem procesu bi lahko dobili slaba podjetja. Premalo je bilo dosedaj narejenega na denarnem področju. Slovenija bo morala imeti svojo centralno banko, ki bo tudi emisijska banka, vendar kadrovsko ni bila še nobena sprememba osvojena. SDK in banke vodijo še vedno isti ljudje, enako je z Gospodarsko zbornico Slovenije. Slovensko gospodarstvo uničuje Markovičeva politika izvoznega tečaja, sedanja kmetijska politika je škodljiva slovenski politiki... Morda je vse to načrtno, se sprašuje mag. Omerza, da bi Slovenijo obubožali, da bi bila tako lažje obvladljiva.

Trenutno je najhujši problem slovenskega gospodarstva množično dviganje deviznih in dinarskih prihrankov iz bank. Lahko dvignemo vse, vendar medtem bo slovensko gospodarstvo umrlo, je poudaril mag. Omerza, razmere nas silijo, da smo še bolj kritični do naše vlade. Včasih ta obljublja preveč samostojno državo Slovenijo. Eno je gotovo, pravi mag. Omerza: Slovenija ne bo Švica čez noč.

Tržičane je najbolj zanimala osamosvojitve. Peter Smuk je pojasnil, da je za to potrebno sprejeti štiri najpomembnejše akte: 1. zakon o osamosvojitvi, 2. ustavo, 3. zakon o državljanstvu in 4. izvesti referendum. Kar pa se tiče denacionalizacije, zahteva, da se ljudem vrne točno tisto, kar jim je bilo odvzeto, vsaj kjer je to še mogoče. Če hoče nekdo dobiti nazaj svoj lokal, ga mora dobiti. Dvomi tudi v delo agencije; tako mala skupina ljudi ne bo mogla obvladati tak konglomerat kapitala.

Ko je bil izražen dvom glede internih delnic, ki ostajajo podjetjem, se je zanje zavzel Franc Grašič, direktor Peka, ki je poudaril, da je to edina možnost, da nekaj kapitala ostane tovarni in da bo ta postopno prišla do dodatnega kapitala.

Tudi o "črnem scenariju", ki se piše Sloveniji, so spregovorili ta večer. Lahko se zgodi, da bi od federacije nič ne dobili, razen gore mednarodnih dolgov. Govori se o 9 milijardah dolarjev. Najbolj črn scenarij nam je napisal Markovič, so ugotavljali. Osamosvojitve je edina rešitev. Slovenija ima pridne, sposobne ljudi, da zaozstaja za Zahodom, je kriv le dosedajni nezahtevni trg.

Kar nekaj Tržičanov se je zavzelo, da gre ločevanje od Jugoslavije prepočasno, da nas bo to več stalo, kot če bi vezi na hitro prežezali. Ne bi smeli pristajati na povijanje zveznega proračuna, slovenska skupščina, kot najvišji organ, pa bi morala dati garancijo na denar v slovenskih bankah. Mlado slovensko državo je treba začeti na pošten, sodoben način. Če hoče Slovenija biti resnično samostojna, mora imeti lasten denar, lastno carino, so poudarili ta večer v Trziču. Da gre tako počasi, pa je krivo premalo osebne zagnanosti strokovnjakov, ljudi na gospodarski zbornici. Prav zato bodo, je povedal Peter Smuk, obrtniki organizirali lastno gospodarsko zbornico. ● D. Dolenc

Raziskali bodo povojne poboje

Škofja Loka, 22. oktobra - V Škofji Loki bodo na pobudo delegatov v občinski skupščini ustanovili komisijo za raziskavo povojnih množičnih pobojev in drugih nepravilnosti.

Naloga sedemčlanske komisije, v kateri bodo ustrezno zastopane vse škofjeloške politične stranke, bo ugotoviti vsa dejstva v zvezi s povojnimi množičnimi poboji, ugotoviti, kje so grobišča, najti in obnoviti sezname žrtev ter ugotoviti odgovornost za ta dejanja, razen tega pa bo komisija raziskala tudi vse druge povojne dogodke na območju škofjeloške občine, ki bi lahko vplivali na narodno spravo. Na osnovi ugotovitev bo predlagala skupščini, izvršnemu svetu ali drugim organom konkretne ukrepe. ● H. J.

Vodstvo TO v novih prostorih

Ljubljana, 19. oktobra - Pred dnevi se je republiški štab za Teritorialno obrambo Slovenije, kateremu načeljuje Tržičan Janez Slapar, preselil v nekdanjo Kardeljevo vilo v Tacnu. Stavbo, ki jo po novem upravlja republiški sekretariat za ljudsko obrambo, so si danes ogledali tudi najuglednejši slovenski politiki, predsednik predsedstva Milan Kučan, predsednik skupščine dr. France Bučar in predsednik izvršnega sveta Lojze Peterle. Vodstvo slovenske teritorialne obrambe bo tod ostalo vse dotlej, dokler ne bodo izpraznili stavbe nekdanjega poveljstva TO na Prežihovi ulici v Ljubljani. Potem se bo štab TO ponovno nastanil v glavnem mestu, nekateri zaposleni pa bodo še naprej delali v Tacnu. ● S. Saje

Priprave na dopolnitev zakona o TNP

Delovna skupina bo proučila pripombe

Radovljica, 15. oktobra - Radovljiški izvršni svet je imenoval delovno skupino za pripravo sprememb in dopolnitev zakona o Triglavskem narodnem parku. V skupini so Janez Urbanc (Uprava za urbanizem), Mladen Berginc (TNP), dr. Avgust Mencinger (poslanec radovljiške občine v zboru občin republiške skupščine), Andrej Ogrin (član izvršnega sveta) in Milana Tomazin (sekretariat skupščine in izvršnega sveta). Skupina bo proučila vse dosedanje pripombe o zakonu in v sodelovanju s predstavniki občin Jesenic in Tolmin pripravila ustrezen predlog sprememb in dopolnitev zakona.

Ker je bilo doslej pri uresničevanju zakona o Triglavskem narodnem parku v radovljiški občini precej težav pri usklajevanju turističnih načrtov in naravovarstvenih načel, bi bilo dobro, če bi bil v delovni skupini tudi predstavnik turističnega gospodarstva. ● C. Z.

Razlaščeni nezadovoljni z zakonom o privatizaciji

Le pravica do odškodnine?

Kranj, 18. oktobra - V kranjski podružnici Združenja lastnikov razlaščenega premoženja niso zadovoljni z osnutkom zakona o privatizaciji. Ugotavljajo, da zakon daje bivšim lastnikom nacionaliziranih podjetij le pravico do odškodnine, ne pa tudi možnosti, da bi "v naravi" dobili nazaj svoje premoženje.

Karel Erjavec, sekretar sekretariata za občo upravo SO Kranj, ki je bil zgodnje seje kranjske podružnice, je dejal, da je tudi kranjski izvršni svet mnenja, da osnutek zakona daje premalo poudarka lastnikom razlaščenega ali kako drugače krivično odvzetega premoženja in da bi morali ljudem že zato,

ker bi izplačilo odškodnin pripeljalo državo v stečaj, čimveč vrniti "v naravi". Z vračanjem bi dosegli dvoje: popravili bi povojne krivice in hkrati "polastninili" gospodarsko neučinkovito družbeno lastnino. Ugotavljajo tudi, da bi privatizacija in denacionalizacija morali potekati hkrati, vendar ne bosta,

ker zakona o denacionalizaciji še ni in ga po mnenju Karla Erjavca bržkone do pomladi ali zgodnjega poletja tudi ne bo. V kranjski občini se trudijo, da bi že zdaj, ko še ni nove zakonodaje, vrnili ljudem premoženje vsaj v tistih primerih, ko so za to zakonske možnosti. Nekaj so jim ga že vrnili, tudi zato, da bi opozorili republiko na problem lastnikov razlaščenega premoženja in na njihovo vse večjo nestrpnost.

Čeprav tudi v kranjski občini med lastniki razlaščenega ali kako drugače revolucionarno odvzetega premoženja prevladujejo lastniki gozdov, kmetijskih zemljišč, poslovnih prostorov in stanovanj, ki še vedno upajo, da jim bo zakon o denacionalizaciji dal pravico, da svoje premoženje zahtevajo nazaj "v naravi", pa je osnutek zakona o privatizaciji dokaj razočaral nekdanje lastnike tovarn, ki bodo v primeru, da se osnutek ne bo spremenil, upravičeni le do odškodnine v obli-

Kranjska podružnica Združenja lastnikov razlaščenega premoženja ima vsako sredo od 16. do 18. ure "uradne ure" v prostorih nekdanjega hotela Evropa na Poštni ulici 3 v Kranju.

ki obveznic ali delnic.

Karel Erjavec je tudi povedal, da je njihova premoženjsko-pravna služba doslej prešla okrog tristo vlog občanov za vrnitev njihovega nekdanjega premoženja, da samo vloga na Združenje lastnikov razlaščenega premoženja ne zadošča in da ni pomembno, ali vloga vsebuje vse dokumente, saj jih je upravni organ tako ali tako dolžan pridobiti po "uradni dolžnosti". Med vlogami prevladujejo zahteve po vrnitvi kmetijskih zemljišč, gozdov in lokalov, med pomembnejše pa sodijo zahteve razlaščenecov oz. njihovih dedičev po Brdu, gradi Strmol, nekdanjih Savnikovih trgovinah in Levičnikovih lokalih. V premoženjsko-pravni službi se oglašajo tudi Slovenci, ki živijo v tujini, pa tudi ljudje, ki imajo objekte na zemljiščih lastnikov razlaščenega premoženja in se zdaj počutijo ogrožene. ● C. Zaplotnik

Shod kranjske ZKS - stranke demokratične preнове

Za koristolovci ne žalujemo

Tako je dejal predsednik ZKS - stranke demokratične preнове dr. Ciril Ribičič na zelo dobro obiskanem sobotnem shodu stranke v Stražišču, ki so se ga udeležili tudi Miran Potrč, Borut Pahor in Emil Milan Pintar.

Stražišče, 20. oktobra - V družabnem delu shoda so pripravili srečelov, nastopili pa so Talijani ljubitelji kieselsteinski pod vodstvom Alenke Bole - Vrabc in Adria band iz Kranja.

Dr. Ciril Ribičič, strankarski vodja in kandidat za to funkcijo tudi v prihodnje, je odgovarjal na dvoje vprašanj: kdaj so bili za stranko najtežji trenutki in zakaj stranka prenovi. Najtežje je bilo neposredno zema socialdemokratsko vsebino. Najtežje je bilo neposredno po volitvah, pred katerimi je bila naša stranka okrivljena za vse napake preteklosti. Volitve so bile obrnjene nazaj in ne nastreje. Precej članov je odšlo iz stranke, med njimi tudi tisti, ki so imeli od nje največ koristi. Za njimi ne žalujemo. Danes so razmere boljše, demokratični del Demosa že priznava našo stranko kot pomembnega dejavnika pri odločitvah, stranka nima več dolgov, nekateri

nekdaj zaposleni, čeprav so še vedno na zavodu za zaposlovanje, pa pomagajo kljub temu pri pripravi novogoriškega kongresa. Postali bomo sodobna socialdemokratska stranka po vzoru evropskih socialistov, socialdemokratov, laburistov. Mi želimo biti prava socialdemokracija. Sedanja slovenska ni prava, to je stranka socialdemokratske gospode. Naša želja je, da bi tako mi kot sedanja socialdemokratska stranka postali resnična, močna socialdemokracija, ki mora v rastočih socialnih napetostih pomagati ogroženim in poskrbeti, da ustavna raven delavskih pravic ne bo pod evropsko ravno. Miran Potrč, vodja poslan-

skega kluba je povedal, da ima stranka do vseh bistvenih vprašanj jasna stališča. Pri lastninjenju smo za znane lastnike in za njihovo večjo odgovornost, smo proti, da je država naslednik družbene lastnine, smo za dokapitalizacijo in proti, da bi zemljo, gozdove, naravna bogastva, vračali tujcem. Zemljo vrnimo le tistim, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, prav tako pa ne bi smeli razlaščati družbenih posestev, je povedal Potrč. Stranka je za svobodo sindikal-

Gorenjska kot pokrajina?

Kranj, 22. oktobra - ZSMS - Liberalna stranka Radovljica organizira jutri, v sredo, ob 17. uri v prostorih knjižnice v Radovljici regijski posvet na temo Regionalizem - Gorenjska kot pokrajina? Posveta se bosta udeležila tudi Janez Kopač, podpredsednik republiške konference ZSMS, in Roman Lavtar, sekretar republiške konference. ● C. Z.

Proslava ob prazniku KS Sovodenj - V spomin na 18. oktober 1943, ko je bil iz današnje krajevne skupnosti Sovodenj v škofjeloški občini izgnan okupator, je bila v soboto v dvorani doma na Sovodnju proslava ob krajevnem prazniku. Program so pripravili ženski sekstet s Sovodnja in učenci osnovne šole. V slovesnem nagovoru je predsednik sveta krajevne skupnosti Edo Kavčič ocenil, da se zadnje čase pri nas preveč ukvarjamo s preteklostjo in mrtvimi, premalo pa z živimi, ter poudaril, da so letos največ naprov v krajevni skupnosti vložili v urejanje cest, končana pa je bila tudi akcija za izgradnjo mrliških vežic v Novi Oselici, ki jo je vodil župnik in predsednik gradbenega odbora Jakob Kralj. Na proslavi sta dobila priznanje KS Jakob Kralj in Marjan Lapajne, pohvalo Zinka Slabe in Srečko Debeljak, javno pohvalo pa tudi gradbeni odbor za izgradnjo vežic. - A. Ž.

KS Gorenja vas se je zainvestirala Za telefone v Hotavlje zmanjkalo denarja

Škofja Loka, 18. oktobra - Krajevna skupnost Gorenja vas je 1988. leta ugriznila v razširitev krajevnega telefonskega omrežja. Zdaj je za kabel do Hotavlj zmanjkalo denarja in na cedilu je ostalo 75 novih naročnikov.

Zbrani denar je krajevna skupnost porabila za obnovo prostorov za novo avtomatsko telefonsko centralo v Gorenji vasi, za novo centralo ter za delno razširitev krajevnega omrežja. Tako so doslej uspeli na novo priključiti 58 telefonskih naročnikov, medtem ko jih 75 na Hotavljah od konca minulega leta še čaka. Za dokončanje investicije krajevni skupnosti manjka 600.000 dinarjev.

V Gorenji vasi so zgrešili toliko, ker so se zahtevne investicije lotili z namenom, naj novi telefonski naročniki ne bi plačali za priključek več, kot so tisti pred nekaj leti. Doslej so plačali vsak po 2200 mark (v dinarski protivrednosti). Zdaj jih težko še dodatno obremenijo, od drugod pa denarja tudi ne vidijo.

S problematiko se je v torek seznanil tudi škofjeloški izvršni svet. Pomagati ne more, vsaj takoj ne. Predsednik Vincencij Demšar je menil, da pa bo za naprej treba pogledati, koliko so kje prispevali za telefone naročniki sami in iz občinskega proračuna pomagati tistim, ki so oziroma bodo morali globlje seči v žep kot v povprečju drugje. ● H. Jelovčan

Tečaj transcendentne meditacije

Kranj - Na Delavski univerzi Tomo Breje se bo v četrtek, 25. oktobra, popoldne začel petdnevni tečaj transcendentne meditacije. To je že četrti cikel začetnih tečajev v zadnjih nekaj letih. Vsi, ki se zanimajo za večino te sprostivne metode, se lahko prijavijo vsak dan na DU tel. 27-481 do 15. ure.

Knjige naprodaj

Jesenice - V počastitev meseca knjige bo pred Supermarketom Union vsak sončni dan do konca oktobra prodajna razstava knjig jesenskih in nekaterih drugih gorenjskih avtorjev in založnikov.

Seminar "Plače v pogojih tržnega gospodarstva"

Radovljica - V torek, 23. oktobra, Delavska univerza Radovljica v predavalnici številka 5 v radovljiški graščini organizira za direktorje posameznih sektorjev, zlasti splošno kadrovskega, seminar na temo Plače v pogojih tržnega gospodarstva. Motiv za organiziranje takšnega seminarja je nov sistem delitve OD, ki je vezan na prehod v tržno gospodarstvo in z njim povezanimi spremembami v zakonodaji. Vsebinski del seminarja bo vodila mag. Milena Majcen Prešlenkova, dolgoletna svetovalka na področju projektiranja sistemov delitve OD. Udeleženci bodo prejeli tudi ustrezno gradivo. ● J. Rolc

Prostovoljna delovna akcija lovcev

Kropa - V Lipniški dolini, na območju Lovske družine Kropa so letos divji prašiči razrili več travniških površin. Prejšnjo nedeljo je več kot štirideset lovcev Lovske družine Kropa s prostovoljnim delom, obrnjeno rušo zavrvalo v prvotno stanje in tako opravilo veliko škodo, ki so jo kmetom povzročili divji prašiči. Zato bodo kmetje lovcev za opravljeno delo prav gotovo hvaležni, lovci pa so s to prostovoljno delovno akcijo dokazali, da so pripravljeni sodelovati s kmetijci, kar je v obojestransko korist. ● C. Rozman

Koncert za malčke

Škofja Loka - Otroci iz skupine Metulj iz vrtca Čebelica so pred dnevi obiskali Srednjo šolo za slepe in slabovidne, kjer so dijakinje Sonja Pušnik, Jana Povalej, Suzana Dajčman in Bernarda Toplak pripravile koncert. Prepevale so o snegu, korničku, sladoledu, igrale na orglice, piščalke, harmoniko in synthesizer. Vzgojiteljici Jana, Marija in otroci iz skupine Metulj se nastopajočim prirčno zahvaljujejo. ● I. K.

Mrliške vežice v Kamni gorici

Leto dni pred rokom dosežen skupni cilj

Vežice, ki so skupna akcija KS Kamna gorica in dela krajanov KS Lancovo, pa so hkrati tudi uresničitev dela referendumskega programa KS Kamna gorica.

Kamna gorica, 22. oktobra - Uspeh zares dobrega sodelovanja med obema krajevnima skupnostima v radovljiški občini je toliko večji, ker je bil ta del referendumskega programa, ki so ga krajanje Kamne gorice z odločitvijo za samoprispevek 6. marca 1988 potrdili s 86 odstotki, uresničen kar leto dni pred rokom.

Zares lepe vežice, ki so si jih lahko ogledali krajanje včeraj dopoldne, zdaj samo še potrjujejo pravilnost naše odločitve pred časom, ko smo obema krajevnima skupnostima na Novinarskem večeru podelili priznanje Gorenjskega glasa. Predstavniki obeh krajevnih skupnosti pa so si bili v nedeljo, ko se je povabila za ogled vežic odzval tudi predsednik radovljiške občinske skupščine inž. Vladimir Černe, enotni, da za to akcijo zasluži posebno priznanje predsednik sveta KS

Kamna gorica in gradbenega odbora Janez Cengle s člani odbora.

"Velika večina, kar je pokazal že izid referenduma pred dobrima dvema letoma, je sodelovala v akciji za gradnjo vežic," je povedal Janez Cengle. "Več kot 4000 prostovoljnih ur je bilo opravljenih, pomagali pa so nam tudi Jelplast, Plamen, Cestno podjetje, Zavod Matevža Langusa, zasebniki, gospodinjje... Izredno zahtevna zemeljska dela je na začetku opravil SGP Gorenje. S pomočjo za nakup gasilskega avtomobila in izgradnjo

Po projektu, načrt je izdelal arh. Jaka Gnišak, so bile pred gradnjo vežice ocenjene na današnjih približno milijon dinarjev. Gradnja s prostovoljnimi delom je veljala blizu 900 tisoč dinarjev, njihova vrednost pa je zdaj ocenjena na poldrug milijon dinarjev. Make-to zanje je pred gradnjo izdelal župnik v Kamni gorici Martin Hočevar, notranjo opremo pa potem arh. Matjaž Erjavec. Strokovna dela med gradnjo je vodil inž. Sandi Šlibar. Odločili so se tudi že, da bodo vežice imele posebnega oskrbnika.

Krajevna skupnost Primskovo

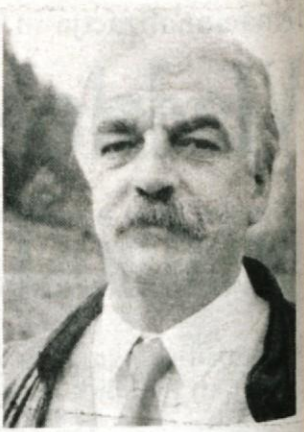
Svečani konec praznovanja

Primskovo, 22. oktobra - Letošnje pestro praznovanje krajevnega praznika v krajevni skupnosti Primskovo v kranjski občini so sklenili sinoči, ko so v mali dvorani zadružnega doma zaprli tudi uspešno in skrbno pripravljeno razstavo Primskovo skozi čas. Med različnimi prireditvami, ki so se začele že v začetku meseca, sta izstopali predvsem dve. Poleg slednje-razstave, tudi petkova proslava s koncertom, ki so ga letos izvirno omogočili posamezni pokrovitelji sodelujočih v programu.

Čeprav so Primskovljani nekako "spregledali" otvoritev zares lepe in skrbno pripravljene razstave (za kar gre prirediteljem pohvala tako za izdejo, kot za izvedbo) si jo je potem kar precej krajanov ogledalo do včeraj zvečer. Še posebno izvirna pa je bila prav otvoritev, saj so posrečeno prikazali nekatere stare običaje. Peter Zupin-Kšmelov je s konjem (še edinim v krajevni skupnosti) na lojtrskem vozu pripeljal domače folkloriste, ki so potem prikazali ličkanje koruze in zaplesali. Najstarejši krajan Tone Arhar je "pokazal", kako se kleplje kosa, Pavla Pelko-Govekarjeva Pavla pa, kako se naredi pletena košara, cekar... Sicer pa so na razstavi poleg nekdanjega kmečkega orodja s slikovnim gradivom prikazali Primskovo kot kmečko vas ob koncu prejšnjega in v začetkih tega stoletja.

Proslava v petek zvečer, ko so nastopili ansambel Merala, Helena Blagne, Nace Junker in plesalca, program pa je povezoval Janez Dolinar, pa je bila obiskana, kot redko katera prireditve na Primskovem, odkar imajo dvorano v Zadružnem domu. Bilo je res nekako drugače, kar so poudarili predstavniki krajevnih skupnosti med nedavnim obiskom, kot v prejšnjih praznovanjih. Sicer pa so na proslavi podelili tudi priznanja krajevne skupnosti. Plaketo so podelili Andreju Babiču, priznanja pa Francu Ferkulu, Franciju Šenku, Francu Nagliču, Ivanu Dragošu, Mihi Sajovicu, Slavku Erzarju, Mariji Simčič, Petru Škrlepu, Jani Šuštar, Majdi Pipan in delovni organizaciji Gorenjski tisk. ● A. Ž.

Janez Cengle

Ob gradnji vežic pa so v Kamni gorici letos urejali tudi strugo oziroma korito potoka, očistili spomladni potok in kraj postavili ograjo ob igrišču... Težave, so povedali, imajo zaradi dragega odvoza odpadkov (kontejnerjev) in prav bi bilo, da bi nasploh tovrstno komunalno dejavnost v občini v prihodnje drugače uredili; saj ob skrbi za čistočo kraja to postaja za krajevno skupnost prevelik strošek. Ko pa je med nedeljskim obiskom beseda stekla o drugih dejavnostih in dogajanjih, so Kamnogoričani menili, da mladi niso najboljše organizirani, prave kulturne dejavnosti ni (sicer pa se nameravajo še letos z anketo opredeliti, kaj narediti z razpadajočim domom), še več sodelovanja pa si želijo tudi s TVD Partizan, gasilci. Zanima pa jih tudi, kaj bo s prostori sedanega Vzgojnega zavoda, ko bo v Radovljici zgrajen nov. Povedali so, da ne bodo dovolili, da se o tem odloča mimo njih oziroma vednosti KS. Sicer pa je zadnji dogovor vseh petih krajevnih skupnosti v Lipniški dolini, da bo pri vseh pomembnih odločitvah za kraj in dolino imela odločilno besedo tudi krajevna skupnost. ● A. Žalar

Janez Koselj: "Krajanje Sp. in Zg. Lipnice ter Ravnice v KS Lancovo smo svoj delež za vežice (eno tretjino) prispevali že prvo leto gradnje..."

vežic pa smo izpolnili polovico referendumskega programa. Zdaj so na vrsti še oporni zidovi in cesta skozi Kamno gorico. Bojim pa se, da bo denarja za oporne zidove od samoprispevka veliko premalo in da bo to še zahtevnejša akcija kot vežice, saj teren s pokopališčem nevarno drsi. Zato upam na pomoč občine (sklad za elementarne nesreče). Pa tudi javna razsvetljava je problem, ki ga moramo čimprej rešiti..."

Delavni radovljiški gasilci

Iz starega nov dom

Radovljica, 19. oktobra - Člani GD Radovljica so lani postavili prizidek k staremu gasilskemu domu, letos pa so se lotili obnove dotrajane stavbe. Urediti jo želijo do leta 1993, ko bo društvo praznovalo 110. obletnico delovanja. Žal so pri takih delih v mestih bolj osamljeni kot na vasi, je ugotavljal društveni poveljnik Jože Kovač in hkrati pohvalil prizadevnost članstva pri izpolnjevanju gasilskih nalog.

Gasilsko društvo Radovljica, ki se ponaša z več kot stoletno tradicijo, danes združuje okrog 60 članov. Od tega jih je dobra polovica usposobljena za operativne naloge, to je za gašenje požarov. V mestnih naseljih in industrijskih obratih ter v gospodarskih objektih v Vrbnjah in Gorici je namreč dovolj požarnih nevarnosti, na srečo pa je v zadnjih nekaj letih največkrat zagorele v gozdovih oziroma na travnikih. Prav zato je društvo ob pomoči občinske gasilske zveze in sekretariata za ljudsko obrambo letos kupilo novo terensko vozilo.

»Glede opremljenosti se društvo ne more pritoževati,« ocenjuje Jože Kovač, poklicni gasilec v jeseniški železarni in poveljnik GD Radovljica, ki še ocenjuje: »Žal smo veliko bolj kot na vasi mestu prepuščeni sami sebi pri vzdrževanju in obnovi objektov. Tako smo gasilci lani vložili mnogo ur prostovoljnega dela v izgradnjo prizidka, v katerem so garderobe, orodišče, garaža in stanovanje. Letos je na vrsti stari dom, ki bi se podrli, če se ne bi lotili obnove. Pred tremi tedni smo podrli streho in pripravili vse potrebno za vgradnjo betonskih plošč in postavitev novega ostrešja. Pridnih rok za delo je vedno premalo, saj je težko pridobiti člane za udarniško delo, okoliški prebivalci pa nas le opazujejo. Povrh vsega delo zavra pomanjkanje denarja.«

Radovljiški gasilci so vseeno odločni, da bodo gasilski dom uredili do 110-letnice društva čez tri leta. Do takrat naj bi v prenovljenih prostorih odprli društveno pisarno, pisarno inspektorja za požarno varstvo, učilnico in skladišče opreme za civilno zaščito. Že drugo leto pa nameravajo ob prizidku postaviti sustavnico za cevi in garažo za priklopno gasilsko lestev.

Kljub angažiranosti pri gradnji ne zanemarjajo strokovnih nalog. Vsak mesec pripravijo vajo z različno vsebino, za njimi je tudi meddruštvena vaja v organizaciji radovljiških gasilcev. 28. oktobra pa bodo pri radovljiški šoli izvedli tekmovanje za radovljiški sektor, v katerem je povezanih 15 gasilskih društev. ● S. Saje

Ali bodo gasilci ostali sami tudi pri prenovi doma? - Foto: S. Saje

Večer s starimi Tržičani

"Ankat o Tržičo an šuštar je žvu..."

Tržič, 20. oktobra - V soboto zvečer so se v dvorani Sv. Jožefa v Tržiču na prijetnem domačem večeru predstavili stari Tržičani, ki so že pred pol stoletja tržičsko kulturo "gor postavali". Pripovedovali so o petju, ki je bilo tu doma, o tržičski godbi in instrumentalni glasbi, o številnih igrah in operetah, ki so se kar vrstile na odru tedanje Skale. Pa tudi tržičskih posebnosti so se spomnili in se od srca nasmejali resničnim dogodkom, ki so med starimi Tržičani še vedno živi. Teža prijete večera se je spomnil občinski odbor tržičskih krščanskih demokratov.

Cesa vsega niso privlekli na dan! Anton Zaplotnik, Badeljnov Tonček, je pri 87 letih še ves živahen in čil in se še podrobno spominja operet, ki so jih dajali v Tržiču, kot Potepuhi, Cigan baron, Tičar in druge. Ko je on pričel kulturno delati pri tedanjem društvu Sv. Jožefa, pri organistu Planinšku, so imeli predstave še v hiši v "gasi", pri Ješetu.

Stari Tržičani ne morejo pozabiti svoje prve "pleh muske", ki je sodelovala pri vseh tržičskih dogodkih, od rojstva do smrti je spremljala Tržičane. Franc Klofutar, danes ima že 85 let, se še dobro spominja, kako so takratnega tržičskega župnika, Matijo Škrbca, nagovarjali, da bi jim pomagal dobiti instrumente. Pa jim je in nepopisno veselje je bilo med mladimi Tržičani, ko so se na tržičski kolodvor pripeljali instrumenti. Prvi nastop so imeli za polnočno procesijo, zjutraj ob štirih so pa Gasserju igrali na gradu. Igrali pa so tudi budnice na 1. maja, ki je praznovanja organiziral delavski sindikat, na Jesenicah, v Kropi, v Devici Marije Polju in drugod. Ko je diktatura kralja Aleksan-

dra prepovedala vsa društva, so se ohranili tako, da so vso godbo vključili v cerkev.

Rožičev Jože je bil dolga leta član tržičske godbe. Vrste vseh lihih dogodkov se spominja iz njenih časov. Ko so na evhrističnem kongresu v Ljubljani igrali, so "prvi prajs pobrali". Ko so "Škrjančka" igrali, so ostale muzike kar obstale. Najlepše pa je bilo, ko so si bili vsi s kapelnikom enaki, noben se ni štel za kaj več.

Ahačičev Jože je na srečanje prišel s svojo violino. Tudi zagrjal je. Še vedno lepo poje njegova violina, čeprav sam pravi, da se počuti kot zadnji tržičski violinist. Starega Tržiča pač ni več. Nekoč mi je dejal, da v Tržiču še strehe niso več iste. Spominjal se je časov, ko je bilo v Tržiču še dvanajst violinistov, cela vrsta čelistov, da o citraih ne govorim. Danes pa v tržičski glasbeni šoli menda ni nobenega mladega violinista. Godala morajo biti! En pošten orkester bi moral Tržič še enkrat imeti!

Ta večer so se v dvorani Sv. Jožefa v Tržiču spomnili tudi starih Tržičanov, ki jih ni več med njimi, a so bili mestni po-

sebneži. Spomnili so se dirigenta Martina Planinška, kako je vzrotil in z zmajem nadrl ženo, ki mu je na nekem nastopu obračala liste not, pa jih je obrnila malo preveč hkrati. Pa Umrove Mice, ki je "cajnge" prodajala, pa še malo opravljal zraven, pa Rodarjeve Mice, ki je bila odlična mojstra in je Tržičanom šivala dolge gate "na štice", Robe, ki je uro pustil kar stati, ker mu je nekdo nekoč rekel, da ko se ure stečejo, pa umre... Pa Matilde so se spomnili, ki je bila pri vsaki paradi ali procesiji zraven; na pragu je stala pa po ljudeh "štetnala", Globočnikovega Nanta, ki je otrokom piščalke in ragle delal, Gašprinovega Tona, ki je plakate "popal", kovača Pavlina, ki je med kinopredstavo zaspal, ko se je zbudil za pa skočil pomagat onemu, ki so ga na platnu topli,

Martinčkovega Jurija, ki je pravil, da je bila enkrat tako huda zima, da je ogenj zmrznil. Tudi tržičskih gostiln so se spomnili, seveda in lepih navad starih Tržičanov. "Taboljš" gospodje so imeli svoj "hernabend" pri Bastlno, za bolj preproste ljudi sta bili pa gostilni Pri Mažo in Pri Damulnek. Nobena maša se ni končala brez gostilne.

Za konec je Mežkov Mato prebral svojo pesem o tržičskem šuštarju, "k je dreto posmolu, pa rančaš zašu, bui židane vole, se j rad veseliju, umes ga j pa tud kašn frakle popiu..."

Danes so drugačni časi... Ampak, imajo pa jih za ušesi tile Tržičani. Da le malo kakšnega uščipnejo, mu svoj "prtiki" nadenejo, da je le smeh, pa vs v hudo pozabijo. Še se bodo našli na takih večerih. ● D. Dolenc

POMISEL

Izkoriščanje otrok

Če se v vsakdanjem življenju premalokrat vprašamo o otrocih in njihovi kvaliteti življenja, pa je teden otroka (ki je sicer že mimo, a modri prijatelji otrok so ga podaljšali na mesec in več) odlična priložnost, da jo znova priključimo na plan. Motivov za razmišljanje je nešteto, zlasti za tistega, ki zna tenko prisluhniti otroškim željam in potrebam. Nove je te dni odprl izid mednarodne konvencije o pravicah otrok v prilogi revije Otok in družina, pa dogajanja v otroškem parlamentu, ki znova postavljajo pod vprašaj trditve, da pri nas otroci živijo bolje kot kjerkoli drugod.

Ena od otroških pravic, zapisana v omenjeni konvenciji, je tudi zaščita pred vsakršnim izkoriščanjem. Našim otrokom resda ni treba nečloveško garati za vsakdanji kruh, kot je to najbrž vsakdanja praksa kje v nerazvitem svetu, nedvomno pa jim včasih starši in drugi nalagajo odgovornosti, ki presegajo njihove sposobnosti. Kot izkoriščanje lahko razumemo na primer okoliščine, ko je šest ali sedemletni otrok prisiljen vsak dan paziti na mlajšega bratca ali sestrico, medtem ko so starši v službi. Izkoriščani so otroci, ki vsako šolsko leto zbirajo star papir in steklenice, da bi si zaslužili za končni izlet ali lutkovno predstavo. Saj ni, da bi za to dejstvo obsojali njihove pedagoge, ki imajo pri tem početju nedvomno najboljšo vzgojne namene, medtem ko istega žal ne moremo trditi za organizacije, ki odpadne surovine odkupujejo. Kot so na kranjskem otroškem parlamentu povedali otroci, jim za kilogram papirja odštejejo 60 par. Pri dveh tonah papirja, ki jih je zbrala neka kranjska šola, potem pa so denar razdelili med razrede, se je razredna skupnost "okoristila" z natanko 80 dinarji. Več kot očitno je, da tega denarja še zdaleč ni za izlet, pač pa zanj učenci kupijo kvečkemu svinčnike za vsakogar. Koliko pa se je treba truditi za tono starega papirja, vedo le otroci! Otroci, razen vzgojnega poduka o koristnosti fizičnega dela, torej od tega početja nimajo bistvene koristi, šole tudi ne, najbrž pa jih imajo odkupne organizacije, ki se okoriščajo s ceninim otroškim delom. Najbrž bi kaj podobnega lahko trdili tudi za številne očistevalne akcije, naložene na otroška pleča. Brez dvoma imajo vzgojni učinek, toda ali nismo tovrstne vzgoje prej potrebnih odrasli? ● D. Z. Žlebir

Težave pokojninske skupnosti

Nikar višje prispevne stopnje

Ljubljana, 19. oktobra - Oktobrske pokojnine bodo zadnjega v mesecu normalno izplačane, nadaljnje redno usklajevanje pa je še pod vprašajem. O tej problematiki bodo na prvi seji razpravljali poslanci slovenskega parlamenta.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja se je znašla v hudi likvidnostni zagati, kajti priliv iz podjetij v SPIZ je vse bolj pičel. Suša v pokojninski blagajni je doslej ogrozila redno usklajevanje pokojnin s plačili zaposlenih, zdaj pa je pod vprašanjem tudi že nemoteno izplačevanje. Zagato bi bilo najlažje rešiti z zvišanjem prispevne stopnje za SPIZ, toda preobremenjeno gospodarstvo (zlasti podjetja v stiski) tega ne bi preneslo. Tudi slovenski izvršni svet, kot je na skupščini SPIZ povedala ministrica za delo Jožica Puhar, se ne ogreva za to možnost, pač pa predlaga določitev nove metodologije za usklajevanje pokojnin. Kdaj bo le-ta obveljala, je težko reči, kaj več bo morda znanega ta teden, ko ima problematiko SPIZ na dnevnem redu tudi slovenski parlament. Do sprejetja nove metodologije naj pokojnin ne bi usklajevali. Vlada je SPIZ tudi obljubila pomoč pri premoščanju težav. ● D. Z.

Obisk delegacije

Rdečega križa z Madžarske

Ljubljana, 17. oktobra - Preteklo sredo je Rdeči križ Slovenije obiskala delegacija RK Madžarske, ki jo je vodil predsednik RK Madžarske dr. Birosz Bela.

Delegacija se je udeležila seje predsedstva RKS, kjer so izmenjali mnenja in izkušnje v zvezi z redno dejavnostjo in programi, madžarski predstavniki pa so naše aktiviste seznanili z aktivnostmi in vlogo, ki jo je RK Madžarske imel ob nedavnih dogodkih v Romuniji, ko se je na Madžarsko zatekel veliko število beguncev. Posebej so se pozanimali za način reševanja problematike Kosova v okviru RK in za oblike dosejanje že nudene pomoči RK Slovenije tem območjem.

Madžarski in slovenski predstavniki organizacije RK so se zavzeli za še plodnejše sodelovanje, izmenjavo otrok v mladinskih zdraviliščih, izmenjavo založniških materialov, predvsem pa za dogovor, ki naj bi obe organizaciji obvezal za obojestransko pomoč ob množičnih nesrečah in drugih izrednih razmerah.

Goste z Madžarske je sprejel tudi podpredsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije Matija Malešič, naslednji dan pa si je madžarska delegacija ogledala Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani in obiskala krajevno organizacijo RK Bled. ● D. D.

Na žiro računu zdravstva 86 tisočakov

Aparat za dojenčke smo kupili

Kranj, 18. oktobra - V Osnovnem zdravstvu Gorenjske so danes postregli z najbolj svežimi številkami o denarju, ki se je po dobrodelnem koncertu natekel na njihov žiro račun. Na Gorenjskem smo doslej zbrali 86 tisoč dinarjev, torej dva tisočaka več kot stane aparat za ultrazvok za pregledovanje kolkov pri dojenčkih.

Denar so nakazali: Elita Kranj 5000 dinarjev, ABC Pomurka Loka Škofja Loka 3000, Mercator - Mlekarna Kranj 5000, Termo Škofja Loka 5000, KŽK Oljara Britof 2000, Sava Kranj 5000, LB - Gorenjska banka 5000, Gorenjska oblačila Kranj 3000, Merkur Kranj 5000, Triglav konfekcija Kranj 3000, Exoterm Kranj 5000, Ikos Kranj 5000, Občina Kranj 5000, Iskra Elektromotorji Železniki 5000, Franc Maček iz Britofa 1000, Iskra Telekom 5000, Ana Valjavec iz Zvirč pri Tržiču 1000, SGP Tehnik Škofja Loka 5000, Galerija Dežman Korčica 3000 in Agencija Pan (od prodanih vstopnic, odštevi stroške koncerta) 10.000 dinarjev.

V Osnovnem zdravstvu Gorenjske se vsem darovalcem zahvaljujejo. Povedali so, da so aparat že naročili in bodo lahko že kmalu namesto z nevarnim rentgenom otrokom pregledovali kolke z ultrazvokom. ● H. J.

Loški gorski reševalci v novih akcijah

Slepi na vrhu Ratitovca

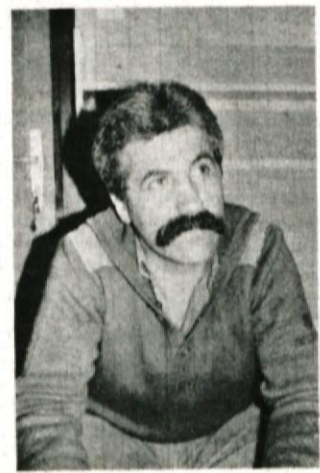
Škofja Loka, oktobra - "Slepi imajo fantastično orientacijo," je bil po prvem pohodu mladih slepih gojencev Centra slepih v Škofji Loki na Ratitovcu navdušen gorski reševalec in gospodar postaje GRS Škofja Loka Igor Langus, "in s podobnimi akcijami bi morali nadaljevati".

Konec septembra je bilo, nič kaj lep konec tedna, a gorski reševalci so obljubili, da bodo prav ta dan peljali skupino desetih slepih otrok, gojencev Centra slepih v Škofji Loki, na vrh Ratitovca. Obljubo so držali in skupinici mladih slepih ljudi naredili velik dan. Zelja med gojenci je bila že dolgo živa, s svojimi vzgojitelji so že prišli na vrh manj zahtevne Križne gore, celo Lubnika, Ratitovec pa je vendarle nekaj drugega. Pot je raznolika, od široke gozdne poti s Prtočva, ozkega ilovnatga stopničaste-ga grabna, do zahtevnejše skalne poti pod vrhom. Šest gorskih reševalcev, Igor Langus, Miran Drnovšek, Simon Peternej, Franc Razdrih in Iztok Stajer, ki so imeli s seboj tudi dva lavinska psa, so akcijo izvedli skupaj z nekaterimi vzgojitelji centra slepih.

"Počasi gre, to je res," pripoveduje Igor Langus, ki je že včasih vodil svojega slepega prijatelja po gorskih poteh, "kajti slepi imajo drugačen način hoje, širši, tipajoč korak. Ko slepi naredi en korak, naredi človek z zdravimi očmi dva. Tudi z nogo mora biti zanesljiv. Ves čas jim moraš govoriti, kam naj stopi, levo, desno, toliko centimetrov sem, toliko tja, dol, gor, čez toliko korakov pričakuj višjo skalo, korenino..."

Hodili smo tako, da so se nas držali za nahrbtnik, za pas, kjer čuti gib predhodnika in podobno. Bilo je dosti naporov, kajti trije gojenci so bili povzročeni, ostali z malce vidna. Vendar, šlo je lepo vse do vrha, tako da smo dobili korajžno tudi za naprej.

Presrečni so bili otroci na vrhu Ratitovca. Oskrbniki nista mogli verjeti, da je vse to res. Tako redko družbo sta počasti-

Zvone Korenjak, načelnik Postaje GRS Škofja Loka: "Prvi poskus je uspel in pohode s slepi bomo v prihodnje vključili v naš program akcij. Le opremiti bo treba te mlade pohodnike. Morda bomo naleteli na razumevanje pri proizvajalcih planinske športne opreme in pri drugih, ki bi bili pripravljeni pomagati."

li s čajem in ko so slepa dekleta potegnili iz žepov glavničke in papir ter zaigrale na najbolj preprost instrument - je vsa koča pela z njimi. Za vse je bil to lep, velik dan.

Prvi pohod je torej srečno za njimi, Zvone Korenjak načelnik postaje GRS v Škofji Loki pa s svojimi fanti že načrtuje, da bi pohode mladih slepih ljudi iz gore vključili med stalne akcije. Izbirali bodo seveda vrhove, kjer je pot dovolj utrjena, kjer ni preveč nevarnih pasti. Morda bo prihodnje leto na vrsti celo Stol, kakšen vrh v kamniških planinah, tudi Grintovec bi ne bil pretežak. Najpomembnejše je, da se navadijo

drug na drugega, da otroci vzdržujejo kondicijo. Začetek je bil dober, interes je na obeh straneh, zavarovanje pohodov pa je tako ali tako njihova osnovna naloga, pravijo škojloški gorski reševalci.

Led je prebit, za višje pohode bo treba slepe gojence seveda bolje opremiti. Potrebovali bodo planinske čevlje, nahrbtnike, smučarske palice in podobno. Morda se bo med nami, Gorenjci, našel kakšen dobrotnik, ki bo priskočil na pomoč.

Igor Langus, gospodar Postaje GRS Škofja Loka: "Človek ne more verjeti, koliko slepemu pomeni takle podvig, kakšno močno doživetje je to zanj." Foto: D. D.

Otok mora v posebno šolo

Pred dnevi mi je razburjena mati, Kranjčanka, ki ni mogla prikriti presenečenja in ogorčenja, dejala, da bo njen prvošolček najbrž moral v posebno šolo. Tako ji je rekla učiteljica na prvem roditeljskem sestanku. Doslej je bila mati prepričana, da ima normalnega, povprečnega otroka, kar naenkrat, po dobrem mesecu dni pouka, pa sliši, da ni sposoben za redno osnovno šolo, ker je prepočasen, ker v času, ko večina njegovih sošolcev reši nalogo, on opravi komaj polovico.

Razumem materino presenečenje in ogorčenost. Teško se je sprizniti, da otrok ni "povprečen", še težje, če to zveš šele, ko je prestopil šolski prag, ne da bi vsaj slutnjo tega nakazala že vzgojiteljica v vrtcu ali psihologinja po opravljenih testih v mali šoli, ne da bi slutila mati sama. Šele ali pa že, kakor se vzame. Kako naj učiteljica le mesec dni po začetku pouka suvereno razsoja o otrokovi (ne)sposobnosti, napoveduje njegovo (ne)uspešnost? Otroci pridejo v prvi razred ne samo z različnimi sposobnostmi, ampak tudi z različnimi navadami in predznanji. Če je otrok počasen, ni rečeno, da je tudi nesposoben. Morda bo že v nekaj mesecih ob pomoči učiteljice in staršev in ob lastni večji zrelosti (pri prvošolcih je mesec dni veliko) ujel zlato povprečje. Prvi meseci šole so za otroke (in seveda tudi za učiteljice) najtežji, veljajo za obdobje prilagajanja, navajanja na resno delo, zato v prvem polletju otroci tudi niso ocenjevani.

V tem primeru mi bolj kot kdajkoli prihajajo v spomin že nekajkrat slišane besede slovenskega šolskega ministra, da gradimo bolj človeško, prijazno šolo, ki bo upoštevala in spoštovala različnost otrok, negovala in spodbujala njihova različna nagnjenja in sposobnosti. A kako naj, gospod minister, tako šolo zgradimo z učitelji, ki jih različnost moti?

Bo torej prvošolček, ki še ne hodi v bolj človeško, prijazno šolo, zaradi svoje drugačnosti obsojen na posebno šolo? O tem vsekakor ne bo razsojala učiteljica, ampak - če bo - komisija za razvrščanje, v kateri so tudi drugi strokovnjaki. Zanj-samo počasnost gotovo ne bo dovolj trden argument. Če pa morda le, potem lahko upravičeno podvomimo v realnost meril za določanje otrokove (ne)sposobnosti, potem smo vsaj še tisoč let daleč od humanejše, prijaznejše šole. ● H. Jelovčan

Še enkrat o verouku v prostorih podljubelske šole

Ko v demokraciji - demokracije ni

Želja, da bi podljubelski otroci imeli verouk v domačem kraju, je bila med ljudmi že dolgo živa in nič čudnega, da so jo krščanski demokrati kot eno od svojih prvih nalog lani dali v svoj program. Pričakovati je bilo, da se bodo s svojim predlogom obrnili na kak pristojen organ, takrat je bila za to pristojna še socialistična zveza, ki je še posebno v tržiškem koncu za vsako pomembnejšo zadevo organizirala javno razpravo v kraju. Imela je tudi svojo komisijo za verska vprašanja in pričakovati je bilo, da bo preko javne razprave spregovorila tudi o tej zadevi. A stvari so se obračale z vrtočlovo naglico in nekaterim se je zazdelo, da se s pravo in drugačnim gledanjem na cerkev da enostavno preskočiti tudi javne razprave. V podljubelskem primeru se je izkazalo, da si je to pravico vzel kar ravnatelj šole in 10. septembra letos sta bili na podružnični Osnovni šoli heroja Grajzarja v Podljubelju že prvi uri verouka, zbor krajanov pa je o tem javno spregovoril šele 21. septembra. Kot v vsakem kraju, so tudi v Podljubelju ljudje različnih ideologij, tudi drugače misleči, katerih mnenje je treba ravno tako upoštevati. Najbolj pa krajanje moti, da o tako pomembni stvari odločajo drugi, ne oni sami. Zagotovo bi se izognili marsikateri neprijetnosti, če bi se tako občutljivo vprašanje reševalo po demokratični poti.

Maja Ahačič, vodja šole v Podljubelju: "Že dalj časa je bilo v Podljubelju slišati vprašanja in želje, da bi vendarle otroci lahko doma hodili k verouku. V začetku lanskega šolskega leta me je župnik klical, če bi lahko imeli verouk v šoli. Povedala sem mu, da jaz ne odločam o tem, naj se obrne na ravnatelja. Ravnatelj mi je dejal, da je za mnenje vprašal Občinsko konferenco SZDL in dobil pozitiven odgovor, da se lahko v krajih, kjer ni verskih prostorov, verouk odvija v šoli. Lani z veroukom nisimo pričeli, ker ni bilo pritiskov na šolo, med letošnjimi počitnicami pa je trži-

ški župnik pismeno zaprosil ravnatelja Osnovne šole heroja Grajzarja Viktorja Švaba za dovoljenje. Z ravnateljem sva se pozanimala na Zavodu za šolstvo v Kranju, a nisva dobila določenega odgovora. Nato se je ravnatelj telefonično obrnil na republiški sekretariat za šolstvo v Ljubljani. Pomočnica ministra, zadolžena za osnovne šole, je dejala, da je to obdobje sprave in da se verouk lahko opravlja tudi v šoli. Potem nisva več spraševala in prišlo je do tega dogovora. Mridva sva predlagala, da bi bil verouk ob sobotah, a da bi oddaljenim otrokom vse skupaj olajšali, da bi jim ne bilo treba hoditi še enkrat v šolo, smo se dogovorili za peto in šesto uro z desetminutnim odmikom.

Verouk ni sestavni del pouka, ni obvezen. Z njim se v šolo ne uvaja nobena "druga ideologija". Iz učnega načrta so črtane obravnave spominskih dni in pionirske organizacije. Ta praznina naj se zapolni z drugačno vzgojno uro, za katero, naj učitelj sam presodi. V Podljubelju bo to verjetno povezano z zgodovinskim pregledom 100-letnice šole. Morda je bila res storjena napaka, ker krajevne skupnosti nismo pismeno seznanili s to odločitvijo. Do verouka v šoli je prišlo čisto iz praktičnega vidika. No, z močno željo in organizacijo bi se morda našel zanj poseben prostor v vasi. Za šolo so prispevali vsi, starši vernih in nevernih. Naj vera ne spre krajanov, vse naj se gradi na človeku. Morda je to pravi moment, da se v družinah pogovore o vsem tem. Nič ni zabetonirano, lahko se še pomenimo, a tokrat je bila usluga narejena le otrokom."

Marica Praprotnik, bivša predsednica Občinske konference SZDL Tržič: "Občinska konferenca SZDL v Tržiču ni nikoli dobila nobenega ne pismenega ne ustnega vprašanja okrog opravljanja verouka v prostorih osnovne šole v Podljubelju. Prav tako ga ni dobila naša komisija za verska vprašanja. Zato me je zelo začudila izjava g. Salbergerja na zadnji seji izvrš-

nega sveta, da je SZDL dala tak pristavek. Čim bi do nas prišlo takšno vprašanje, bi o njem zagotovo razpravljali, organizirali javno razpravo v Podljubelju in zadnjo besedo bi imeli krajanje Podljubelja."

Viktor Švab, ravnatelj Osnovne šole heroja Grajzarja v Tržiču: "Vse okrog verouka v osnovni šoli v Podljubelju je urejeno, zadnji dvomi, verouk v prostorih te šole da ali ne so se razblinili na sestanku s starši v četrtek, 27. septembra. Verouk se odvija v prostorih te šole, ker trenutno v kraju ni na voljo drugih prostorov. Če sem vprašal SZDL? Sem, če ne Praprotnikovo, sem pa Piškurja."

Janez Ahačič, Podljubelj: "Stvari je treba reševati v zadovoljstvo večine krajanov, organizirati tako, da ne bo boleče za tiste, ki so drugače misleči, ne more pa biti tako njihovo mnenje odločujoče ali verouk bo ali ne bo. Sodim, da je tudi to stvar pametnega dogovora, da se staršem, ki želijo vzgajati otroke v krščanskem duhu, to omogoči, prav pa je, da se verouk prične v šoli s časovnim zamikom, da otroci, ki se verouka ne bodo udeleževali, nemoteno odidejo, da se župnik ne pojavi prej, dokler so otroci še v šoli."

Mari Krašovec, Podljubelj: "Tu je resnično le vprašanje prostora, na žalost je to šola, če bi bil pa drug primeren prostor v vasi na voljo, bi se potegovali zanj. Vožnja otrok vsako soboto v Tržič je bil za starše velikokrat breme. Prakticirali smo tako, da smo se dogovorili, kdaj bo kdo peljal otroke v Tržič, tako da si prišel enkrat na mesec na vrsto. No, zdaj bo staršem to vendarle olajšano. Sem pa za časovni presledek, da se verouk ne prične takoj po zadnji šolski uri. Čeprav se srečevanju otrok z župnikom ne bo dalo izogniti, kajti otroci se po šoli obirajo, silno radi ostajajo na šolskem igrišču, ne da se jim domov. Da bi za verouk izbrali poseben dan, bi bilo narobe. Škoda, da ni kapelica pri Anketetu malo večja, ali cerkev Sv. Ane malo bližje, pa bi teh

problemov ne bilo. A nek kompromis bomo že našli."

Jože Romšak, Podljubelj: "Nič nimam proti, da se v kraju, kot je Podljubelj, ki nima cerkve in župnišča, verouk odvija v šoli (čeprav bi bil po mojem mnenju čisto primeren ogrevan in zelo malo rabljen prostor krajevne skupnosti nad trgovino ali dom družbenih organizacij, ki naj bi bil v bližnji prihodnosti uporabljan za telovadnico), vendar naj bo povsem ločen od rednega pouka, kar pomeni, da morajo vsi otroci hkrati zapustiti šolo po končanem pouku. Kdor se je odločil, da bo obiskoval verouk, naj se v drugem terminu vrne v šolo k verouku, naj bo to popoldne, zvečer, sobota, nedelja. Le tako bi preprečili razlikovanje med otroki, ki verujejo in tistimi, ki ne verujejo. Tudi komuniciranje med g. župnikom in starši naj poteka ločeno od šole, s pismenimi obvestili, preko oznanil v cerkvi, nikakor pa ne preko učiteljev v šoli. Danes pa se dogaja, da ima otrok na šolskem obrazcu urnika kot peto uro vpisan verouk. Moti me tudi, da si ravnatelj šole vzame izključne kompetence odločati o tako pomembni stvari, kot je verouk v prostorih šole in se krajanov niti vpraša ne." ● D. Dolenc

KERN
KOZMETIČNI SALON
IN SAVNA
KERN MARTA, KOROŠKA 5,
64000 KRANJ
TEL. (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

fasadne obloge
OGLED IN PRODAJA
GRADBINEC, SPODNJI PLAVŽ 4
JESENICE

PREJELI SMO

Švedski ali balkanski vzor?

V zvezi s člankom, objavljenim pod gornjim naslovom v petek, 12. oktobra 1990, se ne strinjamo z navedbami, ki govori o obsegu administrativnega kadra v zdravstvenih organizacijah. Čeprav se podatki izrečno ne nanašajo na gorenjsko regijo menimo, da je bralce potrebno seznaniti, kako je v zastopnostjo administrativnega kadra v gorenjskem zdravstvu. V ta namen navajamo nekatere ugotovitve, ki so nastale na podlagi nedavno izdelane analize o stanju administrativnih delavcev v SOZD Gorenjski zdravstveni center Kranj.

Med administrativne delavce smo šteli tiste delavce, ki so zaposleni v delovnih skupnostih oziroma v upravi posamezne organizacijske enote, in ki opravljajo administrativno-upravno delo. Tiste delavce, ki poleg administrativnega dela opravljajo tudi druga dela (npr. zdravstvena ali oskrbovalno-tehnična opravila) smo upoštevali sorazmerno s količino administrativnega dela, ki ga v povprečju opravljajo.

Podatki so pokazali, da je zastopnost administrativnega kadra v Osnovnem zdravstvu Gorenjske 6,8 odstotka v DO Gorenjska bolnišnica 5,9 odstotka, medtem ko je v celoti sestavljani organizaciji, vključno z Gorenjsko lekarno, 6,9 odstotka.

V grobem se delavci, zaposleni v zdravstvu, delijo na dve skupini in sicer: na zdravstvene delavce, (v skladu z zakonom o zdravstvenem varstvu) ter na tako imenovani paramedicinski kader, ki ga sestavljajo nezdavstveni profili (kemiki, biologi, socialni delavci, vzdrževalci, administrativni delavci ipd.). Ta skupina pa je udeležena s približno 40 odstotki v skupnem številu zaposlenih v slovenskem zdravstvu. Vendar pa v nobenem primeru teh delavcev ne moremo šteti za administracijo.

Rezultati omenjene analize so pokazali, da je število delavcev v administraciji v vseh zdravstvenih organizacijah v SOZD Gorenjski zdravstveni center pod mejo, ki jo dopuščajo kadrovske normativi, in da je zaposlovanje na tem področju potekalo dokaj racionalno.

Zato menimo, da se reševanje nakopičenih težav v gorenjskem zdravstvu ne bo dalo reševati zgolj z odpuščanjem "preobsežnega" administrativnega kadra.

Edgar Vončina

Škofja Loka naj praznuje 30. junij

V zvezi s polemikami okrog občinskega praznika smo tudi člani KO ZZZB Dražgoše obravnavali članek Škofja Loka naj praznuje 30. junija, objavljen v Gorenjskem glasu.

Radi bi poudarili, da so v praznovanju občinskega praznika zajeti tudi ostali dogodki, ki so se odvijali v zimi 1941/42 v občini, ne samo dražgoška bitka. Nikakor nam ni jasno, kaj misli avtor članka s tem, da je brez potrebe padlo več kot 40 vojščakov Dražgoš, saj mislimo, da so tudi te žrtve vzrok, da je celotna občina kar primerno razvijata in celo to, da tudi avtor brez teh žrtve ne bi bil to, kar je.

Najbolj pa nas zanima, kaj pomenijo avtorjeve besede, da si prebivalci Dražgoš zaslužijo, da bi svet končno izvedel dolgo zamolčano resnico o dogajanjih v naši vasi.

Se bolj pa smo grozjeni našim tem, da nam priporoča za obujanje spominov na padle prirejanje veselja in srečelovov.

Krajanje Dražgoš imamo vsako leto v spomin na padle komemoracijo na dan mrtvih in ob obletnici mašo v spomin nanje. Prireditve, ki so povezane z občinskim praznikom so bile takšne, kot so bile vsepovsod v spomin na dogodke iz NOB. Mnogi čne športne in rekreativne prireditve pa menimo, da nimajo same političnega značaja, ampak predvsem rekreativnega.

V članku tudi avtor navaja, da si žrtve zaslužijo kulturno upravljenost, s pieteto izvedene ter človeških življenj in trpljenja vredne spominke slovesnosti, zato bi bili veseli, da nam obrazloži, kako se to izvede.

Hkrati tudi ne vemo, koliko je avtor strokovno usposobljen za ocenjevanje dvomljive estetske vrednosti spomenika.

Če bi avtor želel videti tudi, kako prizadeti in ostali vaščani ohranjamo spomin na žrtve, ga vabimo, naj nas obišče in to tudi sam doživi. KO ZZZB Dražgoše

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Kako ste v letih po svoji odločitvi ljudskemu poslanstvu (1962 - 1974) doživljali transformacijo iz odborniškega in poslanskega sistema v delegatsko socialistično samoupravno družbo? Če prav vem, ste se leta 1975 kot predsednik šišenske ZZZB NOV soočili s Kardeljem in mu povedali, kaj mislite o »najboljšem od možnih sistemov«?

Uvodoma naj povem, da sem se kot tedanji predsednik občinskega odbora ZZZB NOV Ljubljana - Šiška v letih 1973 in 1974 redno udeleževal sestankov občinskega političnega aktiva v Šiški, kakor tudi sestankov mestnega političnega aktiva Ljubljana. Na teh in podobnih sestankih smo pogosto obravnavali tedanja aktualno snov, to je oblikovanje nove ustave in tudi zakona o združenem delu. Čeprav v razpravah novega delegatskega socialističnega samoupravnega sistema nisem zavračal nasploh, mislil sem celo, da vsebuje mnogo dobrega, sem o številnih, konkretnih stvareh delovanja in uspešnosti novega sistema imel pomisleke, pa tudi povsem ločeno in drugačno mnenje od drugih. Svoja stališča sem tudi pojasnjeval in branil na podlagi prakse in izkušenj v svojem dotedanjem družbeno-političnem delu. Večinoma brez večjih uspehov.

Do »soočenj« in razgovora s tovarišem Kardeljem pa je prišlo po naključju, in sicer ob prazniku občine Ljubljana - Šiška (praznovali smo ga drugič) leta 1975. Tedaj so na slavnostni seji prvič podelili veliko plaketo občine, in sicer tovarišu Kardelju kot najzaslužnejšemu svojemu občanu.

Po svečani seji je bil občinski politični aktiv in ožji krog gostov povabljen na kosilo v gostišče »Dr. O« (bradovci - nogometni zdravnik), sedaj gostišče »Kavadarci« iz Makedonije. Naključje je nanosilo, da sva si pri mizi sedela nasproti s Pepco Kardelj. Pogovarjala sva se o raznih stvareh. Med drugim me je vprašala, kje in kdaj sva se spoznala. Povedal sem ji, kje in kdaj je to bilo, in ji potem dejal: »Pepca, najbolj se te pa spominjam iz tistega oktobrskega večera 1945 v Mariboru, ko si zvečer ob 22.30 uri prišla k meni v pisarno. Bila si še prava partizanka, v ukrojeni uniformi iz angleškega blaga, in v Skornjih.« Rekla si mi: »Videlá sem luči v sobah, pa sem vprašala stražarja, ali je

morda kdo od funkcionarjev tukaj. Povedal mi je, da si ti. Prišla sem, da ti povem, da zjutraj ob 8. uri skličeš sejo. Pogovorili se bomo o več stvareh, med drugim tudi o delegaciji kmetijskih delavcev in viničarjev, ki naj bi prišla na I. kongres sindikatov kmetijskih delavcev, ki bo v kratkem v Novem Sadu.« Zatem me je še vprašala, zakaj gori še toliko luči po sobah. Pojasnil sem ji, da pač nekateri uslužbenci še delajo. Potem sva šla po sobah in ugotovila, da je okrog 15 odstotkov tedanjih uslužbencev okrožnega odbora OF še delalo. Na vprašanja so nama pojasnili, da rešujejo nujne stvari, ki jih prej niso mogli opraviti, ker so bili na terenu.

Zdaj (30 let kasneje) me je povprašala o problemih in delovanju borčevske organizacije in sploh o političnem stanju in razmerah v Šiški. Pojasnil sem ji na kratko, kaj delamo in kakšne so razmere. Med drugim tudi to, da ljudje godrnjajo in se jezijo, češ da je Slovenija preveč obremenjena z dajatvami in da pri tem ugotavljajo, »da Sava na jug, to je v Beograd teče«. Povedal sem ji nadalje, da ljudem ob raznih priložnostih pojasnjujem, da smo kot razvitejša republika na neki način dolžni pomagati manj razvitim, tudi zaradi lastnih koristi. Z mojimi pojasnili so večinoma zadovoljni, ugotavljajo pa, da ni prav, da smo dolžni samo dajati in da ne moremo prav nič vplivati na smotrnejšo uporabo danih sredstev. Nihče o tem ne poroča tistim, ki sredstva dajejo, nič ne vemo o porabi sredstev, kar bi bilo povsem normalno in najmanj, kar bi moralo biti. Dejaj sem ji tudi, da se s temi ugotovitvami občanov povsem strinjam. Potem pa me je vprašala, kako bi jaz to uredil. Odgovoril sem ji, da bi to bilo čisto preprosto. Pri zvezni skupščini bi ustanovil komisijo, ki bi bila sestavljena iz predstavnikov razvitih in nerazvitih republik. V njenem sestavu bi morali biti gospodarski in finančni strokovnjaki. Ta komisija bi morebitnimi strokovnimi podkomisijami naj bi v sodelovanju z Zveznim zavodom za planiranje na podlagi republiških dolgoročnih in srednjeročnih programov ugotovila, katere objekte bi kazalo v posameznem letu zgraditi v posameznih nerazvitih republikah, katere rudnike modernizirati ali razširiti ali na novo odpreti ipd., pač v skladu z razvojnimi potrebami teh republik in

republik, ki rudnine in razne surovine potrebujejo itd. itd. Pri tem bi tudi ugotovili in ocenili, koliko naj bi v posameznem letu posamezne razvite republike prispevale v ta sklad. Ta pomoč naj bi bila tolikšna, da ne bo ovirala normalnega razvoja razvitih republik. Dejaj sem ji še, da bi bilo pri tem treba skrbeti za čim širšo neposredno povezavo med podjetji posameznih panog z isto vrstnimi delovnimi organizacijami v nerazvitih republikah ter za neposredna investicijska vlaganja in jim dati v pomoč in uvajanje potrebne strokovne kadre. Lahko pa bi bil namesto komisije v zvezni skupščini ustanovljen ustrezen organ pri zveznem izvršnem svetu. V vsakem primeru pa bi pri takem organu morala biti neka inšpekcijska oz. revizijska kontrolna služba, ki bi spremljala izvajanje sprejetega programa razvoja v posameznih nerazvitih republikah in skrbelo, da bi se dana sredstva res koristno in programsko uporabila in da bi po potrebi preprečila vsako nenamensko porabo. Med tem mojim razlaganjem mi je postavljala razna dopolnilna vprašanja. Ko sem ji razlagal o kontrolno-revizijski službi, mi je rekla: »Igor, saj tako, kot ti misliš, vendar ni mogoče delati, saj to ne bi bilo samoupravno.« Odločno sem jo zavrnil, češ da to sploh ni res, saj bi v vseh teh organih bili predstavniki razvitih in nerazvitih republik. Ko se nisva mogla sporazumeti, se je obrnila h Kardelju in mu rekla: »Edi, poslušaj, kaj misli Igor o dajanju pomoči nerazvitim in o kontroli uporabe danih sredstev!«

Vse to je bilo zame silno neprijetno, ker se je vse omizje oz. lo proti meni in z zanimanjem prisluhnilo, kakšen razgovor se bo razvil. Jaz v svojem pripovedovanju Pepci sploh nisem mislil na to, da bo v razgovor pritegnila tudi Kardelja, pač pa sem na to

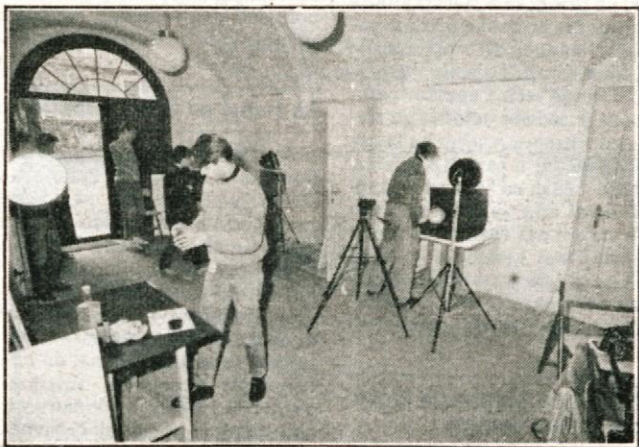
hem mislil, da mu bo kasneje povedala, kaj in kako sva se pogovarjala in kaj občane v teh zadevah moti.

Kardelj me je torej vprašal, kaj me moti in kako si to zamisljaj. Na kratko in nekoliko bolj zgoščeno sem mu obrazložil, kaj povedal tisto, kar sem predtem pojasnjeval Pepci. Ko sem mu stvari razlagal in mu nekatere na njegove kratke pripombe pojasnjeval bolj podrobno, me je prekinil in dejal: »Igor, saj to vendar ni mogoče, to ne bi bilo samoupravno. Kdo nam daje pravico, da bi dvigali pokrovko na loncu, in ugotavljali, kaj bodo skuhalo Zagrebci, Bosanci in drugi, ki dobivajo pomoč za svoj razvoj. Zato pati jim moramo, da bodo sredstva pametno in namensko porabili. Ni treba o tem dvomiti ter širiti nezaupanje in kritiko med ljudmi.« Potem se je obrnil k drugim in jim začel obsirno predstaviti svojo teorijo o socialistični samoupravni družbi. Meni je bilo silno nerodno, saj sem po tej pridigi izpadel kot popoln bedak. Nihče od navzočih mi ni priskočil na pomoč in podpri moja razmišljanja.

Fotodelavnica

USTVARJANJE S SVETLOBO

Kranj - Za deseterico mladih, ki so iz več krajev Gorenjskega prišli v prvo fotodelavnico, ki jo je organiziral ZKO Kranj, je mimo prva polovica dela: že v drugem vikendu zapored so namreč spoznavali igro svetlobe in jo lovili skozi fotografsko lečo.

fotografijo navdušenih že programirati mojstre.

"Fotodelavnica je možnost, da se mladi fotografi na neki ustvarjalni način soočijo s temo, ki jo obravnavamo. Pri

tem ni tako pomembna tehnična plat zadeve, strokovno poznavanje in tudi predznanje, pač pa proces, ki se začneja z združevanjem teh elementov - svetloba, predmeti," je poveda-

Premiera v Prešernovem gledališču Kranj

ZAČARANI KROG LASTNEGA RAZKRIVANJA

Uprizoritev dramske uspešnice E. Albeeja »Kdo se boji Virginije Woolf« je studiozna v igralskem izrazu in aktualizirana z govornimi značilnostmi akterjev.

Uprizoritev tragikomične igre ameriškega dramatika Edwarda Albeeja *Kdo se boji Virginije Woolf* (Who's afraid of Virginia Woolf, 1963) dopolnjuje eno izmed osrednjih tematsko izraznih komponent, ki jo opazneje razvija prav Prešernovo gledališče v Kranju, to je gledališki intimizem, navzoč vsaj od Strindbergove *Gospodične Julije* (uprizorjene 1986) potem prek Zupanovih raket, ki so letele na Amsterdam, pa do lanskega Jesihovega Enega samega dotika, čeprav te vrste dramatik diktira tudi nekoliko maloštevilen ansambel. Z Albeejevo uspešnico iz prve polovice šestdesetih let so zadeli v živo, k temu je primaknil pomemben delež nov prevod *Metke Zobec* iz izbrano in aktualno pogovorno frazeologijo, ki Albeejeve ameriške like iz časa Kennedyjevega političnega ekspanzionizma umešča v naš prostor sedanjih dni, dasi v igri čas dogajanja niti z besedo ni omenjen, približno je zaznava movern le z omembo genetskega inženiringa, ki trenutno nima posebnega rezona.

Albeejevo dramo *Kdo se boji Virginije Woolf* so ob njenem nastanku povezovali z evropsko avangardno dramatiko absurda in hkrati odkrivali v njej nekakšen groteskni odgovor na ameriško povojno psihoanalitično naturalistično dramatik, ki je v Ameriki z deli Millerja in Williamsa nastajala vzporedno s francosko avangardno lonescovega in Beckettovega tipa. Josip Vidmar jo na primer

v oceni uprizoritve v Drami SNG v Ljubljani označuje kot »sintetično grotesko«, se pravi kot delo, ki je v sebi zgostilo pretresujočo grozotnost in grozoto nad sesutim notranjim svetom njenih akterjev.

Uprizoritev na odru Prešernovega gledališča v Kranju v režiji **Barbare Hieng Samobor** jo razkriva kot neprizanesljivo in prodorno psihoanalitično dramo, ki pa ji ne manjka tako komičnih kot absurdnih sestavin. V nočnem družabnem srečanju, ki je že samo po sebi nesmiselno in nemotivirano, se ob pomoči izdatnih doz alkohola do obisti razkrijeta dva zakonska para iz univerzitetnih krogov, pri čemer je časovna značilnost zajeta tudi v dejstvu, da sta moška identificirana kot univerzitetna profesorja, njuni ženi pa sta brez poklica, oziroma samo njuni ženi. Starejši par Marta - George je zajet tako rekoč na stopnji ničelne opcije: od njunega zakona so ostale samo še travme, očitki in samoočitanja zaradi porazov, on je neuspešen pisatelj in po vsej verjetnosti povprečen profesor zgodovine, popadljivo sadističen, ona razpeta med ne-realiziranim materinstvom in moževno pozicijo, ki je v marsičem odvisna od tasta, rektorja; saj je po svoji volji, zunaj te zveze (tudi v tem je razviden signal temporis nastanka drame) si ne poskuša ustvariti lastnega profila. V tej zgolj biološki definiciji obeh žensk bi z današnjega zornega kota utegnili odkrivati tudi določene

pomanjkljivosti te drame, kar pa pregrejno in prekičijo brezobzirni posegi v intimni svet teh štirih ljudi. Drugi par je mlajši (v predstavi je to zabrisano, kar pa ne moti, le hipna erotična zveza starejše ženske z mlajšim moškim je s to starostno relacijo zabrisana), njuna posebnost je v kombinaciji in protislovju, da je prav biolog naletel na žensko, ki ga s svojo histerično ženskostjo obvladuje na njegovem področju, ko se boji imeti otroka.

To so v prvi vrsti zanimive posebnosti, ki jih zastirajo poglavitne reči, predvsem dokončno, neprizanesljivo, mučiteljsko in samomučiteljsko razgaljanje teh ljudi, pripetih drug na drugega brez možnosti in upanja na kakršnokoli spremembo, podobno kot Sartrove eksistencialne strukture za zaprtimi vrati. In prav v teh brezizhodnih relacijah Albeejeve *Virginije Woolf*, ki se je nihče ne boji več (naslov sam je brez pomena, je zgolj verz popevčice, ki vsem roji po glavi), sedanjemu gledalcu lahko odkriva aktualno metaforiko, kar je potrdilo tudi premierno občinstvo s svojimi reakcijami.

Vse, kar je navedeno, izhaja iz predstave in pomeni njeno pozitivno vrednotenje. Režiserka je sama zasnovala tudi pomenko motivirano sceno z realistično opremljeno verando v ospredju, kjer potekajo poglavitni dispuati ter z večjim prostorom v ozadju, ki spominja, tako kot vsa oprema na blagostanje zakonskega para

la Alenka Vidregar, sicer kiparka po poklicu, ki je pred časom nekatera področja fotografije predavala tudi dijakom ljubljanske šole za oblikovanje.

In kako vse skupaj poteka? Najlažje bi bilo seveda vse skupaj povedati in pokazati s končnim izdelkom - fotografijo in razstavo. Vendar pa je smisel delavnice prav v procesu nastajanja in ne v končnem izdelku. Zato je zavzetost mladih fotografov, ki so postavljali izbrani predmet zdaj v tako, zdaj v drugačno luč, na svetlo, pa spet na temnejše ozadje, pravzaprav tista ustvarjalna igra, katere znake opaža vsakdo po svoje in si sam izbira tudi odločitve. Naloga mentorja pri tem pa seveda ni nekakšno usmerjanje, pač pa tenkočutno opozarjanje na pojave, ki jih je vsak ustvaril sam s svojim eksperimentiranjem pred fotografskim aparatom. Niti ni tako pomembno, ali bodo kasneje mladi šli v foto klube ali bodo skrivnosti fotografije spoznavali sami, prav gotovo pa bodo tudi kasneje prišla na plan vprašanja, ki jih zdaj še ni in niti niso potrebna. Glede na zavzetost, s katero so mladi tečajniki kranjske fotodelavnice igrali igro svetlobe in predmetov ter kasneje opazovali tudi izdelek - fotografijo, bi pričakovali, da bodo takšne delavnice v gradu Kieselstein še kdaj. Morda na katero drugo temo in z drugimi mentorji, kar naj seveda le še bolj razširi fotografska obzorja. ● Lea Mencinger, Foto: Jure Cigler

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V knjižnici kranjske *Gimnazije* bo jutri, v sredo, ob 19. uri predavanje prof. Majde Stanovnik *Carrol in Alica*.

V galeriji Prešernove hiše je na ogled *razstava slik* nastalih v oficirskih jetniških taboriščih 1941/45. V galeriji Mestne hiše je še ta teden odprta razstava Kranj, kakršnega ni več.

V *Prešernovem gledališču* bodo v četrtek, 25. oktobra, ob 19.30 uprizorili E. Albeeja *Kdo se boji Virginije Woolf* - za abonma rdeči. V petek, ob 19.30 bodo predstavo ponovili za *abonma petek I*.

V galeriji Bevisa razstavlja slikar *Kiar Meško*.

V galeriji *Lipa* v Mestni hiši je še ta teden odprta razstava slik nastalih na likovnem srečanju *Sava 90* junija letos v Gozd Martuljku.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava likovnih del akademskega slikarja *Zmaga Puharja*. V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava *Delavska ustvarjalnost 1990*.

RADOVLJICA - Danes, v torek, ob 19.30 bo v dvoranci radovljiske knjižnice *Barbara Grm* ob diapozitivih imela predavanje *Mesec dni pod Himalajo*.

V galeriji Šivčeve hiše razstavlja ilustracije akad. slikar *Zvonko Čoh*.

V galeriji *Kamen* je odprta prodajna razstava vitražev *Lene Šajn*.

ŠKOFLJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja je na ogled razstava akvarelov akad. slikarja *Milana Rijavca*.

V Kurnikovi hiši razstavlja slike *dr. Ivanka Bosanac*.

Zbirke *Loškega muzeja* so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

V galeriji *Fara* je na ogled meddruštvena *razstava fotografij* na temo *Koni*.

V galeriji ZKO - Knjižnica bodo danes, v torek ob 19. uri odprli razstavo slik *Franca Ranta*.

TRZIC - V Fotogaleriji Slovenija, Partizanska 6, je na ogled razstava *razstavo fotografij* Tihozitja avtorja *Matije Pavlova*.

V Kurnikovi hiši razstavlja slike *dr. Ivanka Bosanac*.

KAMNIK - V kavarni Veronika je na ogled razstava akvarelov *Nevenke Virant*.

SLOVESNOST PRED BORŠTNIKOVO ROJSTNO HIŠO

Cerklje - Cerkljanska krajevna skupnost, Turistično društvo in kulturno društvo Davorin Jenko so v petek, na predvečer otvoritve 25. Borštnikovih srečanj pred rojstno hišo Ignacija Borštnika pripravili kratek kulturni program. Član slovenskega predsedstva dr. Matjaž Kmecl je v uvodnem nagovoru spregovoril o režiserju, dramatik in največjemu slovenskemu gledališkemu igralcu iz druge polovice prejšnjega stoletja Ignaciju Borštniku.

"Ni sodobnega naroda brez dobrega in temeljitega gledališča. Z gledališčem se začne boj za lastno slovensko državo, suverenost, samostojnost in svobodo," je poudaril dr. Kmecl in pozval navzoče, naj večer preživijo v spominu na vse žene in može, ki so ustvarjali slovensko kulturo in brez katerih tudi današnje slovenske ustave ne bi bilo. Dramska igralka Jerca Mrzel je v umetniškem delu srečanja zapela nekaj songov na pesmi Franceta Prešerna. Gromek aplavz občinstva je bil povsem upravn.

Vodstvo Borštnikovih srečanj pa je Cerkljane povabilo v Maribor na ogled komedije *Samomorilec* v izvedbi Primorskega dramskega gledališča. ● I. K.

TEČAJI V GRADU KIESELSTEIN

Kranj - Oktobra se je v prostorih gradu Kieselstein v okviru centra za estetsko vzgojo začela cela vrsta tečajev. V nakaterih, ki so se začeli pretekli teden, je še nekaj prostora; to velja za foto tečaj kot tudi za grafično delavnico. Vse informacije in prijave po tel. 21-135, Mohorič.

Kranj - V galeriji Bevisa, na Koroški c. 47, te dni razstavlja akad. slikar in grafik *Kiar Meško*. O slikarstvu, ki mu je zapisan, umetnik pravi: "Slikarstvo je predvsem predstava prostora in oblik, manj simbolov in vsehnihih barv pa tudi navsezadnje nekaj šteje. To in še marsikaj." - Foto: Jure Cigler

France Vurnik

Iz govora Bogdana Osolnika na zboru škofjeloških aktivistov

Bele garde in domobranstva ni mogoče opravičevati

"Mi borci in aktivisti smo podprli predlog za narodno pomiritev ali spravo - kakorkoli že hočemo označiti poskus, da bi pomagali nesrečno delitev Slovencev, do katere je pripeljalo dogajanje v drugi svetovni vojni. Podprli smo tudi zahtevo, naj posebna komisija ugotovi zgodovinsko resnico o množičnih usmrtitvah ob koncu vojne, za katere večina slovenskih borcev dolgo niti ni vedela, kaj šele, da bi sodelovala pri tem dejanju. Vendar vse to, kar zdaj doživljamo, v resnici ne prinaša pomiritev, ampak prej razpihuje sovraštvo in odpira stare, že skoraj zaceljene rane ter poglablja delitve med ljudmi, ki so se v življenju v teku let že skoraj izgubile.

O dogajanju med vojno in o vsem tistem, kar je prinesla s seboj vojna, ni mogoče soditi, ne da bi predvsem ugotovili, kdo je začel vso to zlo - da je to fašizem oziroma nacizem, kot povzročitelj druge svetovne vojne, ki je slovenskemu narodu napovedala popolno uničenje. Danes v svetu fašizem ocenjujejo kot največje zlo, ki je v tem stoletju ogrozilo našo civilizacijo in prav nič ne postavljajo pod vprašaj vojnih akcij, ki so jih zavezniki vodili za njihovo uničenje oziroma svoj obstoj. Pri nas pa se je za nekatere vse zlo začelo šele, ko se je OF in partizanska vojska postavila po robu okupatorju. Zanje je začetek vsega zla osvobodilni boj, ki ga tako kot nekoč okupatorji - označujejo kot komunistično zaroto. Znano je, da so Nemci vse, ki so se jim upirali, kratkoma označevali za komuniste in bandite in jih tako postavili izven zakona. Tudi v razglasih o ustreljenih talcih, ki jih lahko vidimo v muzeju v Begunjah - so vse, ki so jih usmrtili, označevali kot komuniste. Enak izgovor danes ponovno uporabljajo nekateri samo zato, da bi oprali izdajstvo svojih idejnih somišljenikov. S tem pa delajo strahovito krivico stotisočim zavednim Slovincem, ki so podpirali osvobodilni boj, trpeli v ječah in zaporih, mnogi pa izgubili tudi svoja življenja.

Nikjer v Evropi danes ne izenačujejo boja proti fašizmu in narodnega izdajstva. Tako tudi slovenske bele garde in domobranstva ni mogoče opravičevati z obrambo vere in slovenskega naroda pred komunizmom. Pozabljajo - med drugim - da je Hitler takoj po prihodu na oblast, že v Nemčiji, med prvimi začel preganjati in zapirati duhovnike. Ti so bili že leta 1936 med prvimi zaporniki v zloglasnem taborišču smrti Dachau. Prav tako so na Koroškem nacisti po priključitvi Avstrije med prvimi udarili po slovenskih duhovnikih, isto se je ponovilo na Gorenjskem.

Kakšnega zaveznika so si torej izbrali za obrambo vere tisti, ki so se podali v službo nacističnih okupatorjev ter jim prisegli zvestobo?

Res je, da so bili mnogi zapeljani. Toliko večja je odgovornost tistih, ki so zavedli na tisoče ljudi v narodno izdajstvo. Odgovorni so za vse gorje, ki ga je to povzročilo Slovincem. Odgovorni so tudi za usodo tistih, ki so jih zapeljali. Najmanj dvakrat so jih usodno prevarali: Prvič, ko so jih zvalili v bratomorni boj pod pretezo, da je boj proti partizanom, boj za vero in boga. Drugič, ko so jim še ob koncu vojne zagotavljali, da jih čaka nadaljevanje boja proti komunizmu, v katerem bodo zmagovito korakali skupaj z Angleži in Amerikanci.

Nezgodovinsko je tudi, če se danes v obravnavi preteklosti zamenjuje vzrok in posledica. Nedavno je nekdo zahteval, da je treba ukiniti praznovanje škofjeloškega občinskega praznika na dan čraškoške bitke, češ da je ta izzvala Nemce, da so vas uničili in veliko vaščanov pobili. Kakšna obrnjena logika! Opravičujejo tuje napadalce, Nemce, ki so hoteli neusmiljeno napraviti Slovenijo za nemško deželo in so se pri tem posluževali najbrutalnejših sredstev, obtožujejo pa tiste, ki so se bojevali za obstoj, za preživetje, in ki so s svojim bojem preprečili, da se ni uresničil Hitlerjev celotni načrt o preseljevanju Slovencev in še marsikaj drugega.

Ali smo res že tako daleč, da bodo zdaj na zatožno klop klicali tiste, ki so svojo ljubezen do domovine dokazali s tem, da so se uprli uničenju in pri tem tvegali, mnogi pa tudi izgubili, svoja lastna življenja!

Ne gre samo za resnico o NOB, ne gre samo za nas partizane in aktiviste NOB, gre za to, da se na ta način ustvarja in opravičuje nova ideološka nestrpnost med Slovenci in uvajanje novega enoumja, novega totalitarizma, temu pa bi se morale vse svobodomiselnosti in demokratične sile odločno upreti, ker sicer ne bomo deležni na Slovenskem tistih civilizacijskih pridobitev parlamentarne demokracije in človekovih svobod, ki so naš zgradbeni kamen v razviti Evropi."

Tiskovna konferenca Mladinskega sveta

Predstavitev programskih usmeritev

Ljubljana, 18. oktobra - Predstavniki Mladinskega sveta Slovenije so v četrtek pripravili tiskovno konferenco, na kateri so javnost seznanili z ustanovitvijo, programskimi usmeritvami in aktivnostmi do prve seje zbora te organizacije, podali pa so tudi informacijo o posvetu organizacij, ki se ukvarjajo z mladinskimi vprašanji.

MSS je za sedaj organizacija, ki ima samo kolektivno članstvo, v njej pa je vključeno dvajset organizacij. Vzor za takšno delovanje MSS, ki praktično združuje vse, kar je na mladinski ravni, so našli v podobnih evropskih organizacijah. V osnutke programskih usmeritev so zapisali, da bodo delovali na področju zakonodaje, mednarodnega sodelovanja, vzgoje in izobraževanja, politike prostega časa, kulture in založništva ter razvojne politike in raziskovanja. Med drugimi so posebej poudarili potrebo po večjem številu denarnih fondov, širitvi mednarodnega sodelovanja in podpisu mednarodne konvencije o otrokovih pravicah. Predsednik MSS Janez Škulj je ocenil, da je s temi programskimi usmeritvami opredeljena uveljavitev mladinske politike oziroma celovitost dejavnosti posvečenih mladim. Na delovnem srečanju v Bohinju so organizacije sestavile resolucijo ob začetku javne razprave o novi slovenski Ustavi, od katere pričakujejo, da bo nova demokratična družbena ureditev sposobna odgovorjati na izzive in potrebe, ki jih s seboj nosi vsaka nova generacija mladih.

Predstavniki MSS sedaj čaka še promocija programskih usmeritev, nato do 10. novembra javna razprava, med 23. in 25. novembrom pa naj bi bil posvet, na katerem naj bi programske usmeritve tudi sprejeli, naredili tudi svoj statut ter izvolili tudi novo vodstvo. ● M. Gregorič

Sodišče zavrnilo prisilno poravnavo in se odločilo za stečajni postopek

Elan gre v stečaj

Vsi Elanovi delavci bodo do odločitve stečajnega senata ostali na delu.

Kranj, 19. oktobra - Sodna odločitev, da gre Elan v stečaj, je bila vendarle presenetljiva, čeprav je stečaj ves čas postopka prisilne poravnave visel v zraku. Zlasti zadnje dni so namreč ugibanja umirile izjave predstavnikov slovenske vlade, ki so izražali upanje v uspešnost prisilne poravnave, tudi občutek, da se je večina upnikov odločila zanjo, nas ni prevaral. Vendar pa se je sodišče odločilo za stečaj, poravnalni senat, ki ga vodi Dragica Pirihova, v njem pa sta še sodnika Tone Šubič in Janez Kikel, je odločitev o zavrnitvi prisilne poravnave sprejel po tajnem posvetovanju v dneh od 15. do 19. oktobra. Rečemo lahko, da se je dosledno držal črke zakona, suvereno sprejel odločitev in s tem pokazal, da sta pri nas (naposled) sodna in izvršilna oblast ločeni. Direktor Elana Peter Lampič je po odločitvi izjavil, da je verjetno realna in da ga ni zelo presenetila. Realisti so torej stečaj pričakovali, prisilna poravnava je bila le zadnje upanje idealistov, da bo Elan navkljub osupljivi finančni katastrofi rešen.

V kinu Center so sodni odločitvi prisostvovali le predstavniki Elana, SDK in nekaj upnikov, velikega zanimanja presenetljivo ni bila deležna, nemara je večina pričakovala, da bo prisilna poravnava uspešna in da s tem ne kaže več izgubljati časa. Razglasitev sklepa, ki ga je sodni senat strnil v osem kratkih točk, je izzvala polglasne vzdihne presenečenja, saj se je prva glasila: prisilna poravnava se ne potrdi in predlog za prisilno poravnavo se zavrne. Po uradni dolžnosti se je zato za Elan začel stečajni postopek, za stečajnega sodnika je bil določen sodnik Branko Lipovec s kranjskega sodišča, za stečajnega upravitelja diplomirani ekonomist Vojislav Cvetkovski iz Ljubljane, razrešena je bila upraviteljica prisilne poravnave Iva Mohorič. Narok za preizkus terjatev v stečajnem postopku bo 14. januarja 1991 ob 8. uri v sobi 121 Temeljnega sodišča v Kranju. Sodni senat pa se je odločil, da do nadaljnjega ostanejo na delu vsi delavci Elana.

Za prisilno poravnavo glasovala večina upnikov

Sodni senat je kratkemu sklepu dodal dolgo obrazložitev, ki je v zapisniku napolnila kar sedem strani, iz nje je moč izluščiti podroben odgovor, zakaj je sodišče zavrnilo predlog za prisilno poravnavo in s tem začelo stečajni postopek.

Terjatve upnikov, ki so imeli v postopku prisilne poravnave glasovalno pravico, so znašale 2,1 milijarde dinarjev, zanjo so glasovali upniki, katerih terjatve znašajo 1,4 milijarde dinarjev. Za prisilno poravnavo je torej glasovala kvalificirana večina upnikov.

Vendar pa zgolj njihovi glasovi ne zadoščajo, 38. člen lani sprejetega zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, narekuje, da mora poravnavo potrditi poravnalni senat. Samostojno se mora torej odločiti tudi sodišče, ki prisilne poravnave ne sme potrditi, če ugotovi, da obstajajo razlogi, zaradi katerih postopka prisilne po-

rnave ne bi bilo mogoče začeti ali če obstajajo razlogi, zaradi katerih se postopek prisilne poravnave lahko ustavi.

Poravnalni senat je zaključil, da Elanovo ekonomsko-financično stanje ni razjasnjeno in da dolžnik z analizami ni izkazal verjetnosti, da bo lahko izpolnil obveznosti iz prisilne poravnave, kar pomeni, da nista izpolnjena dva temeljna razloga za potrditev prisilne poravnave.

Za stečaj po petih mesecih

Sodišče je postopek prisilne poravnave začelo 25. maja, po slabih petih mesecih pa jo je zavrnilo in s tem začelo stečajni postopek. Marsikdo bo verjetno dejal, da je bilo izgubljenih pet mesecev. Sodni senat v svoji obrazložitvi pojasnjuje tudi na to, saj pravi, da je sodišče sledilo navedbam Elana, da bo verjetnost izpolnitve prisilne poravnave utrdil z dodatnimi analizami, ki jih zaradi časovne stiske tedaj še ni uspel dokončati. Predstavniki SDK pa je tedaj povedal, da stanje dolžnika še ni jasno, in da približno 706 milijonov dinarjev spornih terjatev še preverjajo.

Sodišče zdaj pravi, da tedaj ni moglo predvideti, da ekonomsko finančnega stanja Elana ne bo mogoče ugotoviti. Izvedenec, ki ga je določilo sodišče, je 19. septembra namreč povedal, da dokončne ocene ne more dati, ker ni imel na razpolago vse potrebne dokumentacije, kar velja zlasti za dva računa v tujini, čemur Elan ni oporekal. Tudi po navedbah SDK je stanje Elana nerazčiščeno, njegovo poslovanje s tujino pa povsem nerazjasnjeno. Izvedenec je ugotovil, da so 19. septembra Elanove obveznosti znašale 2.900 milijonov dinarjev, kar je celo več, kot znaša knjigovodska vrednost celotnega Elanovega premoženja.

Analize, kako bo Elan izpolnil obveznosti v prisilni poravnavi, ni mogel oceniti, ker mu je Elan ni predložil, čeprav je bil to dolžan storiti in je to 25. maja tudi obljubil.

Elan prisilne poravnave ni vzel dovolj resno

Elan je sodišču šele 20. septembra predložil zahtevano analizo, boljše rečeno svoj pogled, kako si predstavlja prisilno poravnavo, saj sodišče pravi, da to ni analiza, saj navedbe niso z ničimer podkrepjene in dokumentirane. Iz njih ni moč razbrati, kako bi bile terjatve preoblikovane v kapitalске deleže, kje bi Elan dobil denar za poravnavo obveznosti do upnikov, kako bi poravnal obveznosti do ločitvenih upnikov, katerih terjatve ne bi bile zmanjšane. V svoji vlogi Elan pavšalno napada izvedenčevu oceno in trdi, da njegove obveznosti znašajo le 1.400 do 1.800 milijonov dinarjev, samo terjatve upnikov, ki so imeli glasovalno pravico v postopku prisilne poravnave pa znašajo 2.130 milijonov dinarjev.

Elan torej ni izkazal verjetnosti, da bo obveznosti po predlagani prisilni poravnavi izpolnil in sodišče bi postopek prisilne poravnave moralo ustaviti že pred preskusom terjatev, če ne bi 20. septembra Elan izjavil, da bo slovensko vlado zaprosil za poroštveno izjavo, kar je v skladu z 20. členom zakona o prisilni poravnavi.

Slovenska vlada pa poroštva ni dala. ● M. Volčjak

Slovenska vlada se je začela ukvarjati z gospodarskimi vprašanji

Obveznice za pospeševanje izvoza

Vlada je sprejela osnutke pomembnih zakonov o privatizaciji, o agenciji za privatizacijo in skladu za razvoj zavodov in o zadrugah, o katerih bo skupščina odločala na zasedanjih do konca leta.

Ljubljana, 18. oktobra - Vlada se (končno) vedno bolj ukvarja z gospodarskimi vprašanji. Na zadnji seji v četrtek je sprejela predlog zakona za izdajo obveznic za pospeševanje izvoza. Doslej jih je gospodarstvu kot pomoč, ne posebej za izvoz, razdelila v štirih obrokih za 200 milijonov mark, vendar je slovensko gospodarstvo še hudo podhranjeno in bi dolgoročno pomagal samo svež denar, tega pa ni tudi zaradi političnih zmešnjav v Jugoslaviji. Če bi hoteli izdatneje pomagati gospodarstvu, bi rabili še 300 milijonov mark, če pa bi upoštevali še turizem, kmetijstvo in malo podjetništvo, bi rabili še dodatnih 500 milijonov mark. Dosedaj je pomoč v obliki obveznic prejelo 51 podjetij. Vložek vlada nadzira, če ne bo učinkov, bo terjala denar nazaj, sicer pa ta poseg, ki naj bi pospešil preoblikovanje podjetij v delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo, uresničevanja zakona o privatizaciji in drugih oblik lastninjenja ne moti. S tako obliko dokapitalizacije bo vlada nadaljevala.

Ker so v posebno težkem položaju izvozniki, pa kljub temu najboljše gospodarijo (90 odstotkov prihodka slovenske industrije ustvari le 707 srednjih in velikih podjetij), jim bo vlada posledaj pomagala z obveznicami na neto devizni učinek. Obveznic bo za 180 milijonov nemških mark, republika bo poskrbela za 17 milijonov mark za 9,5-odstotne obresti, papirje pa bodo prodajala podjetja sama. Osnova za izračun bo konvertibilni izvoz med 1.

Slovenski biro na Dunaju

Republika Slovenija ima že predstavništvo v Bruslju, sedaj pa odpira v središču Dunaja Biro Republike Slovenije, ki ga bo vodil pooblaščenec dr. Karel Smolle. Sicer pa Slovenija še namerava odpirati svoja predstavništva, skupaj z gospodarsko zbornico, bankami in posameznimi podjetji, vendar skladno s predpisi države, kjer bo predstavništvo Slovenija namreč še ni mednarodnopravni subjekt, zato konzularnih in diplomatskih predstavništev ne more odpirati. Svoje biroje ali predstavništva bomo odprli v Washingtonu, Moskvi in Pragi, v naslednji rundi pa v Rimu, Parizu, Londonu, Bonnu, Ženevi in New Yorku.

Julijem in 30. septembrom, obveznice pa bodo pokrile 20 odstotkov neto deviznega priliva. To so v bistvu 20-odstotne izvozne stimulacije. Obveznice bodo nominirane z vrednostmi od 1000 do 100.000 mark, dobil pa jih bo producent, zasebniki, banke in hraničnice pa so izvzeti.

Kot je povedal minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože Osterc, bo šel po pospešenem postopku na prvo zasedanje skupščine osnutek zakona

o zadrugah, krovnii zakon, ki mu bodo sledili še zakoni o vračanju lastnine, denacionalizacije, zakoni s področja obrti, gozdarstva, stanovanjskega gospodarstva. Proces bo potekal sočasno s privatizacijo, delo pa bodo usklajevala ustrezna republiška ministrstva in ne občine, kot je bilo prvotno mišljeno.

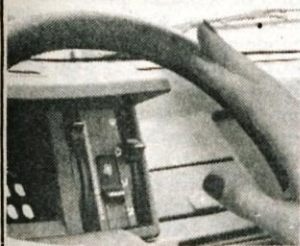
Tiskovni predstavnik vlade Branko Podobnik je povedal, da so bili na četrtekovi seji vlade sprejeti osnutki zakonov o privatizaciji, agenciji zanjo in razvojnem skladu ter zavodih. Osnutki so dobri in vlada upa, da jih parlament ne bo bistveno spreminjal. Vlada naj bi poslej imenovala direktorje zavodov, recimo šol, javnih podjetij s področja infrastrukture, vendar med kandidati na osnovi javnega razpisa.

Vlada pa ni izoblikovala mnenja k osnutku novega zakona o RTV, vendar ga bo do prvega zasedanja skupščine, ni soglašala, da bi na kmetijske proizvode, uvožene iz drugih delov države, dodali 20 odstotkov davka, ker je tam za toliko cenejša kmetijska proizvodnja, prav tako pa bo vlada še enkrat razpravljala o manjšem prispevku oziroma ukinutvi dajatve za ceste kmetom pri nakupu nafte. Vlada je dopolnila zakon o javnih shodih, vendar bo o tem še debata, razpravljala je o nošnji in posedovanju orožja, kjer naj bi potrdilo nadomestila odločba, zoper katero je mogoč ugovor, po novem pa prav tako žičnic ne bi pregledovali glede na starost, ampak glede na ure obratovanja. Doslej so

bili obvezni pregledi, ne glede ali so se naprave vrtele ali ne. ● J. Košnjek

Kompenzacije klavnicam

Minister Osterc je povedal, da bo vlada namenila od 14 do 15 milijonov dinarjev iz sredstev za intervencije v kmetijstvu za prihodnje leto, ker letos denarja za to ni, za kompenzacije klavnicam pri odkupu mladega pitnega goveda. Kompenzacija bo 3 dinarje za kilogram. Klavnice so namreč prenehale kupovati domače govedo, katerega kilogram v prvem kakovostnem razredu je po novem 25 dinarjev (normalno razmerje med cenami mleka in mesa), ker se je v Jugoslaviji pojavilo cenejše meso iz uvoza in so kupovale tega. Po podatkih ministrstva tako čaka v hlevih na odkup nad 1000 govedi. S temi subvencijami bi odkupili 10.000 govedi in tako ustvarili enomesečne rezerve, obenem pa napolnili hladilniške kapacitete klavnic. Sicer pa vlada pripravlja za kmetijstvo trajnejše rešitve, je dejal minister, obenem pa tudi zaščito.

AVTO ŠOLA
ing. HUMAR**ORGANIZIRAMO TEČAJ
CESTNOPROMETNIH
PREDPISOV**s PRIČETKOM v ponedeljek, 29.
oktobra 90, v prostorih KRANJSKE
GIMNAZIJE ob 18. uri.VOŽNJA ZAGOTOVLJENA NA
NOVIH VOZILIH RENAULT 5**NAJBOLJŠA POT, DA
POSTANETE DOBER
VOZNIK****INFORMACIJE**
☎ 11-035prodaja uvoženih avtomobilov **DAŠ DOBIŠ** Kranj**FIAT, HONDA, TOYOTA, MAZDA, MITSUBISHI
STARO ZA NOVO**Sprejemamo prednaročila za
RENAULT 5 - 1400 ccm s katalizatorjemCena **166.000,00** Rok dobave 15. december.Janka Puclja 9, 64000 Kranj, tel.: 35-981
Del. čas od 8. do 12. in od 15. do 19. ure.**KERN****KOZMETIČNI SALON IN SAVNA**MARTA KERN
KOROŠKA 5
64000 KRANJ
(HOTEL CREINA)
tel. (064) 23-650**MEDI - MYOTHERM**NOVA UČINKOVITA METODA
ODSTRANJEVANJA CELULITA
IN PREKOMERNE TEŽE**ALMA - NAIL****ESTETSKO
TERAPEVTSKA
KOZMETIKA NOHTOV**Oblikovanje, podaljševanje,
utrjevanje in modeliranje nohtov.**ALMA KOČNIK**
VODOPIVČEVA 13
64000 KRANJ
tel.: 064/11-348**ŽENSKI
SALON**

Titov trg 7, Kranj

v naših
prodajalnah**MOŠKI
SALON****REKLAM GORICA**Podjetje za ekonomsko propagando
in marketing
p. o. Nova Gorica
65290 Sempeter pri Gorici, Bratuževa
13 A
telefon: h. c. (065) 32-563, 32-543,
32-447
telefax: (065) 31-788**V NOVO LETO 1991****KAKO?
S ČIM?
PO UGODNIH CENAH!**PREDLAGAMO VAM
ODLOČITE SE ZAKOLEDAR
ROKOVNIK
PLANER
POSLOVNO DARILO

- PO VAŠIH ŽELJAH
- OSEBNO
- POSLOVNO
- Z IMENOM VAŠEGA PODJETJA

LAHKO IZBIRATE MED:

- PRAZNIK CVETJA - CVETLIČNI BIENALE
- STARI ZEMLJEVIDI SLOVENIJE
- TIHOŽITJE - STARE URE
- EKSOTIČNO CVETJE
- POSLOVNI KOLEDAR
- KMEČKI KOLEDAR
- NAMIZNI KOLEDAR
- BELEŽKE IN ROKOVNIKI
(format: A5, B5, A4, B6) - usnje - guma
- PLANER - usnje - guma

POKLIČITE NAS: (065) 32-563, 32-543, 32-447
OBISČITE NAS: Bratuževa 13A, 65290 ŠEMPETER V REKLAM CENTRU
PIŠITE NAM: fax (065) 31-788

OBISKAL VAS BO PO VAŠI ŽELJI TUDI NAŠ ZASTOPNIK

Olje**SVEŽE IN POCENI
DOBITE V NOVI DISKONTNI
PRODAJALNI PRI OLJARICI**

jedilno rafinirano rastlinsko

**Olje
CEKIN****PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE**

Trgovina ob tovarni

odprta vsak dan

od 9. - 12. ure in od 14. - 17. ure

ob sobotah

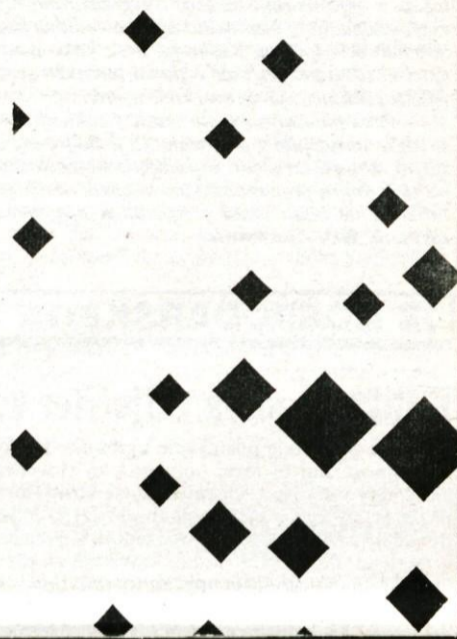
od 8. - 12. ure

MI SMO Z VAMI!

Zato smo tu.

Da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali
obnovi doma.

Tu smo.

S celovito ponudbo gradbenih materialov,
stavbnega pohištva, keramičnih izdelkov.
Z resnično veliko izbiro blaga.**MI SMO Z VAMI V VAŠEM
MESTU!****lesnina****LGM** les
gradbeni
materialKranj - Prmskovo
tel.: 26-076 ali 23-949Odrpto vsak dan od 7. do 19. ure, ob
sobotah od 7. do 13. ure.

**AVTOSERVIS
IN VLEČNA
SLUŽBA**

ANTON BIZILJ
Cesta Andreja Bitenca 108
Ljubljana - Sentvid
Tel. 061/50-903

SEMENARNA PEHTA
Tomšičeva 30, Kranj
(v bližini gostiln St. Majer
in Šifrer)**KAJ PONUJA SEMENARNA
PEHTA ZA JESENSKO
KMETIJSKO SEZONO?**Poleg obstoječega stalnega
programa je PEHTA poskrbela za
- najcenejše holandske čebulice vseh
vrst- najcenejše holandske vrtnice (tudi
modre vrtnice)- Pehta je ekskluzivni prodajalec nove
sadne vrste aronije in krone- Konec oktobra PEHTA odpira novo
mini drevesnico locirano prav tako na
Tomšičevi ulici- 1. november - na razpolago bodo
krizanteme vseh vrst po
konkurenčnih cenahSprejemamo naročila za vse
vrste aranžiranega cvetja!**KRESNICE**
061/877-480Obveščamo uporabnike ceste št. M-1, Podkoren-Lju-
bljana, da bo podnevi ob delavnikih do 16. 11. 1990 na
viaduktu Peračica oviran promet zaradi obnovitvenih
del.

V deževnem in meglenem vremenu zapore ne bo.

KOVINOTEHNA

Blagovnica FUŽINAR Jesenice

Kasetofoni SAMSUNGCene samo **2.679.- din**

nemogoče je mogoče - nemogoče je mogoče

ISKRA TIV
Podjetje tiskana vezja, p. o. Kranj
Ljubljanska 24 aRazpisujemo prosto delovno mesto
POMOČNIKA DIREKTORJA

Pogoji:

- visoka izobrazba ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delov-
nih mestih
- aktivno znanje nemščine ali angleščine

Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 15
dneh po objavi razpisa na naslov podjetja s pripisom »za
razpis«. Za vse ostale informacije smo na voljo na tel.
21-379. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po spre-
jeti odločitvi.

Zaprti hoteli

Konec oktobra in november je čas, ki mu turistični delavci pravijo posezona. Nekateri ga imenujejo tudi medsezona, dodobra pa se je udomačil tudi izraz mrta sezona. Prav ta zadnji pa je, vsaj za naše kraje, zelo slikovit, saj z eno besedo naznanja vse - namreč mrtvilo v turističnih krajih.

Turistični delavci in vsi, ki imajo od turizma dobiček (ali izgubo), se oddahnejo od burnega enega ali dveh mesecev naporega dela v vrhuncu poletne sezone in nabirajo nove moči za prihodnjo zimsko sezono. Hotele pa varno zaklenjajo ali v najboljšem primeru prepustijo čiščenjem, pleskanjem, obnavljanjem opreme, prenavljanjem prostorov... Gostje, če se po naključju pojavijo, pa naj se znajdejo kakor vedno in znajo.

Res je, da je težko oporekati našim hotelirjem, ki trdijo, da dva ali trije gostje niso vredni toliko, da bi bilo zanje vredno ogrevati prostore, kuhati, prati in delati vse, kar pač sodi v hotelsko oskrbo. Res pa je tudi, da se bo končno le treba vprašati, kaj narediti tudi zato, da bi bilo gostov vsaj toliko, da bi se to izplačalo. Gotovo jesen ni čas, ki bi bil primeren za kopanje, tudi ni čas smučanja, pa tudi izlet v naravo so prijetni le še ob lepem vremenu. Toda saj turisti ne iščejo le-tega, radi se tudi sprostijo, igrajo igre, ukvarjajo z drugimi športi, kot sta plavanje in smučanje. Toda tu se naša ponudba konča. Tu, kjer je treba biti domiselni, tu, kjer je treba poskrbeti za gosta, ga animirati, voditi in mu pokazati tudi kaj takega, kar bi sicer lahko videl in počel tudi doma - toda na drugačen, družaben način. Za to pa nimamo ne znanja in kot kaže tudi ne volje. Nimamo ljudi, ki bi se hoteli ukvarjali z ljudmi, nimamo ponudbe, ki ne bi bila odvisna zgolj od "naravnih danosti". Pa naj si bo pokritih športnih dvoran z organiziranimi tečajji, z organizirano vadbo, z organizirano družabnostjo ali pa vsaj nekoga, ki bi pripravil ogled, vodil po koncertih, razstavah in izletniških točkah. Vse to pa je še kako zanimiva ponudba za tiste, ki si na primer tudi v glavni turistični sezoni ne morejo privoščiti počitnic (npr. prevozniki, trgovci,...).

Tako minevajo "mrtve sezone" zaklenjenih hotelov in večina se jih je sprizajnila z dejstvom, da je boljše nič delati in slabo zaslužiti, kot veliko delati in malce boljše zaslužiti. Dokler bo tako, pa tudi dobra propaganda in vsi ostali vzroki slabih zaslužkov v turizmu, ne bodo prida prispevali k njegovemu tako zelenemu razcvetu. ● V. Stanovnik

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Koliko bo stala vključitev v Evropo

Vse pogosteje poslušamo ugibanja, koliko bi nas stala samostojnost, kaj bi torej pomenila za slovensko gospodarstvo vključitev v Evropo. Ocenjevalci se strinjajo, da bi bil šok velik, predvidni pa so pri številkah, doslej je je javnosti praktično povedal le Milan Kučan, predsednik slovenskega predsedstva, ki je dejal, da bo samostojna Slovenija za preživetje v prvi polovici leta potrebovala milijardo dolarjev. Ostaja pa seveda vprašanje, ali je to vse ali ne oziroma je ta milijarda dolarjev le del vsote, ki je bistveno večja. Če se ozremo na združevanje Nemčij, namreč lahko slutimo, da bi vključitev v Evropo stala veliko več, saj so v Vzhodni Nemčiji junija letos govorili, da bo združenje Zahodne Nemce veljala 69 milijard dolarjev, septembra so govorili že o 104 milijardah dolarjev, najnovejši izračun pa pravi, da bodo v prihodnjih desetih letih potrebovali 600 milijard dolarjev, kar je 60 milijard dolarjev letno.

100 montažnih hiš za Nemčijo

Škofjeloški Jelovci se prihodnje leto obeta še večji izvoz montažnih hiš. Nemški kupec je z njimi vse bolj zadovoljen, tudi zaslužek je ustrezen in prihodnje leto namerava kupiti 100 montažnih hiš, ki predstavljajo 10 odstotkov celotnega prihodka Jelovce. Tudi v Sovjetski zvezi dogovorjeni posli tečejo, zato bo lahko prišlo do še večjega. Jelovci pa ima tudi nekaj novih ponudb, denimo iz Izraela, zato si prihodnje leto obetajo dobro prodajo montažnih hiš.

Jelovci bo v kratkem uvozila za 1,6 milijona mark kakovostne zahodne opreme, zanj je dobila ugodno posojilo, uvožena oprema pa je oproščena carine, saj sodi v tako imenovani program AKA. Gre predvsem za posamezne stroje, ki bodo odpravili ozka grla v proizvodnji, uvozili pa bodo tudi sodobne viličarje za stransko nakladanje.

V Števcih prodaja boljša

V Iskrinem podjetju Števec v Kranju je avgusta domača prodaja znašala 32,3 milijona dinarjev, od tega so 25,1 milijona dinarjev iztržili s prodajo električnih števcov in stikalnih ur. Povpraševanje po števcih in delno tudi po stikalnih urah se povečuje in septembrska prodaja je bila približno 15 odstotkov večja kot avgustovska. Izvoz pa je avgusta znašal 1.948 tisoč dolarjev, septembra pa že več kot 2 milijona dolarjev.

Kljub rasti proizvodnje in izvoza imajo v Števcih še vedno velike probleme z likvidnostjo, kupci jim stalno dolgujejo približno 50 milijonov dinarjev. Povprečna mesečna plača je avgusta v Števcih znašala 4.858 dinarjev, zaposlenih pa je bilo 1.396 ljudi.

V Števcih pričakujejo, da se bodo razmere vsaj deloma izboljšale z uvedbo izvoznih spodbud, saj jih kot velikega izvoznika zelo pesti izvozni dinar.

SLOVENIJATURIST
Hej, pojdite z nami!

Upravni odbor kmečke zveze

O aktualnih kmetijskih in političnih vprašanjih

Ljubljana, 18. oktobra - Upravni odbor Slovenske kmečke zveze bo danes na razširjeni seji na Rodici pri Domžalah obravnaval priprave na občni zbor, problematiko obveščanja v stranki, združeno zakonodajo, zakon o gozdovih, pokojninsko-invalidsko zavarovanje kmetov, problematiko lojstva ter osnutka nove slovenske ustave in statuta Slovenske kmečke zveze. ● C. Z.

Slovenski model privatizacije podjetij zavrača splošno podraževanje in brezplačno razdeljevanje družbene lastnine

Dve leti dovolj za začetek preoblikovanja

Kdor do konca leta 1992 ne bo začel postopka preoblikovanja v kapitalsko družbo ali družbo z omejeno odgovornostjo, bo to storila Agencija za privatizacijo, oblikovala v podjetju upravni odbor, ki bo začel predpisani postopek. Sicer pa slovenski model predvideva devet možnosti privatizacije.

Preddvor, 18. oktobra - Isti dan, ko je izvršni svet Slovenije sprejel osnutek zakona o privatizaciji (osnutek naj bi bil v skupščinski proceduri 12. novembra, sprejet pa naj bi bil do konca leta), sta o značilnostih zelo pomembnega zakona v klubu Dvor v Preddvoru (vodi ga poslanec ZKS - stranke demokratične prenovne in predsednik vlade v senci Emil Milan Pintar) nekaterim gorenjskim direktorjem govorila avtorja osnutka zakona, podpredsednik republiške vlade dr. JOŽE MENCINGER in direktor republiške agencije za privatizacijo UROŠ KORŽE.

Dr. Jože Mencinger: Niti družbena, niti državna lastnina

"Največji problem je problem uskladitve tega zakona z zakonom o zadrugah. Zahteve zadrug po živilski industriji so velike. Ta zakon je dosti vezan tudi na zakon o denacionalizaciji, vendar te stvari sprejema zakon o privatizaciji ne bi sme blokirati. Izvršni svet je bil julija v svojih programskih izhodiščih proti splošnemu podraževanju in splošnemu razdeljevanju v smislu: vsakemu Slovencu eno delnico. Vsako stvar bo treba plačati, ne glede, kako velik bo popust. Konec leta 1992 bi moral biti začetek privatizacije končan. Lastnina bo nominirana in družbene lastnine ne bo več. Mi smo za decentralizirano privatizacijo, seveda nadzorovano, vendar se začena na ravni podjetij. Ni smo za to, da vse pobere republika in začne centralizirano prodajati. Nadzor je potreben zato, ker družbena lastnina nima prodajalca, in ta nadzor bo naloga Agencije za privatizacijo. Metod bo devet, strnjene pa so v treh skupinah: v avtonomni privatizaciji, v privatizaciji s sodelovanjem agencije in privatizaciji v izvedbi agencije. Poznamo prodajo in dokapitalizacijo. V primeru prodaje celine ali dela podjetja gre gotovino v sklad za socialne, ekološke in deloma razvojne programe, s čimer bi za datjate za to področje razbremenili gospodarstvo. Del tega denarja bi šel na investicijski račun. Pri dokapitalizaciji bo najbolj običajen način, da se bo družbeni kapital v obliki prednostnih delnic preselil na sklad. Te delnice naj bi se počasi spremenile v navadne. Ključnega pomena bo ocenjevanje premoženja. Predlagamo tri možne načine. Prvi je knjižna vrednost. Drugi je korigirana knjižna vrednost, kjer se posamezni deli aktivne posebej ocenijo. Primer: hiša je odpisana, pa je veliki premoženje. Enako bo pri zemljiščih. Kdor bo trdil, da je vrednost manjša, bo lahko ceno spodbijal. Tretji način pa bo pravo ocenjevanje. To bodo delale ocenjevalne firme, ki jih bo zbrala agencija. Če bi namreč ocenjevali tako vseh 1500 podjetij, ki jih bo zadelo privatizacija, bi to predolgo trajalo, ocenjevalne forme pa bi veliko zaslužile. Pri delnicah bodo 30-odstotni popusti za vse državljane Slovenije in vse zaposlene. Na leto zaposlite v firmi pa bo pol odstotka pribitka, vendar največ do 10 odstotkov, kar pomeni, da ima stalnost omejeno težo. Tako bodo popusti lahko maksimalno 40 oziroma 50 odstotkov."

Uroš Korže: Štiri oblike skrbništva

"Agencija za privatizacijo bo svetovalna institucija z nekaterimi javnimi pooblastili. Sama ne bo ocenjevala, ampak bo izdajala licence podjetjem, ki bodo za to kvalificirana. Za vse

avtonomne oblike privatizacije, kjer so kupci interni, fizične osebe, bo mogoča skrajšana metoda ob upoštevanju popravljenih knjigovodske vrednosti za nekatero elementarne aktivne, ki naj bi bili v bilancah napak prikazani. Šlo bo za zgradbe in zemljo ter nove ocene sodnih cenilcev. Agencija pa bo posebej nadzorovala postopke prodaje ali dokapitalizacije, kjer so partnerji tuji ali domača zasebna podjetja. Pri avtonomnih metodah mora biti agencija samo obveščena in če ne reagira, je znak, da je vse v redu. Če bo ugovarjala, podjetje lahko upošteva ugovor ali ne, se registrira, vendar agencija lahko registracijo spodbija. Prodaja bo mogoča ob sodelovanju in soglasju agencije. Podjetje bo dolžno oblikovati odbor za privatizacijo, v katerem bo imela agencija svojega predstavnika s pravico veta. Sicer pa bo agencija vodil upravni odbor, ki ga bo imenovala vlada, program privatizacije pa bo vsako leto sprejela republiška skupščina. Pomemben bo sklad za razvoj, v katerem se bo zbiral denar od prodaje podjetij. Imel bo dva računa: privatizacijski z gotovino in vrednostnimi papirji od prodaje, z njim pa bo gospodaril v imenu in na račun Republike Slovenije in pokojninskega sklada, in investicijskega, kjer bodo sredstva sklada, namenjena za naložbe in odkup vrednostnih papirjev. To ne bo nov razvojni dinar, ki je bil doslej slab naložen in delno zgubljen. Dobri projekti so se izvajali v slabih podjetjih. Posebno področje bo skrbništvo, ki bo uvedeno v štirih primerih. Agencija bo imenovala upravni odbor v podjetjih, ki to same želijo (tak primer je sedaj Železarna Jesenice - op. J.K.). V drugem primeru bo skrbništvo uvedeno po sklepu republiške skupščine, tretji primeri bodo tam, kjer manjka upravljalška struktura, kar bo aktualno pri nekaterih holdingih, ki imajo velik kapital, so pa brez legalnih organih upravljanja, četrta skupna pa bodo podjetja, ki do konca leta 1992 ne bodo začela nobenega postopka preoblikovanja, pa bo to začela agencija sama."

Privatizacija ne sme biti novo breme

Predlagatelji in sestavljalci osnutka zakona pravijo, da privatizacija ne sme povzročati novih problemov in dodatno obremenjevati sedanjo generacijo in generacijo, ki bodo prišle. Slovenski model privatizacije upošteva namreč za razliko od podobnih potez v Vzhodni Evropi tudi reprivatizacijo. Tu je pričakovati precej sporov, saj so glasne zahteve, da naj najprej vrnemo zemljo, denar, podjetja, šele nato pa privatizirajmo. S tem ne bi nikamor prišli. Uničili bi veliko podjetij. Oškodovani naj bi dobili odškodnino z vrednostnimi papirji sklada, vendar bi to veljalo le za aktivnega lastnika, ne pa nekoga tretjega, ki z lastnino sedanjega podjetja nima nobene

prave zveze. Aktivni lastnik naj postane delničar podjetja. Po besedah dr. Mencingerja nekatera podjetja soglašajo s tem. Če bi, dodaja Uroš Korže, vračali sredstva v obliki, kakršna so bila odvzeta, bi razdajali lep del, krepko nad 10 odstotkov, slovenskega narodnega dohodka. To bi bilo za privatizacijo najbolj nevarno. Precej teh stvari so uredile mednarodne povojne pogodbe, ki so zavežale za poplačilo odškodnine svojim državljanom vlade držav napadalk. V primeru take-

ga vračanja bi trgal podjetja, postopki preoblikovanja pa ne bi bili končani pred zaključkom vseh postopkov. Po našem modelu terjatve bivših lastnikov ne morejo zaustaviti preoblikovanja. Vračanja v gotovini naj ne bi bilo, rešitev so vrednostni papirji sklada oziroma slovenske države. Dr. Mencinger pravi, da bi privatizacija z denacionalizacijo segla tja do leta 1948. Nacionalizacije leta 1958 na primer privatizacije ne bi smele ovirati. Gre za stavbe, zemljišča, lokale. Tudi če se lokalni vrnejo, se lahko novi lastniki obvežejo, da ne bodo nikogar metali ven. Plačati pa je treba primerno najemnino oziroma odškodnino za uporabo. Seveda pa so v Sloveniji na te stvari tudi drugačni pogledi, zato bo zasnovana zakona po debatah v parlamentu drugačna, vendar bi morala v bistvenih stvareh ostati nespremenjena. Pisana je na kožo Slovencem, ki ne ljubijo ne državnega socializma, ne državnega kapitalizma, ki bi bili radi Evropa, pa ne v vseh obzirih, pa tudi za kapitalizem bi bili, vendar ne za takšnega iz pred vojne, ampak za takšnega, kakršen je sedaj izveden v Zahodni Evropi, sodi dr. Mencinger. ● J. Košnjek

Vprašanja, odgovori

Začetni 15-odstotni delež v podjetju zbranega kapitala je za podjetja z velikim kapitalom prevelik. Zakaj za take firme začetna obveza ne bi bila manjša? Kakšen je popust na delovno dobo? Kakter dobiček se lahko pretvarja v delnice? Ali se bodo delnice prenašale v sklad s pogodbo? Kaj moramo storiti tisti, ki smo že registrirani kot delniške družbe, je med drugim spraševal direktor Merkurja Jakob Piskernik.

Korže: "Dejansko je interna privatizacija malo problematična. Po osnutku je res treba zbrati 15 odstotkov kapitala za začetek interne privatizacije. V te odstotke je že vključen popust. Tekoči dobiček se lahko pretvarja v začetni delež za privatizacijo. Uporabi se lahko tudi nerazdeljeni dobiček iz leta 89 in tekoči dobiček po zaključnem računu za leto 90. Ni pa še rečeno, da ne bo treba na račun letošnjega dobička povečati za kakšen odstotek poslovni sklad podjetja. Prednostne delnice naj bi se prenesle na sklad po izvedenem preoblikovanju podjetja. Podjetja, ki so že delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo, imajo dve leti časa za prilagoditev. V 90 dneh po sprejetju zakona pa bo treba obvestiti agencijo, kaj je kdo storil. Denar za odkup delnic bo najverjetneje ostal v podjetjih. Če je kapitala 100, pa vi zberete 15 odstotkov novega kapitala, ga imate skupaj 115 in ga morate potem v desetih letih nazaj spet odkupiti 100. Lahko pa 15 odstotkov daste skladu, ga imate spet 100, od tega 85 družbenega in 15 lastnega."

Kako naj delavce prepričamo, da morajo kupiti svoje podjetje, sta med drugim spraševala direktorica Gorenjskega tiska Kristina Kobal in direktor Šeširja Miro Pinterič.

Korže: "Prednostne delnice, deponirane v skladu, ne prinašajo skladu upravljalskih pravic v podjetju. Kapital ostaja notri, vendar gre proporcionalni del dobička v sklad. Če pa želijo postati delavci popolni lastniki, morajo to odkupiti, sicer bi bila to podaritev, ki pa jo mi zavračamo. Za velika podjetja interna privatizacija ni generalni model, še posebno za kapitalno intenzivna. Svetovne izkušnje kažejo, da ima delavsko delničarstvo največji učinek v storitvenih dejavnostih, kjer človek s svojim delom lahko največ prispeva h kakovosti. V velikih podjetjih je delavsko delničarstvo ena od oblik ob vlaganjih tujeve, zamenjavi posojil, delnic, javni prodaji delnic, skratka, gre za večstransko lastništvo. Sicer pa mora podjetje živeti od dobička, vrednost podjetja pa mora ven iz podjetja. Če dobička ni, privatizacija nima smisla. Lastništvo tujeve bo omejeno. Ne more biti lastnik, če je uvozil en stroj. Osnutek predvideva, da mora vložiti najmanj 70, 80 odstotkov sredstev oziroma kapitala."

Mencinger: "Sedaj bi radi v Sloveniji vse prodali državljanom, kar pa tudi ni dobro. Dobra se pa mi zdi ideja o prodaji stanovanj ljudem. Seveda pod ugodnimi pogoji. Podjetja bi tudi s tem prišla do denarja."

Direktorica livarne LTH iz Škofje Loke Blažičeva je menila, da so v Nemški demokratični republiki izbrali boljši model kot mi, pa tudi Markovič je ubral boljše pot, kot jo predvideva osnutek slovenskega zakona.

Mencinger: "Markovičev model preprečuje sodoben način upravljanja. Predvideva samo delavske interne delnice. V DDR pa ni imeli kaj razmišljati. Tam so preko noči prevzeli nemški sistem, za katerem je stalo 160 milijard mark zahodnonemškega kapitala. Mi tega nimamo kje dobiti. Industrija DDR je prenehala delati. Premoženje ima centrala in kdor pride, lahko kupi. Zastoj proizvodnje je popoln. Delajo menda samo dan ali dva na teden, dobivajo po 1200 ali 1500 mark plače ali pomoči. Ob podpori ZRN si to lahko privoščijo."

Pintar, vlada v senci: "Lastnina sama po sebi še ne zagotavlja razvojnega vzpona, ampak je nujna še dodatna motivacija delavcev. Osnutek zakona je preveč podrejen problemu vračanja lastnine (57. člen - reprivatizacija), ne pa lastninski preobrazbi zakon je kompliciran, preveč moči daje državi, časa pa je premalo. Podjetje bi lahko vsa srednjeročna in dolgoročna posojila spremenila v delnice in jih vročila upnikom. To bi bila razbremenitev dolgov, zaradi katerih tehnološko obnovele forme ne morejo zadihati. To ne bi uničilo bank. Banke naj papirje po tržni vrednosti prodajo na trgu vrednostnih papirjev. Če delavci podjetja vplačajo dodatne delnice najmanj v višini 10 odstotkov, imajo pravico do brezplačne razdelitve delnic v višini 25 odstotkov pol zaposlenih. Delnice bi se razdelile v razmerju: 15 odstotkom vsem zaposlenim, 10 odstotkom dodatno tistim, ki so vplačali 10 odstotkov. Za promet z delnicami naj velja triletni moratorij zaradi mozne zlorabe. Kdo bi razdelil 25 odstotkov delnic delavcem, bi druge delnice, torej vso vrednost podjetja z odsetimi obveznostmi upnikov in države, poslal na trg vrednostnih papirjev."

Jedilne in druge lastnosti nekaterih sort krompirja

Enajst sort na uradnem preskušanju

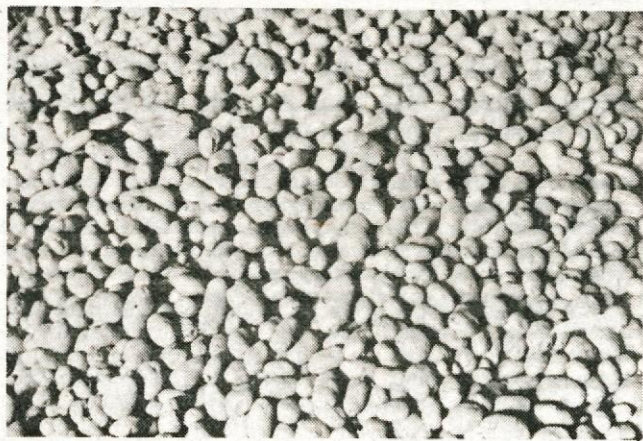
V Kmetijskem inštitutu Slovenije so doslej z žlahtnjenjem vzgojili 14 domačih sort krompirja, tri križance pa še preskušajo.

Moste, 18. oktobra - Kmetijski inštitut Slovenije in Republiški center za pospeševanje kmetijstva sta v četrtek v gostilni Pri Olgi v Mostah pri Komendi predstavila jedilne lastnosti sort krompirja, ki so že v prodaji, in nekaterih sort, ki jih želijo začeti pridelovati. Udeleženci, med katerimi so prevladovali kmetijski strokovnjaki (precej jih je bilo tudi z Gorenjskega), so si najprej ogledali surove krompirjeve gomolje, nato pa so poskusili tudi kuhane.

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so doslej z žlahtnjenjem na selekcijskem polju Češenik pri Domžalah vzgojili štirinajst sort krompirja, od tega osem do 1962. leta, šest pa v zadnjih osemindvajsetih letih. Republiška komisija za potrjevanje posevkov in semenskega blaga je 1962. leta potrdila krompirjeve križance Igor, jubilej, viktorija, karmin, vesna, dobrin, matjaž in cvetnik. Igor se je v Sloveniji zelo hitro razširil in je danes v Sloveniji vodilna sorta, razširil pa se je tudi v vlažnejše dele

je najbolj cenjena jedilna sorta, tudi zelo rodovitna, vendar pridelovanje zaradi velike občutljivosti in zahtevne nege nazaduje.

Tadej Sluga s Kmetijskega inštituta Slovenije ugotavlja, da je širjenje novih domačih sort krompirja precej prispevalo k večjim hektarskim pridelkom v Sloveniji, vendar se je 1967. leta prav zaradi premajhne skrbi za zamenjavo semena začelo nazadovanje, ki še traja. Po desetletnem premoru je

plesen na gomoljih ni več v pridelavi. Ob koncu sedemdesetih let sta prišli "na trg" še dve novi sorti in sicer jaka in meta. Jaka je naša prva visokoškrobna sorta, vzgojena za potrebe predelovalne industrije; meta pa rodovitna jedilna sorta, katere pridelovanje se le počasi širi. Zadnji s spiska novih slovenskih sort sta tone in kresnik; prvi križanec je bil uradno priznan predlani, drugi lani. Sorta tone daje zelo velik pridelok (povprečni pridelok vseh uradnih preskušanj je bil 36,3 tone na hektar), gomolje nastavlja dovolj zgodaj in je primeren tudi za pridelavo srednje zgodnjega krompirja, ima odlične jedilne lastnosti, za pridelovanje ni posebej zahtevna, je dokaj odporna proti plesni na listih in gomoljih ter srednje občutljiva na virus zvijanja listov. Kresnik je izredno zgodnja sorta, že 50 dni po vzniku da lep pridelok rogljičastih gomoljev, ki so uporabni predvsem za pečenje (kot mlad krompir) ali za solate, je srednje občutljiv za plesen in dokaj odporen na virus zvijanja listov, namenjen predvsem vrtničarjem in pridelovalcem, ki oskrbujejo mestne tržnice. Ker je na leto na razpolago le nekaj ton tovrstnega semenskega krompirja, se sorta širi predvsem okrog Ljubljane, manj pa drugod po Sloveniji.

Poglejmo si še lastnosti nekaterih drugih sort krompirja, ki niso domačega porekla. Bintje (Nizozemska) je srednje zgodnja sorta, ki daje velike pridelke (naredi predvsem veliko srednje debelih in debelih

gomoljev), je manj odporna proti krompirjevemu raku, navadni krastavosti in plesni na listih in gomoljih, zelo primerna za skladiščenje in kot odlična jedilna sorta uporabna za pripravo vseh krompirjevih jedi. Desiree (Nizozemska) je srednje pozna sorta, z gomolji, ki imajo rdečo kožico in svetlorumeno meso, odporna je proti krompirjevemu raku, krompirjevi plesni na listih in gomoljih, manj odporna proti virusnim boleznim in dovzetna za okužbo z virusom zvijanja listov. Ker ima zelo dobre jedilne lastnosti, je najbolj razširjena v Jugoslaviji in primerna tudi za predelavo v čips in pomfri. Jaerla (Nizozemska) je zelo cenjena zgodnja jedilna sorta, ki je manj primerna za skladiščenje, omogoča velike pridelke in je odporna proti krompirjevemu raku, srednje odporna proti navadni krastavosti, dokaj odporna proti plesni na listih in gomoljih, dovzetna za okužbo z belo trahnobo in manj odporna na virusne bolezni. Resy (Nizozemska) je zgodnja sorta, ki je manj odporna le proti virusu zvijanja listov, primerna za skladiščenje in za pripravo vseh krompirjevih jedi, z gomolji, ki so gladki, s plitvimi očesci ter s svetlorumeno kožo in mesom. Ulster sceptre je zelo zgodnja sorta, s srednje velikimi in debelimi gomolji, ki imajo belo kožico in meso, manj odporna proti plesni listov in gomoljev, virusnim boleznim in strojnemu izkopavanju, sicer pa primerna predvsem za pečenje. ● C. Zaplotnik

Pozabljeni od boga in države

Če v hribovski vasi zaprejo šolo in pošto in če iz vasi odide še župnik, kot se je, denimo, primerilo eni od trentarskih vasi, je to že dovolj, da tudi ljudje, ki v takšnem okolju še kljubujejo, razmišljajo o tem, da nimajo nobene perspektive in da je najbolje, da tudi sami odidejo. V preteklosti je bilo za prebivalstvo hribovskih vasi, pozabljenih od boga in države, dosti motivov, da so odšli: po eni strani je vabila z delovno silo nenasitna industrija, ki je ponujala lažje (lepše) delo, boljše zaslužek in možnosti za rešitev stanovanjskih in drugih problemov, na drugi strani odbijal mačehovski odnos do hribovskega kmetijstva pa politika, ki je v zaverovanosti v industrijo ter v družbeno lastnino in delavca pozabila na (hribovskega) kmeta. Takšna politika se nam je maščevala, posledice so tragične. Na Tolminskem, na primer, je po podatkih iz zadnjih raziskav med 117 naselji 50 absolutno ogroženih, med temi pa jih je po zadnji vojni 16 že povsem zapuščenih, 34 pa je takih, ki se bodo skoraj zagotovo izpraznila v naslednjih desetih letih. Ko so odhajali ljudje, se je spreminjala tudi zemljiška sestava: njiv je zdaj štirikrat manj, kot jih je bilo pred četrto stoletje, travnikov polovico manj, pašnikov domala štirikrat manj, gozdov skoraj polovico več, ob tem pa še več kot 15 tisoč hektarov površin v zaraščanju. Podobne, morda ne tako tragične primere, kot so tolminski, bi lahko našli tudi na Gorenjskem, predvsem v nekaterih krajih pod Soriško planino, v Bohinju, na meji med kranjsko in kamniško občino...

Čeprav ni mogoče trditi, da stara oblast ni ničesar storila za boljše življenje in za gospodarsko krepitev hribovskih območij (zanimivo: prav vsaka vlada je pripravila načrt za izboljšanje razmer), pa "hribovci" zlasti veliko pričakujejo od nove. Ne samo zato, ker so ji na volitvah precej soglasno dali glasove, ampak tudi zaradi tega, ker pričakujejo, da bodo dobili nazaj nacionalizirane, zaplenjene ali kako drugače krivično odvzete gozdove in kmetijska zemljišča, pa tudi to, da bodo ob prosti prodaji lesa (spet) lahko razvili žagarsko (in drugo) dejavnost in da jim bo država za to, ker hočejo živeti "bogu in državi za hrbotom" ter skrbeti za krajino, tudi nekaj plačila.

Tudi v sosednji Italiji so se nekaj ubadali s podobnimi problemi, kot se pri nas še zdaj, vendar je vmes posegla država in v začetku sedemdesetih let ustanovila gorske skupnosti, za katere zagotavljajo denar dežela, država in tudi Evropska skupnost. Skupnosti so odprle številna nova delovna mesta, vložile precejšnje denarje za odpiranje gozdov in tudi sicer poskrbele, da ljudem življenje v hribovskih krajih ni breme, ampak perspektiva.

Če sosedje ugotavljajo, da so takšne skupnosti ustanovili četrt stoletja prepozno, se kar samo po sebi zastavlja vprašanje, koliko (ob dobrih zgledih pri sosedih in drugod v Evropi) zamujamo šele v Sloveniji? ● C. Zaplotnik

Več sort je pri nas na uradnem preskušanju. Omenimo le nekatere! Sorta *maris bard* (Velika Britanija) je zgodnja sorta, ki je dokaj odporna proti boleznim in tudi proti poškodbam ob izkopu, omogoča visoke pridelke in je primerna predvsem za pečenje. *Concorde* (Nizozemska) je prav tako zgodnja sorta in dokaj odporna proti boleznim in mehanskim poškodbam, zelo dobrega okusa in primerna predvsem za pripravo krompirjevih solat. *Sante* (Nizozemska) je srednje zgodnja sorta, na Nizozemskem prva sorta z zelo visoko odpornostjo proti virusom X in A, z gomolji, ki so zelo izenačeni in uporabni za pripravo raznih jedi in tudi za predelovalno industrijo. *Romano* (Nizozemska) srednje zgodnja do srednje pozna sorta, z ovalnimi gomolji, ki imajo rdečo kožico in belo rumeno meso, zelo odporna proti plesni, virusnim boleznim in poškodbam, imuna proti krompirjevemu raku, primerna za daljše skladiščenje in z majhnim odstotkom drobnih gomoljev, uporabna predvsem za predelovalno industrijo in pomfri.

Bosne in Hercegovine. Sorto jubilej so že črtali iz iz sortne liste, prav tako tudi sorte matjaž, viktorija in karmin. Vesna je zelo rodovitna srednje zgodnja sorta, primerna predvsem za pridelovanje zgodnjega krompirja in se je močno razširila tudi po Dalmaciji in Istri. Dobrin je rodovitna sorta, ki je zlasti v ekoloških poskusih in dolenskem pridelovalnem območju še vedno med prvimi po hektarskem pridelku. Cvetnik

žlahtniteljsko delo, ki ga od prvih začetkov pa do 1974. leta vodil Viktor Repanšek, dalo dve novi sorti: jano in majo. Jana je srednje rodovitna sorta, ki je zaradi visokega odstotka sušine okusna že v času, ko so druge sorte še praznega, vodnega okusa, in je primerna predvsem za primestne pridelovalce, ki zalagajo mestne tržnice. Maja sodi sicer med zelo rodovitne sorte, vendar je zaradi prevelike občutljivosti za

Sporočilo republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo

Zakon o gozdovih še velja

Ker je bojazen, da bi prišlo do popolnega nereda pri ravnanju v gozdovih, je republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sestavil posebno sporočilo za javnost, v katerem poudarja, da v času, ko se pripravljajo novi zakon o gozdovih, ni prenehala veljavnost zakona iz 1985. leta, in da zato tudi veljajo vse obveznosti lastnikov gozdov in organizacij, ki gospodarijo z gozdovi. Nedopustno bi bilo, da bi do sprememb zakonodaje, ki se pospešeno pripravljajo, ostali brez urejene skrbi za gozd. Čeprav rešitve, ki jih veljavni zakon določa, niso ustrezne in bodo v novem zakonu gotovo drugačne, so edine, ki urejajo osnovno skrb za gozd.

Na veljavnost zakona o gozdovih je po mnenju republiškega sekretariata nujno opozoriti zato, ker bi nespoštovanje zakonskih določil na področju varstva in gojenja gozdov (nega, obnova, melioracije, pogozdovanje, semenarstvo, drevničarstvo in odkazovanje dreva za posek) lahko povzročilo anarhijo v gospodarjenju z gozdovi in dolgotrajne posledice.

V novem zakonu, ki se pripravljajo, bo marsikatera osrednja vsebina, ki ureja ravnanje in odnos do gozdov, postavljen drugače, kot je v veljavnem zakonu. Lastniki gozda naj bi nosili osnovno odgovornost za doseganje trajnih ciljev, ki jih lastnik in javnost postavljata pri gospodarjenju z gozdovi. Pri tem jim bo pomagala pred-

vsem gozdarska stroka, ki je že doslej uspešno strokovno usmerjala razvoj gozdov, njeno delo in znanje pa bosta dobila še večji pomen v času, ko se v gozdu pojavljajo obremenitve, ki rušilno delujejo na njihovo samoohranitveno sposobnost.

Republiški sekretariat v sporočilu tudi navaja, da je Republika Slovenija in glede na lastništvo gozdov zelo zavzema za ohranitev in razvoj vseh funkcij, ki jih imajo gozdovi. Ker je očiten vseevi pomen splošnih koristi, gospodarjenje z gozdovi skoraj nikoli ne more biti v celoti podrejeno osebnim interesom pa tudi finančno pokrije potrebnih vlaganj in gozdove ne sme ostati samo odgovornost lastnikov gozdov. ● C. Z.

MEŠETAR

Kolikšni so letos zaslužki pri krompirju? V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da je bilo treba v pridelovanje jedilnega krompirja vložiti med 42.000 in 90.000 dinarjev na hektar, odvisno od intenzivnosti uporabljene tehnologije, in da so bili temu primerni tudi hektarski pridelki in "proizvodna (lastna) cena" krompirja.

tehnologija	možni pridelok	lastna cena	zaslužek (ob odk. ceni 3,50 din)
ekstenziva	14 t/ha	4,08 din	-0,58 din
priporočena	25 t/ha	2,84 din	+0,66 din
intenzivna	43 t/ha	2,25 din	+1,25 din

Kmetje, ki so pridelali okrog 43 ton krompirja na hektar, bodo kar dobro zaslužili, vendar je treba povedati, da je takšnih kmetov tudi na Gorenjskem bolj malo, v inštitutu ocenjujejo, da jih v Sloveniji ni več kot deset odstotkov. Pri srednje intenzivni tehnologiji so zaslužki ob odkupni ceni 3,50 dinarja za kilogram že precej nižji; kmetom, ki pridelajo na hektar le 14 ton krompirja, pa se po inštitutovih izračunih krompirja sploh ne bi splačalo pridelovati. Tako je samo na papirju, praksa kaže drugače. Ker so to v glavnem manjši pridelovalci krompirja, ki se ne vežejo na pogodbeni odkup, dosegajo s prodajo manjših količin precej višje prodajne cene (šest do sedem dinarjev za kilogram) in s tem tudi relativno večji zaslužek. Na Kmetijskem inštitutu ugotavljajo, da je to tudi eden od razlogov, zakaj ne uspemo izboljšati tehnološke ravni pridelovanja krompirja v Sloveniji.

Anton Rotar s Podsmreke 7, Dobrova pri Ljubljani, prodaja motorne žage, škropilnike, motokultivatorje, čistilnike - kose itd. pa tudi rezervne dele za razne kmetijske stroje.

vrsta stroja	cena (v din)
motorna žaga Stihl 026	6.305,00
motorna žaga Stihl 034	7.275,00
motorna žaga Stihl 038	7.370,00
motorna žaga Stihl 044	8.731,00
motorna žaga Stihl 064	8.962,00
električna žaga Stihl E 14	3.135,00
električna žaga Stihl E 20	5.700,00
motorna žaga Husquarna 61 FF	6.926,00
motorna žaga Husquarna 266 XP	8.100,00
motorna žaga Alpina P 34	3.965,00
motorna žaga Alpina A 40	4.530,00
motorna žaga Alpina A 45	5.217,00
motorna žaga Alpina 540 i	6.277,00
motorna žaga Alpina 70 S	6.868,00
električna žaga Alpina A 120	2.350,00
kompressor Shamal 25 litrov Hobo	5.287,00
kompressor Shamal 25 litrov, 2 glavi	10.562,50
kompressor Shamal 50 litrov, 2 glavi	12.896,10
kompressor Shamal 110 litrov, 2 glavi	13.411,90
kompressor Shamal 150 litrov, 2 glavi	14.968,70
kompressor Shamal 200 litrov, 2 glavi	23.728,80
kompressor Shamal 300 litrov, 2 glavi	30.014,10

Iz (kmetijske) preteklosti

Zadruga nočejo oddati trgovin

Ko so decembra 1958. leta vprašali predsednika bohinske občine, s čim si v Bohinju najbolj belijo glave, je dejal, da s škodo, ki jo je povzročila povodenj, in s problemom združnih trgovin. Kmetijske zadruge se namreč niso mogle sprizniti z novimi smernicami kmetijske politike, ki niso dopuščale, da bi se kmetijske zadruge, katerih glavna naloga naj bi bila pospeševanje pridelave hrane, še naprej ukvarjale s trgovino in s prodajo vsakdanjih življenjskih potrebščin. Kmetijske zadruge so se pred volitvami v zadrugne svete sicer posvetovale in nekako dogovorile, da bi opustile trgovine, vendar so zadrugni sveti že na prvih sestankih to stališče preklicali in poudarili, da trgovine zadrugam veliko koristijo in da jih prostovoljno ne dajo. Občinski ljudski odbor v Bohinju je bil drugačnega mnenja in je vztrajal pri tem, da morajo zadruge opustiti nekmetijske dejavnosti, med drugim tudi devet trgovin.

Cena mleka - problem "z brado"

Prebiranje zapiskov iz preteklosti pokaže, da prerakanja o odkupni ceni mleka niso od večraj, ampak da gre za problem, ki ima že precejšnjo "brado". V eni od številnih Glasov Gorenjske iz 1958. leta lahko preberemo, da so na seji upravnega odbora Gospodarske poslovne zveze Kranj govorili o enakem problemu, kot govorijo na številnih sestankih v Sloveniji in na Gorenjskem še zdaj. O odkupni ceni mleka! Že tedaj, 1958. leta, so ugotavljali, da odkupna cena (22,59 dinarja za liter) ne krije vseh kmetovih stroškov prireje in da bi izdatke krila le, če bi bila cena 24,32 dinarja za liter. Ko pa bi v ceno zajeli še davčne obveznosti in plačilo delovne ure po ceni 50 dinarjev, bi odkupna cena pri mesečni "proizvodnji" 1500 litrov mleka znašala 28,33 dinarja, pri "proizvodnji" 2100 litrov 24,18 dinarja, pri 2500 litrih 20,80 dinarja id.

Kranj ima republiško prvakinja v orientacijskih tekih

Špela Kok:

Sam tek je dolgočasen

Kranj, oktobra - Dobro leto je komaj tega, odkar se Špela Kok, dijakinja 2. letnika kranjske pedagoške gimnazije, ukvarja z orientacijskim tekom, pa je že republiška prvakinja v svoji kategoriji, za njo pa je še vrsta drugih zanimivih zmag in visokih uvrstitev.

"Rada tečem, a sam tek postane dolgočasen," pripoveduje, "orientacijski tek pa je nekaj, kar ti zaposli tudi misli, kajti hitro se moraš odločati, znati dobro brati karto, uporabljati kompas, poiskati vse kontrolne točke. Zmagovalec je tisti, ki v najkrajšem času najde vse kontrolne točke. Nobe ne smeš zgrešiti. Da sem se tako hitro vklopila, mi je pripomoglo poznavanje taborniških veščin, kajti pri tabornikih se naučiš uporabljati kompas, se orientirati v naravi. Pri orientacijskih tekih pa gre seveda vse veliko hitreje, na voljo imaš specialne karte, narisane posebej za določen teren, na kateri je vrisan vsak potoček, mostič, graben, kotanja, hriboček, steza, močvara, jase, gozd, skratka vse, po čemer se hitro lahko orientiraš. In če znaš res hitro brati karto, še hitreje teči, si hitro na cilju. Deset dni pa sem bila tudi v gozdni orientacijski šoli v Bohinju."

Špela Kok je članica Orientacijskega kluba Tivoli Ljubljana in se udeležuje skorajda vseh tekmovanj pri nas doma pa tudi v tujini. Na memorialnem teku 1. in 2. septembra v Zagrebu je zmagala oba dneva v kategoriji do 18 let (Špela jih ima 16), poleti je bila v Val di Non - Trentino v Italiji 14. v evropski konkurenci v kategoriji do 16 let, v jesenskem delu tekmovanj v jugoslovanskem merilu v Šidu, Zagrebu in drugod je bila vedno zmagovalka v svoji kategoriji in vse kaže, da bo dobro uvrščena v jugoslovanski ligi (rezultati trenutno še niso znani). Na zadnjem slovenskem prvenstvu 6. oktobra v Slovenji Gradcu pa je postala republiškega prvakinja v svoji kategoriji orientacijskih tekov. ● D. Dolenc

Smučarji bodo letos petindvajsetič tekmovali za svetovni pokal

Sezona v znamenju svetovnega prvenstva

Kranj, 22. oktobra - Letošnje tekmovanje za svetovni pokal so smučarji sicer začeli že avgusta v Novi Zelandiji, kjer so v muhastem vremenu opravili le del programa, začetek tekmovanj v Evropi pa bo za moške 2. decembra v Valloiru v Franciji, za ženske pa 1. decembra v Valzoldani v Italiji. Sicer pa bo letošnja sezona v znamenju svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah, ki bo od 21. januarja do 3. februarja v avstrijskem Saalbachu.

V moškem delu svetovnega pokala je letos na sporedu trintrideset tekem in paralelni slalom na sklepem finalu v ameriškem Waterville Valleyju. Smukov in slalomov je po deset, veleslalomov bo osem, superveleslalomov pa bo letos le pet. Tekmi slaloma in veleslalomu bosta tudi v naši Kranjski Gori 21. in 22. decembra.

Dekleta bodo imela letos trideset preizkušenj, od tega deset smukov, sedem slalomov in veleslalomov ter šest superveleslalomov. V slalomu in veleslalomu pa bodo najboljše tekmovalke nastopile tudi pri nas v Mariboru, 12. in 13. januarja.

Kljub težavam s snegom v zadnjih treh letih še ni prišlo do večjih sprememb pri organizaciji tekmovanj, le da so nekaj skrbneje izbrani organizatorji tekem, in da so se vsi bolj prilagodili zahtevam televizijskih firm. Ni pa nič bistveno novega glede (bile so že številne razprave) o profesionalnem tekmovanju z nagradnimi skladi za vsako tekmo, o profesionalnem vodstvu svetovnega pokala, skrčenem programu tekem in po številu skromnejšem nastopu smučarjev. ● V. Stanovnik

Košarka

Poraz Triglava doma

Kranj, 20. oktobra - Košarkarji Triglava so v I.B zvezni košarkarski ligi tokrat igrali doma in izgubili z močno ekipo Novega Zagreba. Tekma je bila borbeno in precej enakovredna, vendar pa so domači košarkarji, ki so po treh kolih še brez točk, morali priznati premoč Zagrebčanov. Rezultat je bil 77 : 84 (31 : 47). Za ekipo Triglava so igrali: Horvat, Čarapič, Omanen, Tadič, Bošnjak, Šubic in Sušić.

Jesenice, 20. oktobra - Košarkarice Jesenic so konec tedna v prvi slovenski ligi gostile ekipo Induplati Domžale in izgubile z rezultatom 83 : 101 (42 : 55). V prihodnjem kolu, 27. oktobra, gostijo ekipo Ježice.

Ekipo košarkaric Odeja Marmor je gostovala pri ekipi Cometa in visoko zmagala z rezultatom 41 : 76 (15 : 43). Tako so na prvem mestu v ligi, brez poraza. V četrtem kolu gostijo ekipo Induplatov iz Domžal.

Kranj, 20. oktobra - V drugi slovenski košarkarski ligi je ekipa Kokra Lipje gostila ekipo Javorja in izgubila z rezultatom 68 : 85 (37 : 39). ● V. S.

Hokej

Visok poraz Jeseničanov v Ljubljani

Ljubljana, 19. oktobra - V derbiju osmega kola v I. zvezni hokejski ligi so Jeseničani gostovali v Ljubljani in visoko izgubili z rezultatom 6 : 0 (3:0, 3:0, 0:0). Kljub priložnostim Jeseničani niso dali gola in po učinkovitih napadih Olimpije, zlasti v prvih dveh tretjinah srečanja, so morali priznati premoč dobro razpoloženih Ljubljančanov. ● V. S.

Kranjske rokometnice igrajo v II. zvezni ligi

Skromna sredstva in veliko veselja do igre

Številne poškodbe, ki so v minuli sezoni pestile ekipo rokometnic ekipe Kranj - Duplje, niso vzele poguma mladim igralkam, ki se bodo letos borile za uvrstitev v prvi polovici lestvice.

Kranj, 19. oktobra - Edina rokometna ekipa z Gorenjskega, ki igra v zvezni ligi so letos rokometnice Kranja. Rokometnice Kranja pa so tudi edina ekipa v zvezni ligi, ki nima sponzorja in se zato od tekme do tekme prebija s skromnimi sredstvi. Vendar pa so dekleta skromna in z dobro igro dokazujejo, da je tudi tako moč uspeti.

"Od lanskega leta je ekipa skromnejša za štiri igralko. Ena je po poškodbi prenehala s tekmovanjem, ena je rodila in je sedaj mlada mamica, ena se je težko poškodovala (sicer smo jo mislili odstopiti Olimpiji), ena pa je odšla v Italijo. Po dveh letih pa se je v ekipo vrnila Čeferinova, ki je bila poškodovana, sedaj pa je že nastopila na prvi tekmi. Od tiste, če rečem "stare ekipe" v ligaškem tekmovanju, so samo štiri igralko: Leonida Kastelic - Praprotnik, Nisera Bajrovič, Romana Jeruc in Jelka Čeferin. Vse ostale imajo zelo malo ligaških izkušenj, nekaj pa čisto nič. Te so začele šele sedaj trkati na vrata prve ekipe in so se na začetku dobro izkazale. To so Lučka Herlec, Anka Škofic, Renata Lalič, Vesna Osterman in Judita Tkalec. Od teh se vrhunec igre lahko pričakuje šele čez kakšna štiri leta, saj so stare od štirinajst do šestnajst let. Trener je tudi letos Andrej Kavčič, ki z dvema pomočnikoma skrbi tudi za ostale selekcije, mladinske in pionirske," pravi Polde Jeruc, vodja rokometne sekcije v TVD Partizan Duple, kamor spada tudi RK Kranj.

Zapleti pred začetkom igranja v letošnjih rokometnih ligah, ko ekipe niso vedele, ne kdaj se bo tekmovanje začelo, ne kakšne bodo sestave lig, so bili neprijetni za vse, posebej pa za vodstvo ekip in igralko. Ko se je druga zvezna rokometna liga za ženske začela in ko so Kranjčanke izvedele za svojo nasprotnice in uspešno odigrale prvo srečanje, pa v rečem "stare ekipe" v ligaškem tekmovanju, so samo štiri igralko: Ker pa je kvaliteta rokometna v Sloveniji padla, v tem tekmovanju pa je šest slovenskih ekip (in osem hrvaških, op. pisca), pričakujemo boljše rezultate. Več o naši kvaliteti pa bo znano po naslednjih dveh tekmah, posebej po tekmi z močno ekipo Modea Šparta Tuing, ki jo to sredo, 24. oktobra, ob 17. uri, igramo na domačem igrišču na Planini. Če bi na primer zmagali še to tekmo, potem lahko računamo na vrh lestvice, na uvrstitev okoli petega mesta. Upamo le, da ne bo prišlo do poškodb, ki zadnja leta pestijo našo ekipo."

"Naša velika skrb so finančna sredstva, saj je prispevek

ZTKO zdaleč premajhen. Veliko nam pomeni prispevek Elite, ki že vsa leta pomaga s prevozi na tekme. Če ne bi bilo tega, bi bilo delo ekipe že prej kdaj ogroženo. Smo pa edina ekipa v zvezni ligi, ki nima sponzorja. Delni krivec je gotovo tudi naša uprava, ki je prešibka. Kot ženski rokometni klub smo precej pozno prišli med zvezne ligaše. Ko smo igrali še kot slovenski ligaši, se nihče ni zanimal za nas, ko pa smo prišli v višji rang tekmovanja, pa so že bile take gospodarske razmere, da sponzorja nismo več uspeli dobiti. Saj nam pomagajo zasebniki in tovarne, vendar tisoč ali dva tisoč dinarjev pri vseh stroških zelo malo pomeni. Tako morajo celo lo za opremo delno igralko skrbeti same. Smo pa skromni, tudi dekleta so zelo skromna. Tako naprimer zadnja dva meseca niti ena od deklet ni dobila dinarja za potne stroške, za prevoze na treninge, kaj šele kaj drugega, za prehrano, namo domestilo za izgubljeni čas... Kljub vsemu vneto treniramo. Trikrat na teden so treningi v dvoranah na Planini, enkrat tedensko pa na Prešernovi šoli. Odziv na treningih je zelo dober, vendar pa je nekaj težav s tistimi, ki so že v službi in delajo na izmene. Imamo pa veliko mladih deklet, tako da nas za nove igralko ne skrbi, saj dobro teče delo v mlajših selekcijah," je povedal Polde Jeruc. ● V. Stanovnik

Nogomet

Poraz Živil Nakla

Ljubljana, 21. oktobra - Nogometiški Živil Nakla so v zadnjem kolu gostovali pri ekipi Svobode v Ljubljani in izgubili z rezultatom 4 : 2 (2 : 0). Na razmočenem igrišču sta obe ekipi pokazali dobro igro. Za Živila Naklo so igrali: Vodan, D. Jošt, A. Jošt, J. Križaj (Anko) B. Križaj, Lunar, Ahčin, Pavlin, Bohinc (Cotman), Taneski in Jerina. Kljub porazu so nogometiški Živil Nakla še vedno visoko na lestvici, saj so z dvanajstimi točkami peti. Na prvem mestu so s sedemnajstimi točkami nogometiški Slovana. V prihodnjem kolu, to nedeljo, 28. oktobra, ekipa Živila - Naklo gosti nogometiške Rudarja iz Velenja, ki so s šestnajstimi točkami na drugem mestu v prvi slovenski nogometni ligi. ● V. Stanovnik

Smučarski skoki

Žvickartu gorenjski pokal

Kranj - Na 65-metrski skalalnici je bila zaključna tekma letošnje sezone tekmovanj na plastiki. Pomerili so se člani, mladinci in starejši pionirji, ki so imeli hkrati zadnjo tekmo za pokal Gorenjske. V veliko prednostjo je med pionirji zmagal Kranjčan Tadej Žvickart, ki je v skupnem seštevku osvojil tudi maksimalno število točk.

Prihodnjo nedeljo ob pol enajstih pa se bodo zadnjič letos srečale še mlajše kategorije v skalalnem centru. SK Tržič bo izvedel zadnjo tekmo za pokal Gorenjske za pionirje do 11 let na 22-metrski skalalnici, kranjski smučarski delavci pa bodo izvedli meddržtevno tekmovanje za pionirje do 13 let na 45-metrski skalalnici in za pionirje do 9 let na 12-m skalalnici.

Rezultati: člani 1. Jagodic 191,5 (59,5, 60), 2. Triplat (oba Triglav) 167,6 (54,5, 56,5), 3. Schluga (Celovec) 143,5 (50,50), starejši mladinci: 1. Meglič 192,5 (59,5, 60,5), 2. D. Jekovec 187,1 (59, 59,5), 3. F. Jekovec (vsi Tržič) 180,8 (56, 59,5), mlajši mladinci: 1. Franc 182,7 (57, 60), 2. Mesec 176,2 (56,5, 58), 3. Polajnar (vsi Triglav) 173,0 (54,5, 58), starejši pionirji: 1. Žvickart (Triglav) 188,7 (60, 59,5), 2. Zupan (Stol) 162,4 (53, 56), 3. G. Eržen (Triglav) 161,7 (54,5, 55), 4. J. Grosar (Tržič) 154,6 (54,5, 51,5), 5. Teran 154,4 (53,5, 53), 6. Rakovec (oba Triglav) 147,5 (51,5, 51,5). Skupaj za pokal Gorenjske: 1. Žvickart 50, 2. G. Eržen 40, 3. Rakovec (Triglav) in Zupan (Stol) po 30, 5. Teran (Triglav) 23, 6. J. Grosar (Tržič) 21 točk itd.

J. Javornik

Odbojka

Blejke izgubile v Puli, Blejci zmagali v Brezovici

Pula, 21. oktobra - Kljub dobri in borbeni igri v II. zvezni odbojarski ligi je ekipa Blejk morala priznati premoč domačink. Rezultat je bil 3 : 0 (12, 11, 11). V prihodnjem kolu Blejke gostijo ekipo Igmana.

Brezovica, 21. oktobra - Blejci, ki igrajo v prvi slovenski odbojarski ligi, so konec tedna gostovali pri ekipi Tovil Olimpije v Brezovici in jih premagali z rezultatom 2 : 3 (-10, 10, -13, 10, -16). V prihodnjem kolu Blejci igrajo z ekipo Tehno Mobil II. ● V. S.

Rokomet

Kranjčanke izgubile v Ribnici, Preddvorčani zmagali v Hrastniku, Ločani pa doma

Ribnica, 20. oktobra - Rokometnice Kranja, ki igrajo v II. zvezni rokometni ligi, so konec tedna gostovale pri ekipi Opreme v Ribnici. Kljub dobri in borbeni igri so izgubile za gol razlike 16 : 15 (10 : 7). Za ekipo Kranja so igralko: Čeferinova I, Valantova, Bratožova, Bajrovičeva, Oličeva, Kastelicova, Jerucova I, Mežkova 9, Križajeva in Ropretova. V sredo, 24. oktobra, ob 17. uri rokometnice Kranja gostijo ekipo Modea Šparta Tuing. Tekma bo ob 17. uri v dvorani na Planini.

Škofja Loka, 20. oktobra - V prvi slovenski rokometni ligi so rokometiški Šeširja doma gostili ekipo Drave in zmagali z rezultatom 26 : 25 (13 : 11). Igra je bila vse čas borbeno in izenačena, na koncu pa so z nekaj več sreče slavili domačini. V prihodnjem kolu Ločani gostijo ekipo STT Rudarja, ki trenutno vodi na lestvici. Tekma bo v soboto, 27. oktobra ob 20. uri v dvorani na Podnu.

Hrastnik, 19. oktobra - Rokometiški Preddvorci so gostovali pri ekipi Dola v Hrastniku, ter zanesljivo zmagali z rezultatom 21 : 28 (11 : 14). V četrtem kolu spet gostujejo, tokrat pri ekipi Drave. ● V. Stanovnik

Kegljanje

Kranj, 21. oktobra - V I. moški republiški kegljaški ligi je ekipa Triglava igrala s Proletarcem in izgubila z rezultatom 843,3 : 853,6. Ženska ekipa Triglava je gostila ekipo Konstruktorja in zmagala z rezultatom 379,6 : 371,6. ● V. S.

Vedno boljši mladi jahači Konjeniškega kluba Kranj - Prvo oktobrsko soboto je bilo v Ljubljani republiško mladinsko prvenstvo v dresurnem jahanju v nalogah A in L. Udeležilo se ga je tudi devet jahačev Konjeniškega kluba Kranj, ki so dosegli lepe uvrstitve. Blaž Kalan je na Whisperju za las zgrešil zmago. Za zmagovalko Vesno Bitenc (Ljubljana, Štrumpf, 403 točke) je zaostal le za 4 točke. Polonca Kalan je z Whisperjem zasedla 6. mesto, med 28 tekmovalci pa je Marjana Mohorič zasedla 11. mesto. Mladi kranjski jahači so tokrat prvič tekmovali v republiškem merilu, osvojili tudi 14., 17. in 18. mesto, kar je tudi obetaven uspeh.

Torek, 23. oktobra 1990

Vsi Oljaričini "cekini"

Najbolj zdrava maščoba je rastlinsko olje

Da je olje veliko bolj zdravo od živalskih maščob, že vemo. Vsa rastlinska olja so brez holesterola, lažje so prebavljiva, po njih se veliko bolje počuti, kot sicer, lažja je prebava, maščobe se nam ne nalagajo na stene ožilja in podobno. Sončnična olja vsebujejo linolno, linolinsko in arahidonsko maščobno kislino, ki skupaj tvorijo vitamin F, bogato pa je tudi na vitaminu E. Linolna kislina je esencialna maščobna kislina, to pomeni, da jo mora človek v zadostni količini dobiti s hrano in je ne more zgraditi iz drugih sestavin hrane. Odrasel, zdrav človek potrebuje dnevno okoli 10 g esencialnih maščobnih kislin. Vse to govori za uporabo olj v naših gospodinjstvih. Vemo tudi to, da je rastlinska maščoba s posebnim kemičnim postopkom predelano olje iz tekočega v trdno stanje. Toda tokrat spregovorimo o oljih naše najbližje in največje slovenske oljarne Oljarice Britof, ki s svojimi proizvodi zapolnjuje 42 odstotkov slovenskega tržišča.

Za peko in cvrenje je najboljši Cekin special

Tri vrste olja proizvaja trenutno Mercator - Tovarna olja Oljarica Kranj: Cekin special, stoodstotno sončnično olje, Cekin, ki vsebuje 70 odstotkov sončnic in 30 odstotkov oljne

repice, ter olje Konzum iz 70 odstotkov repice in 30 odstotkov sončnic. Vsa ta olja so dobra, okusna, v ceni se razlikujejo za malenkost. Vseeno pa je prav, da tudi gospodinje kaj več vemo o oljih, ki jih dnevno našim družinskim članom nalivamo na solate, pečemo na njih meso, cvremo v fritezi pomfrit.

Kot povedo strokovnjaki v Oljarici so vsa tri olja odlična za solate, pri termični obdelavi, pri kuhanju in pečenju, pa bolj priporočajo Cekin special, ker je pri visokih temperaturah najbolj obstojno. Svetujejo, naj bi temperature v fritezi nikoli ne dvignili nad 190 stopinj C. Čim je ta temperatura presežena, se prične kemična reakcija, pri kateri se maščobne kisline razkrajajo. Pregrevanje takšnega olja je seveda nezdravo. Prav zato so priporočljive friteze ali po domače pečice za cvrtje s termostatom.

Poglejte rdeči tisk v desnem vogalu

Kvaliteto olja določajo večkrat nenasičene maščobne kisline v olju. V kranjski Oljarici so na najnovejših nalepkah te v desnem kotu napisali z rdečo barvo. Višje so, boljše olje je. Tako ima na primer olje Konzum 30 do 40 odstotkov teh maščob, olje Cekin 53 do 59, Cekin special pa nad 60 odstotkov. Ko izbiramo olje, navadno pogledamo le proizvajalca in na ceno. Navadno prevlada nižja cena. Toda to ni vedno pametna odločitev. Poglejmo tudi odstotek večkrat nenasičenih maščobnih kislin.

Razlika v ceni je navadno majhna, pri Oljaričinih oljih le za nekaj deset par. V Oljarici pravijo, da olje Cekin special silno priporočajo, tudi vse možne domače nagrade je že pre-

jel - letos so vsa tri Oljaričina olja dobila zlate medalje na novosadskem sejmu in še kristalni globus za kvaliteto na sploh - toda pri ljudeh navadno odloča tistih nekaj par. Žal. Vsaj za cvrtje bi morala vsaka gospodinja imeti v kuhinji Cekin special.

V Oljarici pa se trudijo naprej. Pravkar imajo v poskusni proizvodnji olje, ki bo pripravljeno posebej za friteze, za visoke temperature. Spomladi bo že na trgu.

Z oljem v temo

Le na to so še opozorili, kar morda gospodinje (pa tudi trgovci) pozabljajo: olje mora biti v temi. Ni toliko pomembno, da je na hladnem, kot da ni na svetlobi. Že navadna neonska razsvetljava ga uničuje. Normalno je rok trajanja olja leto dni. V Oljarici pa vedo povedati za primer, ko je pet let staro olje, ki je bilo nekje založeno in je stalo v temi, po toliko letih bilo kot sveže rafinirano. Torej, z oljem v temo!

Pripravimo radič za zimo

V drugi polovici oktobra lahko začnemo izkopavati radič. Zdaj je nehal rasti in koreni se ne debelijo več. Previdno jih izkopljemo, da ne ranimo korenov. Po izkopu pustimo rastline neobrezane nekaj dni, da uvenejo, pri tem pa dobijo koreni še nekaj rezervnih snovi iz listja. Ščavje porežemo na 3 cm dolžine, korene pa spravimo v zakop, v prazno zaprto gredo ali v klet. Najbolje se drži v zakupu na prostem, ki je toliko zavarovan, da so koreni dostopni vsak čas tudi pozimi.

Lahko pa korene radiča vlagamo za siljenje neposredno v klet. Vlagamo jih v pesek ali presejano peščeno kompostnico v medsebojni razdalji 6 cm in tako, da so vse glave v isti višini. Za siljenje je primeren vsak prostor, ki ima 10 do 18 stopinj C. Če klet ni popolnoma zatemnjena, nasujemo po vrhu 20 cm debelo plast peska ali zelo peščene zemlje, v sili pa je dober tudi šotni drobir.

Poskusimo še me

Orehove rezine

Za testo potrebujemo 37 dkg masla, 70 dkg moke, 2 celi jajci, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 3 dkg kvasa, 1 dl mleka, 1 velika žlica sladkorja. Za namaz pa potrebujemo dobro marmelado, najboljša je marelična, 40 dkg zmletih orehov, pomešanih s 30 dkg sladkorja in limonino lupinico ter sladkor za posipanje.

Kvas in sladkor raztopimo v mleku ter iz jajc, masla in moke znetemo testo. Razdelimo ga na štiri dele in polagamo v pekač. Vsak del testa namazemo z marmelado in posujemo z orehi, pomešanimi s

sladkorjem ter naribano limonino lupinico. Na vrhu naj bo testo.

Tako pripravljeno pecivo pustimo stati dobre pol ure in nato spečemo v srednje vroči pečici. Zrežemo na rezine, posujemo s sladkorno moko in ponudimo. Odlično je!

Gornji recept je preskušen, domač. Zaupala nam ga je Francka Perdanova iz Stražišča. Kaj ko bi, drage bralke, začele spet sodelovati: vi nam vaše preskušene recepte, praktične nasvete, mi pa vas bomo povabili na naše izlete. Po dve in dve. Katera bo šla, bo določil žreb. Velja? Velja!

Ste za belo - rjavo

Pa recite če se čudovito ne ujema surova bela in jesensko rjava barva. Letošnja jesen ju ponuja v kombinaciji. Kratko belo krilo in dolga srajčna bluza, zraven pa rjav usnjen pas in enake barve čevlji. Ali pa kombinacija belih žametnih hlač z enako bluzo, le da je tokrat zatlačena za pas, in dolgo jakno iz belega volnenega buklega. Zraven nosimo rjavo usnjeno torbico, ruto z enakim rjavim vzorcem... Mladostno, športno in elegantno hkrati.

Iščemo dobre, prijazne učitelje

Spoštovano uredništvo!

Ze kar nekaj časa, posebej pa še od vaših člankov o nesrečnih šolarjih, ki si strežejo po življenju, razmišljam, kako lahko sama kaj prispevam k temu, da bi bilo na svetu nasploh, posebej pa v ožji in širši okolici, kamor lažje seže vpliv posameznika, kar največ srečnih otrok.

Nekaj dni pred začetkom letošnjega šolskega leta je bilo (kot običajno) posvečenih nekaj več misli in besed našim šolarjem in takrat se mi je to vprašanje ponovno zastavilo: kaj storiti, da ne bo tudi v tem letu ugasnilo mlado življenje zaradi osebne stiske?

Sama nisem več neposredno prizadeta, saj so moji otroci že odrasli, a kot mati in kot človek ne morem biti brezbržna do stiske otrok. Ne gre za to, da bi ponovno odpirali rane zaradi člankov (ki so že takrat vzbudili dovolj polemike), lahko pa bi v vašem časopisu v posebni rubriki naredili kaj dobrega za šolarja in učitelja. Menim namreč (povsem laično), da je izredno težak in odgovoren učiteljski poklic potrebno bolj ceniti in ga višje vrednotiti. Ne mislim na plače (te pač so, kakršne so lahko v slabem gospodarstvu), pač pa na ugled, ki ga je ta poklic nekoč imel, in ki ga, glede na 15- do 20-letni vzgojnoizobraževalni proces vsakakor zasluži. Od učitelja in profesorja vsi pričakujemo, da bo šolarja temeljito pripravil, bodisi za visokošolski študij, bodisi za uspešen poklic in če temu ni tako, mu pripišemo vso krivdo. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko staršev vsak dan po uro, dve presedi ob svojem otroku in mu pomaga.

Otroci si staršev ne morejo izbrati sami in največkrat seveda tudi ne učiteljev. Rubrika, ki jo predlagam, naj ne išče slabih, temveč dobre, prijazne učitelje, saj vemo, da zgledi vlečejo. Starši, ki hodijo na govorilne ure, jih hitro spoznajo, o učiteljih jim vsak dan (vsaj upam) pripovedujejo njihovi otroci, dobre učitelje pozna tudi širša okolica.

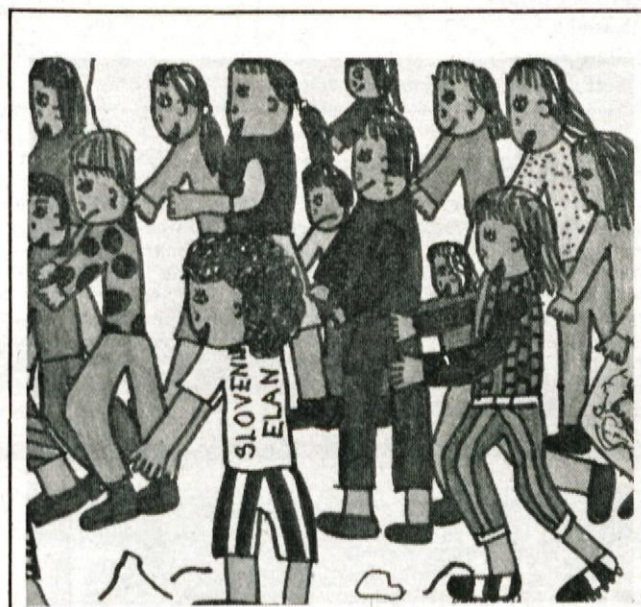
Torej, iščimo dobre, prijazne učitelje! Posvetimo jim rubriko za javno pohvalo, sami pa naj povedo, kako so dosegli primerno disciplino, sodelovanje pri učnem delu in uspehe, pa kljub temu ostali priljubljeni, prijazni, dobri učitelji.

Silva Brank, Škofja Loka

Pred leti smo ravno v tej rubriki podobno akcijo že vodili. Žal ni bila pretirano uspešna. Najbrž ne zato, ker na Gorenjskem ne bi bilo dobrih učiteljev, morda smo pogršili, ker smo li? Gospa Brankova, najlepša hvala za predlog. Pozivamo torej vse šolarje, starše, delavce v šolah, Zavodu za šolstvo in vse druge, ki jim ni vseeno, kakšno šolo in učitelje imamo, naj nam pišejo, naj predlagajo (z utemeljitvijo) dobre učitelje. Z veseljem jih bomo predstavili v Gorenjskem glasu.

Uredništvo

IZ ŠOLSKIH KLOPI

NA KROSU - Narisala Sanela Jahić, 4. b r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Papagaj Miha

Priletel je iz neznanega kraja stari mami na glavo. Kupili smo mu kletko in življenje je šlo dalje. Ravno zdaj si odstranjuje odvečno perje. Lep ni preveč. Njegova potlačena glava spominja na zlobneža. S svojim nabrušenim kljunom ugrizne takoj, ko mu pomoliš prst. Res je prava hudoba.

Mene ima najraje. Ta kepa z E.T.-jevo glavo mi skače po glavi, po ramenih, in kar ne vidim rad, po prstih. Vede se, kot bi bil z Marsa. Sumim, da tudi je Marsovec, kajti ko ga je napadel sosedov maček, je sicer izgubil nekaj peres, napadalec pa je vendarle preplašen pobegnil. Zdaj imamo skrajšano verzijo tega inteligentnega ptiča, ki je poleg stare mame najgrozovitejša bitje v hiši. V sosednji okolici pa ga komajda dosegata gospe Jolanda in Dragica. No, pa se zopet vrnimo k ptiču. Od 5. do 6. ure deli avtograme. Seveda samo na spodnjo stran kletke, ki je prevlečena s sintelonem. Najraje posluša Val 202. Zgovoren pa ni preveč. Tako, zvečer govori samo kake tri ure, skupaj seveda. Glede spanja pa je priiden. Za njegove oboževalke naj povem, da zaspi že ob 11. uri. In še zadnje, ukvarja se tudi s politikom. Gotovo vam je znano, da navija za Krambergerja.

Tomaž Košir, 5. b r. OŠ Bratstvo in enotnost Kranj

Ragljava spis

Klepetati, loviti se in razgrajati po šoli je več kot super. Vendar ko te tovarišica dobi v svoje pesti, ji plačš vs nepopravne račune (včasih so odprta tudi ravnateljstva vrata). Nič razumeti pomeni klepetati ali imeti vrtoglavo. To je za dirjanjem po šoli najpogostejše. Vrtoglavo je napad, pri katerem ti misli uidejo iz učilnice na drugi svet. Včasih si za veliko šalo malo kaznovan, za malo pa jo lahko kar dobro stakneš. Nikoli ne veš, kaj te doleti, tudi če samo vprašaš, koliko je ura.

Urša Ribič, 6. r. OŠ heroja Bračiča Tržič

Žir-žav

V sredo popoldne je bil v naši šoli Žir-žav. Pripravila ga je šolska skupnost z mentorjema Stanetom Kosmačem in Vanjo Hudolin. Učenci so lahko sodelovali v različnih delavnica.

Modelarski krožek, ki ga vodi tovariš Janko Mlinar, je pripravil tehnično delavnico. V njej so otroci delali izdelke iz papirja in lesa. Prometni krožek, ki ga vodi tovariš Branko Filipič, je pripravil spretnostno vožnjo učencev s kolesi. Spretnostni poligon je bil sestavljen iz različnih ovir (vožnje okrog kijev, prenašanja in metanja obroča, vožnje po ozki deski itd.). Za mlajše učence je bila vožnja nekoliko lažja, saj so vozili po ravni deski, medtem

ko so starejši po pregibni. Tekmovali so v štirih konkurencah. Kot se spodobi, so dobili prvi trije iz vsake konkurence tudi majhno nagrado.

Kuharsko delavnico sta vodili tovarišici Stana Habjan in Julijana Gantar. Tu so se učenci zelo potrudili. Pripravili so obložene kruhke, kokosove kroglice in spekli razno pecivo. Z vsem tem smo se potem sladkali v večnamenskem prostoru.

Obiskala nas je tudi prijazna frizerka Urška, ki je imela ob željah učencev in učenk obilo dela, saj se je marsikdo odločil polepšati. Tovarišici Vanja Hudolin in Judita Sporiš pa sta pripravili mnogo veselja in prijetnega dela za mlajše člane Žir-žava v Pikapolonici, kjer so delali izdelke iz blaga.

Imeli smo še "sramežljivi oder" z zabavnimi igrami in prometni kviz. Seveda se je tudi ta zabava za zmogavalce končala z nagradami.

Za osvežitev s pijačo so poskrbeli učenci osmih razredov. Na koncu je tovariš Filipič zairgal na kitaro in zapel pesem Žir-žav, ki jo je sam sestavil za to priložnost. Tovariš Marjan Kočevar pa je vso to zabavo posnel z video kamero in nam nato pokazal posnetek.

Vsa ta pisana zabava nam je vzela kar celo popoldne, tako da je celo za učenje ta dan zmanjkalo časa.

Jani Podlessek, 8. a r. OŠ Padlih prvoborcev Žiri

Narava

Na veji mi prepevajo ptički, ko spreham ob potoku se, vidim ribo v vodi, zdaj igra se že.

Pridem do tovarne, iz nje se dim kadi, ptice od strahu so odletele, nikoli več ne bodo se vrnile.

V gozdu se spreham rada, grem po potki sama. Sredi gozda pisanega sem kup smeti zagledala.

Špela Svoltšak, 3. b r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Orožje ljudstvu

Prejšnji teden so sporočili, da je božja neprevidnost nekaj nevarnih igračk, ki se jim reče orožje, dostavila na napačni naslov. Ker to niso bile pištole na zamašek in ker se je "pomota" zgodila v vroči Kninski krajini, je dogodek doletel ustrezen odmev, posebnega krvavala pa ni bilo, še komentarjev ne. Kot bi bilo to nekaj pričakovanega, če ne že samo po sebi umevnega. Saj kaj drugega najbrž res ni bilo pričakovati. Kot sladkarije v kuhinjski omari. Za otroke prepovedane, naskrivaj spravljene, pa vendar vedno že nekako končajo v malih želodcih. Potem pa se je izvedelo, da "pokalice" niso le potovale skozi kninsko Kosovo, ampak so se na poti z Visa in iz Splita "zaradi blokad v železniškem prometu" tam zataknille. Razumljivo, le da so tako zataknjene tam že od začetka oktobra, seveda brez spremstva ali stražarja. Z dobrim nosom bi še slepi volk ovco našel. Žal je bil scenarij očitno le premalo natančno pripravljen ali pa morda le izpeljan. Vlak ni bil pravi, roba pa tudi ne. Pokalice so bile pokvarjene, zato so jih v dveh obdobjih vrtili in brž zmaknili druge, tokrat menda prave. Konec dober, vse dobro, so rekli organizatorji, minister gre gor pa nič!

V Mariboru posneli popularno oddajo

Senik godcev pri nas

Prejšnji teden so bile v mariborskih dvorani Tabor tri predstave po statistikah v Avstriji in na Bavarskem najbolj gledane televizijske oddaje "Musikantenstadl". To popularno mednarodno oddajo, tokrat že šestdeseto po vrsti, so doslej snemali že v Švici, obeh Nemčijah in v Moskvi, v Avstriji pa že v vseh večjih krajih. Snemanje v Mariboru si je ogledala tudi kitajska delegacija, saj tudi Peking želi biti prizorišče enega od snemanj naslednje leto.

Oddajo že deset let vodi Karel Moik, ki je tudi njen idejni oče in povezovalce programa, režija je v rokah Kurta Ponratza, v oddaji pa stalno sodeluje humorist Hias. Na mariborskih prireditvah je v glasbenem delu nastopilo 17 skupin in posameznikov, med katerimi so bili tudi Slavko Avsenik, Franc Košir, Ivo Robič, Štajerskih 7, Mariborski oktet, Pihalna godba KUD Pošta in Folklorna skupina KUD Student. Organizator je številnim gledalcem pripravil tudi posebno, ne napovedano presenečenje. V četrtek sta na prireditvi sodelovala tudi smučarska asa Mateja Svet (gledalci so si na velikem ekranu v dvorani lahko ogledali posnetek njene zmagovite vožnje na Pohorju) in Franz Klammer.

Tri razprodane predstave (v četrtek zvečer je moralo domov vsaj dvesto ljudi, saj kart ni bilo več) si je poleg domačih gledalcev ogledalo tudi več kot tisoč obiskovalcev iz Avstrije, Nemčije in Švice, ki so bili na uspeh prireditvi videti zelo zadovoljni.

Senik godcev je uspel tako programsko kot tehnično. Kako zahteven zalogaj je bila za organizatorje že postavitev scene, pove dejstvo, da je v Mari-

bor pripotovala v desetih kontejnerjih in petnajstih tovornjakih, postavljalo pa jo je 25 delavcev več kot en teden. Prireditve so skupno pripravili TV Slovenija, ORF in mariborski Videoton ob pomoči številnih sponzorjev, za predvajanje na televizijskih zaslonih pa so izbrali četrtkovo večerno predstavo, ki jo bodo skrajšali za četrto ure, da bo imela standardnih 90 minut. Naši gledalci si jo bodo lahko ogledali na malih zaslonih že v četrtek, 25. oktobra, ob 20.15 uri na drugem programu, v Avstriji hkrati na prvem programu, novembra pa jo bodo videli tudi v Nemčiji, Švici, Kanadi, ZDA in Avstraliji. Pred posnetkom oddaje bodo zavrteli tudi četrturo reportažo o pripravi prireditve, v oddaji pa bo s štiriminutnim filmom predstavljeno tudi mesto gostitelj.

Čvek

Če se boginja razjezi

Naj je še tako v neskladju s sodobnimi tehnološkimi gibanji, katerih simbol je Japonska, so vendarle novinarki časopisa Yomiuri Shimbun nedavno prepovedali, da bi bila navzoča na otvoritvi nekega predora, ker bi se menda gorsko božanstvo utegnilo ujeziti. Pravzaprav so delavci zagrozili, da bodo zapustili delo, če 22-letna novinarka pride poročat o svečanosti ob odprtju predora, njihovi zahtevi pa so ugodili.

NARODNOZABAVNA LESTVICA RADIA ŽIRI

S Slaki se boste lahko pogovarjali v živo. Telefonska številka bo 69-214.

Jutri, v sredo, 24. oktobra, bo na valovih Radia Žiri, ki oddaja na UKV območju 98,2 MHz (za Žiri in Poljansko dolino), na 91,2 MHz (za Škofjo Loko in okolico) ter na 96,4 MHz (za Selško dolino), poslušalce presenetilo nekaj novosti. Oktobrska oddaja v ritmu valčka in polke, ki prinaša mozaik vižarskih novic in svežih novitet, bo namreč potekala v ŽIVO! Obisk v studiu in seveda pogovor so obljubili predstavniki slovitnega narodnozabavne ansambla Lojzeta Slaka, poleg njih pa tudi vokalni kvintet Fantje s Praprotna.

Seveda v oddaji ne bo manjkala narodnozabavna lestvica Radia Žiri s petimi uvrstitvami najpopularnejših viž minuloga meseca in predlogi skladb iz najnovejše glasbene produkcije.

Uvrstitve petih NAJ viž:

- 1. Za Krvavcem - Ansambel Rudija Jevška
 - 2. Raj pod Triglavom - Ansambel Lojzeta Slaka
 - 3. V spomin Jakobu Aljažu - Ansambel Marelja
 - 4. Bodi zdrav in šegav - Alpski kvintet
 - 5. Stara ljubezen nikoli ne oveni - Ansambel bratov Avsenik
- Predlogi novih viž:
- 6. Ej, ta ljubezen - Slovenski muzikantje
 - 7. Vsak večer - Ansambel Braneta Klavžarja

- 8. Slovenec - Ansambel Vita Muženiča
- 9. Na Graški gori - Veseli Drenovci
- 10. Venček Šegovčevih - Štirje kovači

Med tistimi, ki ste glasovali za uvrstitve NAJ viž, smo izžrebal Aleša Agatonoviča z Benedičičeve poti 6 v Kranju. Nagrada je glasbena kasetka. Kdo jo bo dobil prihodnjič? Glasujte in kupon na dopisnici ali razglednici pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri.

Priimek in ime

Naslov

Glasujem za

Gost naslednje oddaje naj bo

Bush in Sadam Husein skupaj?

V noči pre Dnevom mrtvih bo moč v Ameriki videti ameriškega predsednika Busha ter irškega predsednika Sadama Huseina in to - skupaj! Za to noč se Američani že po tradiciji maskirajo, da bi strašili prijatelje, sosede in naključne mimoidoče. V pošiljki novih mask, ki so pravkar prispele na tržišče, je kar dvanajst tisoč mask s podobo Busha in ravno toliko s podobo irškega predsednika. Kakor je navada, maske niso ravno laskave za tiste, ki jih upodabljajo, zato je francoska družba "Cezar", ki jih proizvaja, že dobila anonimno sporočilo, da bo njeno skladišče z maskami Sadama Huseina minirano.

Najpridelki v Cerkljah

Vse donde in dondeži na kupu

Cerklje - V soboto na večer se je v kinodvorani združenega doma v Cerkljah kar trlo ljudi in krompirjev, pes, korenčkov, rep, da o zelnatih glavah ne govorimo. Eni so sedeli na stoli, drugi so se skrivali v vrečah in se pokazali šele takrat, ko so jih povabili na tehtnico, tistim, ki pa jih ni bilo, pa je lahko žal. Turistično društvo Cerklje, pokrovitelj Gorenjski Glas in Kmečki glas, mnogo sponzorjev, ki so prispevali nagrade in vsi, ki so se zvrstili na odru ter prireditve naredili tudi zabavno, so bili krivi, da je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička.

Domačin Stane Plevel je imel res krompir, saj je njegov krompir dondir s svojo kilo in 51 dekgaramov suvereno zmagal. Saj veste, zelnatih glav je po svetu več kot dovolj, vendar so tokrat v poštev prišle tiste zelene in brez štora. Največje zelje dondelje je pgnalo, najbrž pa bo tudi končalo svojo kariero v Poljanski dolini, na Trebiji, od koder ga je prinesel Gregor Ušeničnik. Devet kilogramov šestdeset je pokazala tehtnica. "Vsako noč sem jo na njivo hodil gledat," je povedal eden izmed prinašalcev pese. Svinjska oziroma krmilna pesa dondesa, zmagovalka je bila prav zares svinjsko težka, kar 9 kg 37 dag in prva nagrada se je znašla v rokah Vopovljana Tomaža Zormanana. Imamo pa še tiste pese, ki jim je

To je korenje!

nerodno, ker so manjše od krmilne in zato farbajo na rdečo. Pri Zormanovih se je "nafutrola" za tri kilograme, to je pa tudi nekaj, kajne. Če kje poleg krompirja in zelja jedo tudi repo, naj se oglasijo na Šenturški gori pri Stefanu Zupinu. Sicer dvomim, da bo prodal repo dondepo, 5,75 kg težko zmagovalko, zagotovo pa ima na zalogi še kakšno taveliko. Največji krmilni koren dondren (2,56 kg) je zrasel pri Mariji Slatnar v Cerkljah, kjer bojska pogosto pri vratih zvonijo zajci, tisti ta fini pa zvonijo pri Silvi Koželj, kjer imajo korenje za v župo, kilogram petindvajset je imel najtežji.

Kaj pa zabava? Ansambel Nagelj je navdušil, harmonikar Andrej Ažman iz Suhe tudim prijetno presenečenje pa so bile vokalistke sestre Kepic iz Dvorj in folklorna skupina Jagodic, štiri dekleta in fant, ki so tokrat zaigrali na kitaro. ● 1. Kavčič, foto: J. Cigler

Champion 90

PRIREDITEV SO PODPRLI: Mlin Cibašek, Klanc pri Komendi; Janez in Marija Grile, Senčur, stavbno kleparstvo in krovstvo; Trgovina Gorenjka, Cerklje; Janez Kuhar, Cerklje; Trgovina Živila, Senčur; Rebolj, Križ pri Komendi; Ribčan; Trgovina Diskont Marolt, Križ pri Komendi; Elektro Kranj; Samopostrežna trgovina, Sp. Cerklje; Penzion Jagodic, Vopovlje; Eta, Kamenik; Slavka Brezar, ščetarstvo, Sp. Brnik; Vida Plevel, Cerklje - izdelovanje vreč; Peter Slatnar, Cerklje, strojno ključavničarstvo; Ivan Kepic, mesarija, Cerklje; Kmetijska zadruga Cerklje; Ludvik Stare, Sp. Brnik - izdelovanje kmet, mehanizacije; Medica Cerklje; Franjo Čretnik, gostilna pri Cilki, Zg. Brnik; Milica Vrtnik, Sp. Brnik - predelava lesa; Ivan Preša, Cerklje IMV; RENAULT Servis; Pizzerija Kovačnica, Grad, Marko Oselj; Jože Ciperle, Dvorje, Elektroinstalacije; Petrol, bencinski servis Cerklje; AGA tehnična trgovina na drobno in debelo, Vasca 18.

Male gorenjske vasi Vadiče

Piše: D. Dolenc

Tabrha ni več

Saj bi še vse bilo, ko bi ne bilo toliko dela in tako malo rok pri hiši, razmišlja Boštškova mama. Včasih so ljudje prihajali v tabrho, danes pa tega ni več. Sami so za vse, še kakšna bolezen pride vmes in vse zastane. Boštškove mame skoraj tri leta ni bilo doma. Na Golniku v bolnišnici je bila in potem pri hčeri. Zdravniki niso več upali, da bo še kaj z njo. Pa se je vseeno pobrala. Več živine bi bilo lahko pri hiši, če bi bilo zdravje. Tako imajo pa le štiri repe v hlevu, včasih jih je bilo pa dvanajst, tudi štirinajst. Saj mehanizacija je vsa pri hiši: rotacijski obračalnik, nakladalka, dve kosilnici, dva traktorja. Boštškov Peter razmišlja, da bi veliki traktor, Torpedo s 75 konji odprodal in kupil še enega malega Fergussona. Bolj pripraven je. Ja, če bi imeli les za vozit, bi Deutz odvrnil, tako pa je predrag, dragi so rezervni deli, nafta.

Ko bi bila cesta urejena.

Poti so njihov največji problem. Skozi Leše bo cesta zdaj urejena, kmalu bo položen asfalt, a še do njihovega mostu ne. Most je ozko grlo. Noben večji stroj ne more v vas. Pri Hlebčarju bi že zdavnaj podrli staro hišo, če bi buldožer mogel do nje. In kakšne težave so imeli, ko so hlev zidali! Na vrhu Popovega so puščali material in potem s konjem vozili v vas. Ko so hišo zidali, so pa dobili korajžnega šoferja iz Bistrice, ki jim je prav do hiše navozil material. A ni mu bilo lahko. Vsi so trepetali z njim; od Popovega do Vadič vodi ozka strma cesta in pod kozolcem se tako rado "driča", pove Hlebčarjeva mama. Nič kaj ne upajo, da bodo s svojo cesto prišli kaj kmalu na vrsto pri krajevni skupnosti Leše. Še le-

šansko, ki je tudi zelo potrebna preureditve in asfalta, bodo kmajda zmogli. Enkrat novembra, pravijo, da bo gotova. Vadičani pa tole popravljajo, da je vsaj za silo za traktor, da mlekar more skozi vas. Pa če je suho vreme še gre, v mokrem je pa bolje, da ne siliš v tistile ozki klanec pod Popovim. Tudi na polje bi morali imeti boljše, širšo pot, a kdo bi jim jo pomagal zgraditi. Samih Vadičanov je premalo, ne bodo je zmogli.

Voda za doto

Telefone imajo, vodo tudi. Zgornji, Beštrovi in Boštškovi imajo svoj vodovod, speljan s Popovega. Prav svoj izvir imajo, že od leta 1920 menda. Boštškov stari oče ga je nekako "priženil". Cotlnovo s Popovega je vzel za ženo in da bi hči ne šla na domačijo brez vode, oziroma domačijo, ki ima probleme z vodo, je dovolil, vzeti njihovo. Tako rekoč je prišla k Boštšku voda z doto. In ker sta bila Boštš in Bešter prijatelja, jo je dobil še Bešter. Sicer so pa za vso vas vlekli vodovod pred kakšnimi štirinajstimi leti

Leseno vaško znamenje stoji nad Beštrom, ob poti na Popovo.

od Sv. Neže, pod Laškim. Hlebčar je prej tudi imel svoj vodovod, danes pa njegov rezervoar rabi vsa vas.

Najbližji trgovino imajo Vadičani v Lešah, solo tudi, dva razreda, v cerkev pa raje hodijo v Kovor, kjer imajo tudi pokopališče. Nekako bolj pri srcu jim je Kovor.

Ena njiva samo za srne

Ko bi le ne bilo toliko garanja, razmišlja Boštškova mama, pa ko bi divjad tako ne uničevala pridelkov. Eno njivo na koncu polja obdelujejo za srne, koruzo pa prašiči tako uničujejo, da skorajda ne veš, kaj je raslo na njivi. Lovci pravijo, da bi morali vse zagraditi z žico, z električnim pastirjem. Saj so imeli žico okrog, le toka ni bilo v njej, pa je bolj malo pomagalo. Kar lovci sami jim naj zavarujejo njive z električnim pastirjem, če hočejo. Toliko divjadi, kot je je danes, Vadičani ne pomnijo in toliko škode tudi ne. Še ovsna ne morejo več sejati, ko vnaprej vedo, da bo ves uničen. Takole je, potem pa kmetuj!

Kar pa ne uniči divjad, pokradejo ljudje. Štirideset glav zelja je nekdo zadnjič odnesel ali odpeljal z Boštškovega zelenika. Najlepše glave, le spodnji listi so ostali. Svojim očem ni mogla verjeti mama. Pokradli

so čebulo, česen, krompir so kopali, ko je še cvetel. Ljudje najdejo vse, tudi takole skrite kotičke. Nič čudnega ni, če zmanjkajo zeljnate glave ali kakšna repa kje blizu ceste. Ustavljeno avto, potrga, naloži in odpelje. A vse kaže, da jih ni ne ustavi pri tem nečednem poslu. In še več bo tega, ko tako slabi časi prihajajo.

Tamladi Vadičani vsi hodijo v tovarne, da vsaj kakšen dinar pride k hiši. Najbolj so udarjeni ne takole oddajene kmetije. Trznica je predaleč, tovarne predaleč, v vas je z avtom težko priti, povrh vsega pa še nevest manjka, da bi vas ozive. Pozabila sem vprašati, toda zdi se mi, da prav noben otrok trenutno ne hodi v šolo. Včasih se je po vadiških kmetijah šel otrok. Zabave posebne ni bilo, edino veselje je bilo, kajdar je Jurova Lojzka na orgle zaigrala. Življenje tod je eno samo delo, zato mladi kmetijah Hčere so se vse pomozile ven iz vasi in nič bi jih ne spravilo nazaj. Vadiče so bogu za hrbtom. Kaj potem, če je tu tako lepo, ko pa je življenje tako težko. praviyo.

Torek, 23. oktobra 1990

Brane Virant, komandir splošne postaje milice v Škofji Loki:

Letos manjši davek na cestah

Škofja Loka, 22. oktobra - Na področju cestnoprometnih predpisov so škofjeloški policisti v prvih devetih mesecih letos podali 1710 predlogov o prekrških (lani v enakem času 1604), hujših prometnih nezgod je bilo 36 (lani 59), smrt je žela v štirih primerih (prav tako lani, v celem letu pa je bilo pet mrtvih, polovica manj kot leto prej), 21 ljudi je bilo v nezgodah hujše ranjenih (lani 25), lažje 18 (23), prometnih nezgod z večjo materialno škodo je bilo pet (lani 11), z manjšo pa 167 (174). Če potegnemo črto, so škofjeloške ceste v letošnjem tridesetletju terjale manjši davek kot lani. Za to ne gre toliko hvaliti previdnejše voznike, ker si tega - če pogledamo število izrečenih kazni - ne zaslužijo, tudi višje kazni še niso tisto orožje, s katerim bi spodbujali višjo voziško kulturo, da o slabem stanju nekaterih škofjeloških cest niti ne govorimo.

»Neskromno smem dobršen del zaslug za boljše prometno varnost v tem letu pripisati strožjemu nadzoru policistov, nedvomno je nekaj prispevala tudi akcija -10 %, da ne pozabim posameznikov v svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, članov AMD in prometnih mentorjev v šolah, ki si resno prizadevajo, da bi bilo nezgod čim manj,« pravi komandir splošne postaje milice v Škofji Loki Brane Virant.

O dejavnosti policistov najbolj zgovorno pravi število izrečenih kazni kršiteljem. V devetih mesecih letos so škofjeloški policisti izrekli 2494 mandatnih kazni, kar 34 odstotkov več kot lani v enakem času (1860) in napisali 723 plačilnih nalogov (lani 432).

»Ostali prekrški, ki so jih zabeležili oziroma smo podali predloge proti kršiteljem (letos 284 predlogov, lani 218), se v 60

občinskih odlokov največ zadržala. Tako smo letos posvetili posebno pozornost prometni

Prebivalcem Partizanske ceste v Škofji Loki rahlja živce zasebni avtobusni prevoznik B. K., ki z avtobusi zaseda parkirišča, namenjena osebnim avtomobilom. Policistom očitajo pretirano popustljivost in celo podkupljivost. Brane Virant očiteke zavrača, saj so proti B. K. v devetih mesecih napisali kar sedem predlogov za sodnika za prekrške in štirinajst plačilnih nalogov zaradi nepravilnega parkiranja. Pred dnevi ga je komandir že drugič povabil na pogovor, tokrat je B. K. sveto obljubil, da bo stanovalec Partizanske ceste dal mir in avtobuse preselil na Dolenčev vrt, kar je seveda le časna rešitev. Parkiranje na posebej za to določenih mestih trmasto zavrača, češ da mu tam drugi (Alpetourvi) vozniki zaradi konkurenice poškodujejo vozila. Parkirišče ob Tehniku je sicer le polovično zasedeno. B. K. je najboljši dokaz, da so tudi policisti lahko nemočni oziroma da popravljene kazni še zdaleč niso tako visoke, da bi voznike odvrčale od prekrškov.

obremenitvi zaprtega dela mesta, predvsem na Mestnem in Cankarjevem trgu, ter vzpostavili kolikor toliko normalno stanje, preganjali smo tudi parkiranje po zelenicah in parkiranje zunaj parkirišč v urbanih delih mesta,« je dejal Brane Virant.

Škofjeloški policisti so bili eni od pobudnikov za ustanovitev občinske službe komunalnega redarstva, saj bi jih komunalni redar občutno razbremenil nadzora nad občinskimi odloki, ki ga nosijo skupaj z inšpekcijskimi službami. Po več letih oklevanja je občinska skupščina pristala na komunalnega redarja, tako da se bodo policisti lahko še bolj kot doslej posvetili odpravljanju najbolj perečih vzrokov prometnih nezgod, med katerimi vodijo neprimerna hitrost, nepravilna smer vožnje in vinjenost.

Na področju kršenja pravil o javnem redu in miru so policisti letos v devetih mesecih napisali 204 (lani 217) predloge o prekrških. Žal je rahlo upadanje le slepilo, saj je bilo lani takšnih prekrškov kar za 40 odstotkov več kot leta 1988. Kršitve se, podobno kot v drugih krajih, selijo iz javnih prostorov v domove, kar je pravzaprav še huje, saj so žrtve pijancev praviloma nemočne žene in otroci. ● H. Jelovčan, Foto: J. Cigler

do 65 odstotkih tičeje nespoštovanja občinskih odlokov, predvsem urejanja prometa v mestu ter javnega reda in miru. Po oceni inšpektorjev UNZ Kranj je naša postaja pri uveljavljanju

»Neargumentiranemu» poročilu na rob

Grozljiva slika obolevnosti otrok

Škofja Loka, 22. oktobra - Ker je na javnih razpravah o nadaljnjem (ne)obstoju LTH-jeve Orodjarne in livarne v Vincarjih z opozorili o visoki obolevnosti škofjeloških otrok na dihalih kot posledico vse bolj onesnaženega okolja sodelovala tudi dr. Stefanija Križnar, spec. pediatrija, je občinski izvršni svet zahteval od Zdravstvenega doma Škofja Loka pisne dokaze o krivdi tovarne. Zdravniki so poročili sicer pripravili, vendar je v izvršnem svetu zbudilo rahlo sarkastično pripombo, da morebitne krivde tovarne niso uspeli z ničimer dokazati.

To je res, res pa je tudi, da brez dveh osnovnih raziskav - na eni strani meritev škodljivih plivov v okolje, na drugi pa študije zdravstvenega stanja, poskodb, invalidnosti in umrljivosti ljudi v onesnaženem škofjeloškem okolju, ki bi zajela obdobje petih do desetih let, primerjalno z okoljem, kjer lo, dobnih škodljivih vplivov ni - dokazov ni mogoče niti dati niti jih zahtevati. V Zdravstvenem domu so 1988. leta predlagali študijo, ki bi te podatke evidentirala in tudi strokovno ocenila, vendar pobuda ni bila sprejeta.

Orodjarne in livarna je torej lahko le ena iz množice, ki zastrupljajo zrak v Škofji Loki in izzivajo bolezni dihal, kolikšen je njen prispevek, pa ni znano. Dokazano pa je, da so za vplive onesnaženega okolja najbolj občutljivi otroci. Najpogostejše bolezni, ki so jih lani zdravili v otroškem in šolskem dispanzerju škofjeloškega Zdravstvenega doma, so prav obolenja dihal (76 odstotkov), na drugem mestu so poskodbe (dvanajst odstotkov), sledijo nalezljive in parazitarne

bolezni (devet odstotkov), bolezni živčevja in čutil (osem) in bolezni prebavil (sedem).

Ker se med otroki alarmantno povečujejo težja obolenja dihal (astma), je dr. Križnarjeva s sodelavci opravila petletno (od 1980 do 1986) raziskavo o vzrokih pojavljanja obstruktivnih obolenj dihal pri predšolskih in šolskih otrocih v Škofji Loki. Med najpogostejšimi vzroki za težja obolenja so onesnažen zrak, okužba in slabe socialne razmere.

Astma ima že deset odstotkov vseh otrok in mladostnikov v Škofji Loki (skupaj okrog 800), kar 57 odstotkov jih oboli prvič že pred prvim letom starosti, 81 odstotkov pa do tretjega leta. Največja histrost naraščanja teh obolenj je v krajevni skupnosti Zminec, nato v mestu Škofja Loka, Kamnitniku in Podlubniku. V teh krajih se je število obolenj od 1,2 odstotka v letu 1980

povzpelo na 7,3 odstotka v letu 1985, medtem ko je na Trati poskočilo od 5,3 na 8,5 odstotka.

Če je že družba dokaj brezbrizna do bolnih otrok, bi se lahko zamislila nad izdatki za zdravljenje, pravi dr. Križnarjeva. Osnovna oskrba v ambulanti stane od 800 do 1000 dinarjev, enodnevno zdravljenje v bolnišnici pa od 1053 do 1414 dinarjev. Ker so posamezni astmatiki v ambulanti tudi po petkrat na dan, na leto pa celo do 170-krat, je lahko izračunati, da stane ambulatno zdravljenje samo za enega bolnika 170.000 dinarjev.

Podatki, čeprav neposredno ne dokazujejo krivde nobene mu onesnaževalcu zraka, so grozljivi. Škoda, ker jih je izvršni svet ob uteh, da ne obremenjujejo LTH-jeve Orodjarne in livarne, spravi pod klopa, saj zaslužijo resnejšo obravnavo. ● H. Jelovčan

Odgovornost za stečaj

Begunjski Elan gre v stečaj, je v petek odločil poravnalni senat. Na tem mestu ne bomo razpredali o ekonomskih in socialnih posledicah takšne odločitve - ki je bila, mimogrede, pričakovana, sicer bi republiška vlada ne injicirala nove firme, ampak reševala stari Elan - s kriminalističnega vidika je bolj zanimiva usoda dosedanjih kazenskih ovadb oziroma pričakovanih novih, ki bodo od nekdanjih vodilnih mož nekdanjega begunjskega velikana terjale odgovornost za stečaj.

Ko sem se namreč pred dobrim mesecem dni pogovarjala s Kranjskim javnim tožilcem Andrejem Polakom o Elanu in usodi kakšne desetine kazenskih ovadb, zvečine proti bivšemu finančniku Pavlu Kodru, je dejal, da je del "zadeve Elan" v preiskavi, del pa še v fazi ovadbe, kar je tedaj pomenilo, da se v tožilstvu še niso odločili, ali ovadeno ravnanje pomeni kazensko dejanje ali ne in kakšno. Šlo je predvsem za t.i. črne stanovanjske kredite in menice. Javni tožilec je še dodal, da bo odločitev veliko odvisna od končnega razpleta o usodi Elana. Stečaj bi ravnanje vodilnih ljudi v marsičem zaostрил v kazensko odgovornost.

Stečaj je zdaj tu. Torej, če beseda javnega tožilca drži, v kar ne dvomim, bodo nekdanji Elanovi vodilni ljudje nosili tudi kazensko odgovornost za propad firme, to pa je seveda mnogo hujša stvar od prekoračitve pooblastil ali ponareditve poslovnih listin, česar jih je doslej bremenila večina kazenskih ovadb. Vsekakor bomo o odločitvi tožilstva najbrž že ta teden zvedeli kaj več. Prav zdajle namreč sestankujejo (neuradno smo dobili potrditev, da o "zadevi" Elan) kriminalisti UNZ Kranj in javni tožilci. ● H. Jelovčan

Halo, 93

Kranj, 22. oktobra - Kranjski poklicni gasilci so v torek, 16. oktobra, razklepali pet vozil, ki so verizno trčila na Meji in jih odpeljali, naslednji dan so reševali avto na Štefaniji gori, v četrtek avto na Jezerskem, ki je pristal v jarku deset metrov globoko, drugega pa izpod tovarnjaka v križišču na Zlatem Polju, medtem ko so jih v soboto, 20. oktobra, klicali k prometni nezgodi na Bistrici in na Visokem. Na srečo je v teh nezgodah trpela predvsem pločevina. Gasilci so razen tega odvažali še vozila v okvari, v Cerkljah servisirali gasilske aparate in zapirali vodo v Ul. Gorenjskega odreda v Kranju. ● H. J.

TIHOTAPSTVO

Skrito orožje in naboji

Kranj, 22. oktobra - V upravi za notranje zadeve Gorenjske smo dobili podatke o več zaplembah orožja oziroma nabojev zanj na gorenjskih mejnih prehodih. Od 19. do 21. oktobra 1990 so delavci milice našli na Ljubelju, Korenskem sedlu in Jezerskem kar 11 takih primerov, največ na prvih dveh pihodih. Tako so našli in odvzeli precej neprijavljene streliva v osebnih avtih lastnikov, med katerimi jih je sicer precej prijavi- lo orožje. Iz osebnih vozil so odvzeli tudi malokalibrsko puško in plinsko pištolo, med kontrolo avtomobov pa so pri več potnikih odkrili predvsem različne nože. ● S. Saje

NESREČE

Preprečil eksplozijo

Dvorska vas, 21. oktobra - Danes dopoldne je Rok Stroj iz Dvorske vasi 30 hotel variti v bližnji bratovi delavnici. Ob vžigu gorilnika je zagorelo tudi ob suhi varnostni varovalki. Rok Stroj je ogenj uspel pogasiti s štirimi gasilnimi jeklenkami na prah, jeklenke s kisikom in acetilonom pa je ohladil z vodo ter tako preprečil eksplozijo. Kot so ugotovili med poznejšim ogledom strokovnjaki za požarno varstvo, je požar povzročila nepravilno nameščena suha varnostna varovalka, ki je bila pritrjena na manometer na jeklenki z acetilonom namesto na gorilniku varilnega aparata.

Požar v stanovanju

Spodnje Jezersko, 19. oktobra - Danes malo po 3. uri ponoči je Marta Repec s Spodnjega Jezerskega 19 zaznala ogenj v dnevnem prostoru s kuhinjo. Zbudila je sostonovalca; ker ni sta mogla pogasiti ognja in zapustiti stanovanja, sta klicala na pomoč. Klice je slišal sosed, ki je pristavil lestev k oknu spalnice, od koder sta se oba rešila iz stanovanja. Ob 3. uri in 30 minut so prišli na kraj požara gasilci z Jezerskega, ki so čez pol ure ogenj pogasili. Vseeno je zgorelo precej stanovanjske opreme in je nastalo za okrog 60 tisočakov škode. Požar je po vsej verjetnosti povzročil kratek stik na neonski luči v dnevnem prostoru.

PRIPRAVLJENI ZA UKREPAJE OB POŽARU - Pod domnevo, da je hkrati zagorelo na več stanovanjskih stavbah in v gozdu, so minulo nedeljo organizirali v naselju Cegelnica pri Naklem sektorsko vajo. Udeležilo se jo je 56 članov gasilskih društev Naklo, Duplje, Žeje-Bistrica in Podbrezje, ki so uspešno opravili zastavljene naloge. Vajo sta si ogledala tudi poveljniki OGZ Kranj Franc Košnjek in njegov namestnik Miro Ravnihar. Poveljniki Košnjek je po vaji pohvalil delo gasilcev in med drugim naglasil potrebo po stalnem usposabljanju za učinkovito delo z razpoložljivo gasilsko tehniko. Besedilo in slika: S. Saje

NA SONČNI STRANI ALP

Več neosvinčenega bencina

Kranj, 19. oktobra - Na Gorenjskem prodajajo neosvinčen bencin že v 12 Petrolovih servisih. Medtem ko so ga lani natočili dobrih 4,1 milijona litrov, so ga letos prodali skoraj toliko v devetih mesecih. Kupce privlači nižja cena neosvinčenega bencina, ki pripomore k čistejšemu izpuhu in k manjši obrabi nekaterih motornih delov.

S točenjem neosvinčenega bencina na Gorenjskem so poskusno začeli na Petrolovi črpalki v Lescah pred tremi leti. Od takrat so že 12 od 32 servisov opremili za prodajo neosvinčenega goriva. Tak bencin je sedaj moč kupiti na servisih v Podkorenu, Kranjski Gori, na Javorniku, v Lescah, na Bledu, v Trzinu (dve črpalke), v Kranju (Zlato Polje in Labore), v Voklem (dve črpalke) in v Medvodah (na klancu).

»Pri Petrolu načrtujemo prodajo neosvinčenega bencina tudi na drugih gorenjskih servisih,« pojasnjuje upravnik sektorja drobne prodaje, Konrad Kuri, ki obenem naglašaja: »To zahteva vsaj čiščenje starenje črpalke povezano s preselitvijo na novo lokacijo, kar ne gre brez težav. Z gotovostjo lahko rečem, da bosta prihodnje leto na vrsti za prvo črpalki v Bohinjski Bistrici in na Bledu, neosvinčen bencin pa bomo prodajali tudi na dveh novih črpalkah ob karavanskem predoru.«

Ze sedaj so s prodajo neosvinčenega bencina na gorenjskih črpalkah zadovoljni. Lani so ga v devetih mesecih prodali 3.600.000 litrov, v enakem obdobju letos pa 4.051.000 litrov, oziroma skoraj toliko kot vse lansko leto. Občutno se je povečala prodaja neosvinčenega goriva zlasti po znižanju cene zanj; v prvih desetih dneh oktobra so prodali kar 146 tisoč litrov oziroma skoraj 76 odstotkov več kot enako obdobje lani. Dosedanje izkušnje pri uporabi neosvinčenega bencina so namreč pokazale, da le-ta ne pripomore samo k čistejšemu izpuhu, ampak prispeva tudi k manjši obrabi nekaterih motornih delov. Zato je neosvinčeno gorivo kljub trem oktanom manj od super bencina postalo zanimivo za uporabo tudi v vozilih brez katalizatorjev, kjer so potrebne prilagoditve pri vžigu. ● S. Saje

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Nezaželena obiskovalka

Prometnik s škofjeloške avtobusne postaje je poklical na pomoč policiste, ker ni vedel, kaj naj počne z žensko, ki mu je jokaje razložila, da jo je pretepel mož. Policisti so ga res odrešili. Ugotovili so, da je ženska prišla iz Bosne na obisk k svojemu bivšemu možu v Škofjo Loko. Ta se nezaželena obiskovalka očitno ni prav nič razveselil, saj sta se sprla, nakar jo je pretepel. Za to bo odgovarjal sodniku za prekrške.

Sredi noči premikal pohištvo

A. T. iz Frankovega naselja v Škofji Loki pa je potožila zaradi moža, ki ga je opolnoči prijelo, da bi premikal pohištvo po stanovanju. Policisti so bolnega možakarja odpeljali v zdravstveni dom, kjer so mu dali pomirjevalo.

Pretep pri sosedih

H. B. z Mestnega trga je nekaj pred polnočjo zaradi hrupa pri sosedih poklical policijo. Možeje v modrem ko so v sosednjem stanovanju zalotili P. S., ki je pijan pretepal ženo in otroke. Ker ni hotel odnehati, so ga vzeli s seboj in pridržali do iztreznitve, račun bo poslal sodnik za prekrške.

Oče streljal v sina

Ženska s Partizanske ceste v Škofji Loki je ob pol osmih zvečer prosila policiste, naj prekinjejo prepir v hiši. Podivjal je oče B. F., ki je v sina nameril plinsko pištolo in ustrelil. Sin na srečo ni bil huje ranjen, B. F. pa so policisti razorožili in ga zadržali v "depan-dansi" postaje. Sledi sodnik.

V krajevni skupnosti Žiri praznujejo

Najobsežnejše delo na cestah in telefoniji

Žiri, 22. oktobra - Človek, ki ga leto, dve ni bilo v Žiri, je ob ponovnem snidenju z njimi iskreno presenečen. Lani odprta nova blagovna hiša in lepa, široka cesta s pločniki skozi naselje so docela spremenile nekdanjo vaško podobo trga. Vznikajo tudi nove trgovine in obrtne delavnice. Skratka, Žiri so postale lep in poslovno cvetoč kraj, kot si ga zaslužijo njegovi "trmasti in pridni" ljudje. Jutri praznujejo krajevni praznik. Kljub novemu vetru v političnih jadrnih spomina na osvoboditev Žirov 1943. leta niso vrgli v ropotarnico zgodovine, pomena dogodka ne izničili.

Čeprav so zadnja leta za žirovsko gospodarstvo suha, je 4700-glava družina krajevne skupnosti Žiri v iztekajočem se letu veliko naredila, da bi bilo življenje v njej čim bolj prijetno in udobno.

Tako so v tem letu Žirovci napravili največji korak na področju gradnje oziroma obnove cestnega omrežja. Asfaltirali so kar 13.580 kvadratnih me-

trov lokalnih cest in ulic ter 5580 kvadratnih metrov regionalne ceste in pločnikov skozi naselje. Delo na regionalni zdaj nadaljujejo do odseka pri gasilskem domu Dobračeva, ki bo, hkrati z razširitvijo mostu prek potoka Rakulka, sklenjeno do srede novembra. Približno dve tretjini denarja so zbrali s samoprispevkom, ki se izteka junija prihodnje leto, in z denarjem žirovskih podjetij, tretjino je primaknil občinski proračun.

Med lokalnimi cestami in ulicami velja omeniti razširitev in asfaltiranje ceste od Mršaka do Goropek, ceste na Lednici od mostu do konca vasi, Gasilske ulice, Rakovnika, v delu pa imajo še približno 130 metrov dolg odcep ceste na Bedrih. Stroške asfaltiranja so v celoti plačali krajsani, pripravljala dela sta sofinancirali krajevna skupnost Žiri in občina.

Opazen premik so letos Žirovci napravili tudi na področju telefonije, čeprav bodo telefoni novim naročnikom zazvonili šele prihodnje leto. Nova digitalna telefonska centrala z zmogljivostjo 1624 telefonskih števil (zdaj 800) je že plačana, kupljena in postavljena v prostoru nove blagovnice. Kot je pred dnevi na svetu krajevne skupnosti poročal predsednik gradbenega odbora Jože Klemenčič, trenutno potekajo dela na preusmeritvi centrale, ki bodo zaključena do konca leta. Kupljeni so kabli za

Dobitniki krajevnih priznanj

Proslava oziroma koncert, posvečen krajevni prazniku, je bila minulo soboto zvečer, ko so med drugim podelili tudi priznanja letošnjim dobitnikom, zaslužnim za razvoj kraja. Priznanja so šla v roke Karlu Pivku, Francu Lukančiču, Stanislavu Mohoriču in vaški skupnosti Goropeke in Opale, medtem ko sta knjižni nagradi dobila Martin Freljh in Jelka Zajc.

Karel Pivk je prejel priznanje krajevne skupnosti za nesebično 45-letno delo v gasilski organizaciji, Franc Lukančič za zasluge pri gradnji novega doma gasilskega društva Račeva in za investicije v krajevni skupnosti, posebej za gradnjo vodovoda. Stanislav Mohorič je zaslužen zlasti za obnovo ceste in pločnike skozi Žiri, vaška skupnost Goropeke in Opale pa za asfaltiranje ceste v Goropeke in velik prispevek krajanov pri tem. Kot predsednik gradbenega odbora se je v akciji še posebej izkazal Martin Freljh, ki ga je krajevna skupnost Žiri ob krajevnem prazniku predlagala za knjižno nagrado. Enako nagrado si je za skoraj 20-letno prizadevanje in neplačano delo s podmladkom Rdečega križa zaslužila tudi učiteljica Jelka Zajc.

preusmeritev, delno že tudi za mrežo, in medkrajevni kabel Gorenja vas - Žiri; ta je med Trebijo in Selom že položen, do konca leta ga nameravajo vgraditi še na relaciji od Žirov do Sela, obenem s kablom mreže, ki bo napajal Selo in zaseke nad njim.

Vsi projekti za dograditev telefonskega omrežja so izdelani, narejen je tudi seznam vseh lastnikov objektov in zemljišč, prek katerih bo omrežje peljalo. Prek zime bodo od njih pridobili pismena privoljenja, tako da bi naslednje leto novo mrežo povezali. Novi telefonski naročniki (394) so svoj del stroškov že plačali, celotno investicijo pa bodo pokrili še z denarjem PTT Kranj, žirovskih podjetij, SLO in z izkupičkom od prodaje stare centrale.

Od drugih pomembnejših pridobitev krajevne skupnosti naj omenimo še gradnjo oziroma povečavo šestih vaških vodovodov: Račeva, Snopkova grapa, del Goropek, Breznica, Zabrežnik in del Žirovskega vrha. V večini primerov gre za nova, dodatna zajetja pitne vode. Regulacija, ki jo je financirala zveza vrdnih skupnosti

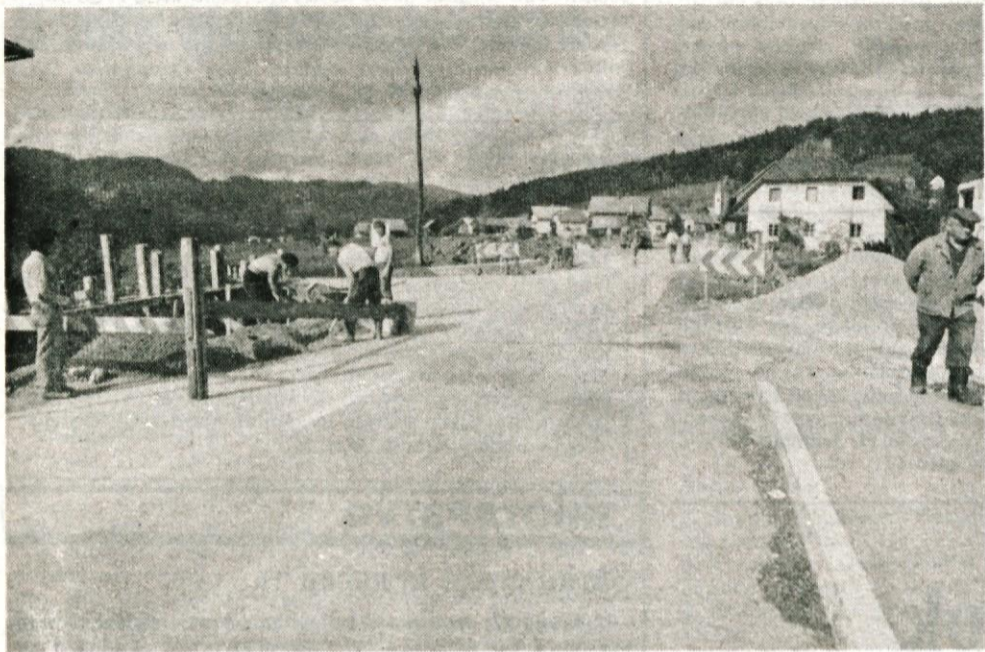
Slovenije, je letos zajela del Osolnice.

V Žireh se končno premika tudi na področju stanovanjske gradnje. Zemljišča v Plastuhovi grapi so odkupljena od lastnikov, odločitev, kako oziroma kdaj se bo gradnja začela, je zdaj v rokah stanovanjske zadruge Sora iz Škofje Loke.

Predložena je tudi lokacijska dokumentacija za gradnjo zdravstvene postaje v Žireh v podaljškju lekarni. V teku je postopek za pridobitev zemljišč, za katera bodo lastnikom ponudili nadomestna zemljišča.

Program razvoja krajevne skupnosti Žiri je tudi za prihodnja leta zelo širok, najbrž kar preveč glede na to, da je priliv denarja iz podjetij (po sporazumu tri odstotke od bruto plač) v sedanjih slabih gospodarskih razmerah rahlo vprašljiv. Kakorkoli že bo, slej ko prej se bo morala krajevna skupnost lotiti problemov starih Žirov (ceste, kanalizacija), kakšen dinar vložiti tudi v odročne kraje in v širitev čistilne naprave, če omenimo le najbolj pereče.

● H. Jelovčan, Foto: J. Cigler

Skozi pretežni del Žirov že pelje lepša in varnejša cesta s pločniki. Do srede novembra bo zaključen odcep do gasilskega doma na Dobračevi ter razširjen most čez potok Rakulk.

Od 1. oktobra vsak dan

Radio Žiri, ki je začel oddajati pred dobrimi enajstimi leti, je 1. oktobra letos obrnil nov list v poglavju lastnega razvoja. Oddaja vsak dan, med tednom od 16. do 19. ure in ob nedeljah od 9. do 13. ure, in sicer na frekvenci 98,2 MHz za Žiri in Poljansko dolino, 91,2 MHz za Škofjo Loko in okolico ter 96,4 MHz za Železnike in Selško dolino. Vendar pa njegov glas seže tudi prek občinskih meja. Odprti telefoni v vsaki oddaji potrjujejo, da ima Radio Žiri veliko mladih in starejših poslušalcev tudi v Kranju, Trzinu, Medvodah, Kamniku pa celo v Ljubljani.

Prehod na vsakodnevno oddajanje je maloštevilni poklicni radijski posadki, ki ji pri delu pomaga okrog 25 stalnih sodelavcev, omogočil, da je

programske dneve bolj določno obarval. Posebnost ponedeljkovega programa je oddaja Danes še rastemo, že jutri bomo veliki (otroško-mladinski program), v torek lahko prisluhnete aktualnim dogajanjem v oddaji Po poti vaših vprašanj in pobud, kajti vsak zakaj ima tudi svoj zato, sredi je v znamenju Lestvice popularne domače in tuje glasbe, narodnozabavne glasbe, glasbenih novosti z gosti, v četrtek je posebno zanimiva izobraževalna oddaja z nasveti Dobro je vedeti in koristno znati, v petek so na vrsti Zanimivi kraji in ljudje, v soboto Razvedrilno popoldne na valovih Radia Žiri, pod nedeljskim drobnogledom radia pa je Občina v luči dogodkov preteklega tedna.

Seveda ima tudi Radio Žiri,

ki ga sicer pretežno financira škofjeloška občina, svoj EPP. Čas za EPP je v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 16. do 17. ure, v sredo in sobotah med celim oddajanjem, v nedeljah pa od 9. do 10. ure. Poslovni partnerji z Gorenjskega, iz Ljubljane in od drugod lahko izbirajo med režirano reklamo, reklamnim sporočilom, obvestilom, malimi oglasi, komercialnimi objavami in razpisi, lahko se odločijo za sponzoriranje govornih, glasbenih in razvedrilnih oddaj, naročijo oddajo in reportažo, pripeljejo v studio svojega gosta programa. Na radiu na željo naročnika izdelajo tudi kopijo posnetka.

Radio Žiri ob krajevnem prazniku Žirov čestita vsem Žirovcem.

Polovični količinski izpad proizvodnje nadomestili z novimi programi in novimi partnerji

Zimska obutev še perspektivna

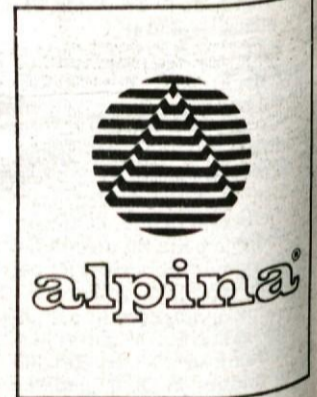
Moto Alpine, po kvaliteti dela postati boljši ali enaki podobnim uspešnim tovarnam na zahodu, v največji žirovski tovarni vsem težavam navkljub dokaj uspešno uresničujejo, kar ugodno vpliva na njihovo konkurenčnost in sposobnost, ponuditi trgu izdelke na nižjih cenovnih osnovah kot v preteklih letih.

V Alpini, ki je uspela preživeti kar tri zelene zime po vrsti, so se odločili, da še naprej vlagajo v razvoj zimskih programov obutve. Računajo, da se bodo razmere tako pri nas kot v svetu v naslednjih letih izboljšale in da bodo lahko na tem programu spet dosegli nekdanje rezultate. V svetu namreč športni program ni prizadel samo Alpine, ampak vse proizvajalce tovrstne obutve. Na to kaže podatek, da je Alpina zadržala delež na svetovnem trgu, čeprav je morala bistveno

zmanjšati proizvodnjo teh programov ter jih nadomestiti s programi ženske modne obutve in z moškim programom, ki ga je trg že ugodno sprejel.

Programsko so žirovski čevljarji tako pri športnih programih kot tudi pri modni ženski in moški obutvi na svetovni ravni z modo in kvaliteto, kar se odraža v dokaj dobrih rezultatih prodaje tudi na domačem trgu. Pravi izdelek s pravo ceno ob pravem času je omogočil, da se je prodaja na domačem trgu letos precej povečala. Podoben rezultat pričakujejo v Alpini tudi konec leta.

Čeprav zimski program v Alpini ne predstavlja več tolikšnega deleža kot pred leti, je v strukturi proizvodnje še vedno obsežnejši od letnih programov. Ob preusmeritvi so vodilni ljudje poskrbeli, da so imeli delavci delo in se ni

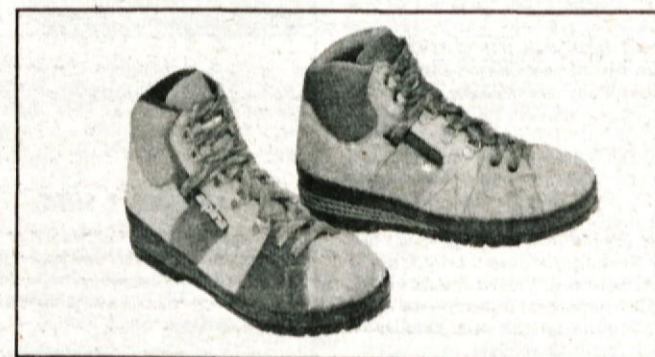
so ukvarjali z odpuščanjem delavcev.

Ob izpadu prodaje športnega programa direktor Alpine Bojan Starman omenja tudi problematiko pri prodaji v Sovjetsko zvezo, ki je plačilno nezanesljivo in so zato v Alpini izvozne količine razpolovili.

Vse skupaj pomeni, da so morali z novimi partnerji in z novimi programi Žirovci v zelo kratkem času nadomestiti skoraj polovični količinski izpad proizvodnje. Program prestrukturiranja, ki naj bi omogočil tudi dolgoročno stabilnost in uspešnost tovarne, so tako v precejšnji meri že uresničili.

Od vlade pričakujejo normalne pogoje za delo, torej podobne, kot jih imajo njihovi konkurenti na zahodu, saj tja prodajajo pretežni del proizvodnje.

V vrhu Alpine se zavedajo, da tovarna zaposluje predvsem Žirovce in okolice, katerih usoda in perspektiva je v veliki meri odvisna prav od rezultatov Alpine. Zato je odgovornost pri delu še toliko večja. Dosedanji rezultati kažejo, da so na pravi poti.

Poliks
 PODJETJE LAHKE OBUVNE
 p. o. Strojarska 12, Žiri
 Tel.: 064-69-332

Vas rado zebe v noge?

Poskrbite zanje z nakupom naših izdelkov, ki jih lahko dobite v vseh bolj založenih trgovinah z obutvijo. Za vas smo izdelali copate in natikače iz toplih materialov v atraktivnih barvah.

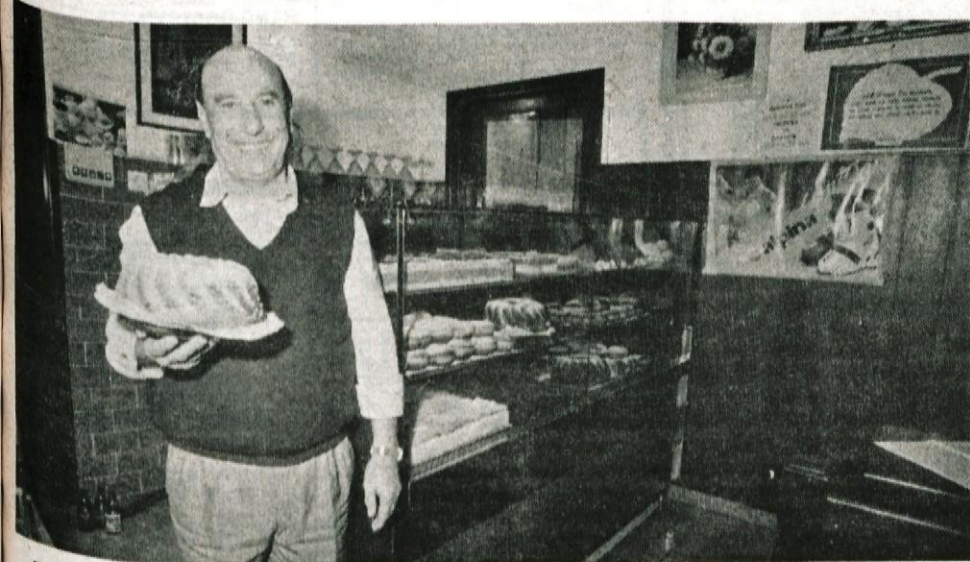
Ne pozabite tudi na svoje malčke!

Obujete jih lahko v copatke, ki imajo trdi opetnik, ortopedski vložek in podplat iz naravnih materialov. V njih se bo občutljiva otroška noga odlično počutila.

**Kolektiv Poliksa čestita krajanom Žirov
za krajevni praznik**

V Ambasado po krofe, potice in slaščice

Esad Bilijali je, podobno kot Alpina na področju industrije, zaščitna znamka Žirov na področju gostinstva. Njegova slaščičarna in okrepčevalnica v središču kraja, nasproti nove blagovnice, ne pozna počitnic. Odrpta je poleti in pozimi, vsak dan, tudi ob nedeljah, ko večina drugih gostincev prešteva dobiček, od sedmih zjutraj do enajstih zvečer. V njegovi Ambasadi se ustavljajo prišleki in domačini. Ime lokala, ki je bilo več desetletij med stalnimi gosti v neuradni rabi, je pred kratkim ugledalo luč tudi na reklamni tabli nad vhodom.

Lokal ima ločena prostora za kadičice in nekadičice. Poleg običajnih vrst peciva, ki je vsak dan sveže, Esad Bilijali v svoji Ambasadi ponudi vsak

petek in soboto sveže krofe, orehove ali makove potice, ob sredah pa sirov, mesni ali sadni burek.

Delo zaposluje vso družino, saj je povpraševanje po mamljivih Esadovih specialitetah veliko. Zlasti torte in potice naročajo celo ljudje iz Škofje Loke in Idrije.

Esad Bilijali je na svojem kosu zemlje že pred leti načrtoval manjši hotel, ki bi bil dobrodošel zlasti za poslovne goste žirovskih tovarn, a v krajevni skupnosti niso bili navdušeni za zamisel. Podjetnega slaščičarja bi radi presestili drugam, hišo, ki "kvari" izgled žirovskega središča, pa podrlji in na izjemno privlačni lokaciji postavili... Kaj le?

Tudi "ambasadorjev" sin želi prostor boljše izkoristiti.

Skupaj z nekaterimi podjetniki Žirovci, ki so pripravljeno združiti denar, snuje gradnjo novega poslovnega centra, v katerem bi bila trgovina z živili, mesarija, trafika, slaščičarna, kavarna pa še kakšen lokalček bi ostal za zasebnika, ki bi se jim pridružil kasneje. Načrt bodo te dni predložili krajevni skupnosti. Upajo, da ga bo sprejela. Ne nazadnje tudi zato, ker se bo najbrž le tako lahko znebila sedanje Bilijalijeve hiše. Po izgradnji novega poslovnega centra bi namreč neugledno stoletno stavbo Bilijalijevi sami podrlji in na njenem mestu uredili prepotrebna parkirišča.

Esad Bilijali & Co. čestita vsem svojim gostom in ostalim krajanom ob krajevnem prazniku Žirov.

etiketa

proizvodnja etiket
in tiskarske storitve p. o.
64226 žiri, industrijska c. 6
tel. 064 69260, 69270

*Delovni kolektiv čestita vsem krajanom
za krajevni praznik
in jim želi veliko delovnih uspehov*

proizvodni program: etipres, tiskane tekstilne etikete, etitape, samolepilne etikete, kartonske etikete, emblemi, papirne etikete

Etipres program je skupno ime za strojno prenašanje motivov s temperaturo na proizvode za potrebe tekstilne, obutvene industrije in galanterije. Etipres je primeren za obogatitev trikotajnih izdelkov, nogavic, perila, lahke konfekcije, pokrival, torb in obutve. Glede na material, na katerega se etipres prenaša, imamo razvitih več tipov etipresa, ki služijo kupcu za obveščanje, reklamiranje, označevanje izdelkov in jih tudi likovno obogatijo.

Tiskane tekstilne etikete se uporabljajo za tekstilno in obutveno industrijo. Tiskajo se lahko obojestransko ali enostransko na različne vrste materialov in ustrezajo mednarodnim standardom kvalitete. Na voljo je izdelava v kolutih, ki je tudi najbolj

razširjena, več možnosti pa nudi tisk posamičnih etiket, tako kar zadeva materiale kot tudi izbiro barv.

Etitape je tekstilni trak za direkten tisk z barvo ali toplotno folijo, ki ga izdelujemo po dogovoru s kupcem v različnih dodelavah in dimenzijah.

Samolepilne etikete so namenjene vsem panogam industrije, tiskamo jih na različne samolepilne materiale, dobavljamo posamično ali v kolutih in v več barvah. Na željo kupca jih izrezujemo v različnih oblikah in velikostih, lahko pa vam izdelamo tudi etikete s črtno kodo kot samostojno etiketo ali vključeno v druga sporočila in reklame. Etikete v kolutih so primerne tudi za strojni dotisk.

Kartonske etikete izdelujemo iz različnih vrst kartonov, posamično ali v kolutih v več barvah, posebej so prilagojene za dodatno avtomatsko izpolnjevanje podatkov, na željo kupca jih luknjamo in izsekujemo v različnih oblikah in velikostih.

Emblemi dajo predvsem atraktiven izgled izdelkom v tekstilni industriji in galanteriji in so tiskani na filcu, umetnem usnju, različnih tkaninah in v kombinaciji z reliefnim tiskom.

Papirne etikete služijo najrazličnejšim namenom vseh panog industrije. Izdelujemo jih na vseh kvalitetah papirja v neomejenem številu barv.

KLADIVAR

KLADIVAR, TOVARNA ZA FLUIDNO TEHNIKO
64226 ŽIRI, Industrijska c. 2, p. p. 7
JUGOSLAVIJA

Telefon: 064 69-900
Telex: 34505 YU KLADI
Telefax: 064 69-664

- Komponente in sistemi fluidne tehnike
- Hidravlične komponente industrijske hidravlike
- Hidravlične komponente mobilne hidravlike
- Hidravlični sistemi
- Elektromagneti
- Pnevmatске komponente
- Pnevmatски sistemi

POSEBNA PONUDBA TRGOVIN

Kokra

— ŽIRI —

BLAGOVNICA KOKRA: velika izbira KONFEKCIJE iz nove kolekcije jesen / zima

TRGOVINA NOVOST: SRAJCE, PLETENINE, NOGAVICE

TRGOVINA SLON: JOGI RJUHE in ostala POSTELJNINA

IZKORISTITE UGODNE KREDITNE POGOJE IN NIZKE CENE

ARCOMURKA

proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje

LOKA p. o. ŠKOFJA LOKA

ŽIROVCEM
ZA KRAJEVNI PRAZNIK V BLAGOVNICI ŽIRI

DEGUSTIRANA BO

LOKA KAVA

od 22. do 27. 10. vsak dan od 11. - 15. ure

V VSEH TRGOVINAH Z ŽIVILI UGODEN NAKUP

Izjemno ugodne cene za naslednje blago:

VINO BRENTAR KRŠKO 1 l	15,10 din stekl.	VAFEL KOCKE Koestlin 500 gr.	23,90 din/zav.
VINO Herceg Hepok 0,75 l	24,20 din stekl.	GRIČ ČAJNO PECIVO Koeslin 350 gr.	15,30 din/zav.
RUM Apis 1 l	51,40 din stekl.	PARIS čok. keksi Koestlin 500 gr.	30,90 din/zav.
SOK MARELICA Vitaminka 1 l	18,30 din stekl.	ČOKOL. MIGNON Koestlin 500 gr.	33,30 din/kos
SOK MARELICA hypa Fructal 0,7 l	15,60 din kos	BONBONI ŠUMI MIX Žito 450 g	23,30 din/zav.
SALAMA mini ljublj. Pomurka	66,80 din/kg	TOALETNI PAPIR role 10/1 uvoz	35,70 din/zav.
MARMELADA mešana 870 g. Podravka	21,90 din/kos	NOGAVICE MOŠKE ŠPORT - uvoz	20,10 din/kos
KOMPOT breskva	19,70 din/kos	NOGAVICE HL. ŽENSKE GALA	12,50 din/kos
PŠENIČNA MOKA T 500 Mlinotest 2/1	5,60 din/kg		

ZA NAKUP SE ZAHVALJUJEMO IN SE ŠE PRIPOROČAMO

POSEBNA PONUDBA:

TV GORENJE FEIN LINE 661 9840,00

(kredit 6 mesecev, 1 obrok polog, obresti 6%. Pri nakupu z gotovino 5% popust.

TV lahko kupite v BLAGOVNICI ŽELEZNIKI, ŽELEZNINI MEDVODE in SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI FRANKOVO NASSELJE V ŠKOFJI LOKI.

TRGOVINA
PR' KLEMEN
DVORJE 30POSEBNOSTI TRGOVINE:
OB PETKIH IN SOBOTAH
RADOMELJSKI KRUIH,
MESNI IZDELKI »ČAĐEŽ«OB ŽE TAKO NIŽJIH
CENAH VAM OB
NAKUPU NAD 1000
DIN NUDIMO ŠE
POPUST V
VREDNOSTI 50 DIN
IN PREVOZ BLAGA
NA DOMODPRTO
VSAK DAN 7.30 - 19. ure,
SOBOTA 7.30 - 15. ure,
NEDELJA 8. - 12. ure

VABLJENI!

MODUL
inženiring d.o.o.REALIZACIJA INVESTICIJ OD IDEJNEGA
PROJEKTA DO KLJUČA V ROKE
INFORMACIJE 064/77-278VIDEOTEKA
PALMA
Pajerjeva 3, 64208 Sencur

Vabimo vas, da se pridružite več kot 20.000 naročnikom Gorenjskega glasa, dvakrat na teden vam bo prinesel poštar popularnega "Gorenjca" z obilico zanimivega branja in koristnih informacij. Poleg tega imate kot naročnik 25 odstotni popust pri objavi malih oglasov, osmrtnic in zahval. Opozarjamo vas tudi na prihranek 2 din na številko pri naročnini, saj vas redni nakup Gorenjskega glasa v kolportaži stane 8 din.

NAROČILNICA

Podpisani
stanujoč
pošta
naročam Gorenjski glas na gornji naslov.

Datum: Podpis:

Naročilnico pošljite na ČP GLAS, C. JLA 16, 64000 Kranj.

CESTA XXXI. DIVIZIJE 99, ŽIRI

V PRIJETNEM OKOLJU
PRIJAZNA POSTREŽBAČuk Marinka
cvetličarna

Vedno na zalogi:

- REZANO CVETJE
- LONČNICE

Po naročilu dobite:

- ŠOPKE: POROČNE, DARILNE in ŽALNE
- VENCE
- IKEBANE

CENE UGODNE — MOŽNA DOSTAVA NA DOM

Če želite negovan
in urejen videz,
se odločite za obisk v
frizerskem salonuŽiri
Cesta XXXI. divizije 111

- Na zalogi imamo vse vrste strešnih žlebov (bakrenih, inox pločevine, aluminija)
- Izdelava in namestitvev klimatskih naprav za gostišča, diskoteke - večje in manjše objekte
- Odsesovalne naprave pri mizarskih strojih in izdelovanje ventilatorjev

KVALITETO
PO SOLIDNIH
CENAH
DOBITE PRILIKOVIČ FRANC
stavbno kleparstvo in izdelovanje
odsosovalnih, prezračevalnih in
klimatskih naprav
64226 Žiri, Kajuhova 8
telefon: (064) 69 611

NE IZGUBLJAJTE GLAVE

NAPRAVITE
PRAVI KORAK.OBJAVLJAJTE V
GORENJSKEM
GLASUEKONOMSKA
PROPAGANDA:

CESTA JLA 16

MALI OGLASI:

tel.: 28-463
fax: 25-366tel.: 27-960
fax: 25-366

OBLIKOVANJE: IGOR POKORN

PRIDITE V

PRIMADONO

NA TREBJI,
KJER JE VEDNO ZANIMIVOPROGRAM S KANČKOM
EROTIKEVSAK PETEK IN SOBOTO OD 21. - 03. ure
tel.: 68-468

PAPIRNICA

RADIRKA

BOJAN ŠINKOVEC
KOŠIRJEVA 5, ŠKOFJA LOKA

ŠIROKA PONUDBA:

- VSEH ŠOLSkih POTREBŠČIN
- PISARNIŠKEGA MATERIALA
- OBRAZCEV, RAČUNALNIŠKI PAPIR
- MOŽNOST FOTOKOPIRANJA

PRIPRAVILI SMO ŽE VELIKO IZBIRO ZANIMIVIH PRAZNIČNIH DARIL

CENE UGODNE

odprto od 8. - 18. ure, soboto od 8. - 12. ure

Poleg ostalih živilskih artiklov imamo dnevno svežo ponudbo

- NAJRAZLIČNEJŠIH VRST KRUHA in SLAŠČIC
- KROFE
- JABOLČNE ZAVITKE
- TORTICE

Po naročilu:

- TORTE
- RAZLIČNE POTICE
- OCVRKOVICA

PODJETJA!
ČE SE ODLOČITE ZA PRIBOLJŠEK K MALICI ALI KOSILU, POKLIČITE ORGANIZIRANO DOSTAVO.

tel. 69-611

odprto vsak dan
od 9. - 14. ure, 17. - 19. ure
ob sobotah od 9. - 13. ure, ob
nedeljah od 9. - 11. ureSE PRIPOROČA
MLIN
V PREDOSLJAH
JOZE DOLHAR

AMF

AVTOMEHANIKA
FRELIHOb potoku 2, Žiri
SERVISIRANJE IN VZDRŽEVANJE VOZIL

- JUGO
- FIAT
- VW
- RENAULT

PRODAJA IN SERVISIRANJE AVTOPNEVMATIKE

NOVO

ELEKTRONSKA NASTAVITEV PARAMETROV MOTORJA IN VPLJNJAČA

Informacije po telefonu med delovnim časom ali tudi od 16. - 18. ure

064/69-350
odprto od 6. - 14. ure

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

TRAKTOR pasquali, italijanski, prodam. ☎ 89-046 15549

Prodajni RACUNALNIK PC-XT maksimalna konfiguracija (RAM, HDisk,...). Lahko tudi TISKALNIK Brother M-1109. Cena po dogovoru. ☎ 22-766 Andrej ml. vsak dan od 17. ure dalje 15554

Prodajni VARILNI APARAT CO2 MAG 160, komplet z ventilom in jeklenko. Informacije na ☎ 41-447 popoldne 15557

Ugodno prodajni PRALNI STROJ. ☎ 21-304 15561

Prodajni kombinirani mizarski stroj (5 operacij). Predmost 32, Poljane nad Šk. Loko (popoldan) 15572

TV starejši, barvni, rabljen samo za vikende, 1000 din, ELEKTRIČNI RADIATOR, nov, 1.000 din, PEČ TOBI, 200 din, prodam. ☎ 28-402 15590

Prodajni zamrzovalno SKRINJO, rabljeno ter prenosni čb TELEVI-ZOR Iskra. ☎ 69-765 15595

GRADBENI MATERIAL

Prodajni 270 kvad. m. ladijskega LESA za napušč po 80 din kvad. m. in 30 komadov lesenih PALET po 90 din komad. ☎ 38-752 15551

Prodajni rabljeno trodelno OKNO (komplet). Oman Frančiška, Sp. Duplje 49 15575

KUPIM

Kupim tri STEBRE za kozolec. ☎ 41-835 15555

Kupim knjigo od WESTEREN KAV-BOJA s slikami. Jože Zaplotnik, Zg. Veterno 1, Križe Tržič 15573

DIDAKTA - RADOVLJICA

Z MESECEM NOVEMBROM POTREBUJEMO VEČ AKVIZITERJEV ZA PRODAJO KNJIG IN DIDAKTIČNIH IGRAČ.

PISMENE PONUDBE POD:

DIDAKTA - RADOVLJICA, GORENJSKA CESTA 19/a, 64240 RADOVLJICA

IZOBRAŽEVANJE

Inštruiram matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. ☎ 25-861 int. 336 popoldne 15328

LOKALI

Prodajni vpeljan trgovski lokal, 24 kvad. m v Kranju (Planina), skupaj z opremo in blagom. Prevzem lokala možen takoj. Šifra: ENKRAT-NA PRILOŽNOST 15568

OBVESTILA

AVTOKLEPARSTVO - Branko Lacco, Bevkova 37, Radovljica, ☎ 75-807 - vam nudi svoje usluge za vse vrste vozil, tudi obnovo veterenov. Hitro, poceni, kvalitetno!

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne ZAVESE izdelujemo, montiramo in kompletno obnovimo. ☎ 26-919

Vsaka gospodinja bo vesela, če boste ponujali in širili našo prodajno mrežo z dobrimi in uvoženimi čistili. ☎ 061/326-524 15566

GRADITELJI POZORI! Hitro in kvalitetno vam izdelam cisterno za olje. ☎ 84-667, po 20. uri 15571

POSESTI

Prodajni dvainpol sobno STANOVANJE v Kranju na Planini, Tuga Vidmarja 4, 77,65 kvadratnih metrov, VIKEND na Zatniku, 3. gradbena faza, 2 x 42 kvadratnih metrov stanovanjske površine, parcela 600 kvadratnih metrov, blizu vlačnice, cena 59.000 DEM. Infostan, Zaloška 99, Ljubljana. ☎ 061-443-242 od 8. do 14. ure, sobota od 10. do 12. ure 15585

PRIDELKI

Prodajni drobni KROMPIR. Jerala, Podbrezje 218 15577

Prodajni KORUZO v storžih po 2,00 din. ☎ 74-368, Lesce 15591

LITERATURA ZA ZASEBNA PODJETJA

Izšli sta brošuri:
1. Osnove finančnega poslovanja
2. Vlaganje listin v carinskem postopku

Namen brošur je razjasniti marsikatero vprašanje, ki se poraja lastniku zasebnega podjetja, ko začne s poslovanjem.

Informacije vsak delavnik od 10. do 15. ure po tel.: 061/571-125.

ZAHVALA

Nenadoma nam je cesta vzela nad vse ljubljene sina, brata, strica

DARJANA ŠUŠTARJA

Iskrena hvala vsem, ki ste darovali cvetje, izkazali sožalja in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lep obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: ati, mami in sestra z družino

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

LUDVIK TIČAR

iz Zgornje Bele 59

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, se prišli posloviti od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala kolektivu Sava Kranj, ter njegovim bivšim sodelavcem. Hvala tudi preddvorskemu g. župniku za opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci vsi njegovi

Zg. Bela, Luže, Kokrica, Bled, Bohinj

Prodajni ZELJE v glavah in droben KROMPIR. Jeglič, Podbrezje 192 (Podtabor), ☎ 70-202 15170

POZNANSTVA

Vdova, stara 50 let, odda dvosobno stanovanje moškemu brez obveznosti, vdovcu, Slovencu, za skupno življenje. Šifra: LEPO JE V DVOJE 15556

ŽELEZNA KAPLA

VAS VABI V PONEDELJEK, 29. OKTOBRA, NA JESENSKI SEJEM Z VELIKO TOMBOLO

1. NAGRADA: ATS 2000.-

V DOBROPISU IN SE DODATNIH 24 LEPIH NAGRAD

ZADRUGA MARKET

POVEČALI SMO PRODAJNI PROSTOR IN ZNIZALI CENE.

NA ZALOGI 9000 RAZLIČNIH PRODUKTOV

PONUDBA MESECA:

MILKA ČOKOLADA 300 g SAMO ATS 19.90

POZOR!

NAJNOVEJŠA IN NAJBOLJŠA KURJAVA ZA LES IN LESENE ODPADKE.

PREDSTAVLJA SE FIRMA

FRÖLING

PROIZVODE VAM V CELOTI NUDI ZADRUGA MARKET.

TESTIRANO V AVSTRIJI IN NEMČIJI - TÜV - BAYERN

JESENSKO-SEJEMSKA

AKCIJA

OB 30-LETNICI OBSTOJA FIRME

ELEKTRO

LUSCHNIG V ŽELEZNI KAPLI

OD 26. 10 - 29. 10. 1990

NA VSE ELEKTRIČNE PROIZVODE

10 % POPUSTA

SPAR MARKET

ŽIVILA ● ČISTILA ● OBLAČILA ● ŽELEZNI PRODUKTI ● VSE ZA ŠIVILJE ● NOGAVICE ● STEKLENI IZDELKI ANANAS DOZA PONUDBA 1 KG SAMO ATS 8.10

URBAS

V CENTRU

MODA Z IZDELKI ZVENEČIH ZNAMK:

MÄSER, TRIUMPH, ADIDAS, HUMANIC...

WOLL - ECKE

BREDA SADOŠEK, ŽELEZNA KAPLA 21, VAM NUDI BROTHER PLETILNE IN SIVALNE STROJE (OVERLOCK) PO UGODNIH CENAH. POUČEVANJE TUDI V SLOVENIJI

RAZNO PRODAM

Prodajni OTROŠKO POSTELJICO z jogijem. ☎ 24-805 15536

STAN. OPREMA

Ugodno prodajni novo usnjeno sdežno GARNITURO. Pavlič Tine, Kidričeva 26, Kranj ☎ 41-919 15222

Prodajni opremljeno otroško posteljico. ☎ 79-538 15576

Ugodno prodajni SPALNICO »Mateja«. Naslov v oglasnem oddelku. 15579

STANOVANJA

Prodajni trisobno STANOVANJE na Deteljci - Tržič v bloku, centralna, garaža in telefon. Informacije po 15. uri ☎ 061-346-681 15526

ENOSOBNO STANOVANJE ali GARSONJERO v Kranju ali okolici išče par z otroki. Šifra: STANOVANJE

gostilna sejem

Stara cesta 25, tel. 21-890 vabi v svojo restavracijo na

JEDI IZ DIVJAČINE, MORSKE JEDI IN OSTALE SPECIALITETE PO ŽELJI

VSAKO SOBOTO ŽIVA GLASBA!

Sprejemamo rezervacije za zaključene družbe, poslovna kosila, poroke do 120 oseb...

Odprto: vsak dan od 11. - 23.

sobota od 19. - 23. nedelja od 8. - 13. ure

Prisrčno vabljeni!

Prodajni GARSONJERO 31,5 kvad. m v Lescah in enosobno stanovanje 41 kvad. m v Kranju. ☎ 33-733

Dvosobno družbeno stanovanje 50 kvad. m na Novem svetu v Škofji Loki zamenjam za večje v Škofji Loki ali Ljubljani. ☎ 064/620-680

VOZILA

Prodajni dobro ohranjeno, garazirano ZASTAVO 101, letnik 1978. ☎ 28-227 15258

Prodajni tovorni avto TAM 110 50, letnik 1976 kasonar, registriran do maja 1991. Savska 2, Jesenice

Prodajni Z 750, letnik 1982. Smrekar marko, Kropa 88 15565

Prodajni neregistriran CIMOS GS, letnik 1976. ☎ 69-449 15570

OPRAVIČILO

Pri objavi Zahvale ob smrti DARJANA ŠUŠTARJA je bil pomotoma izpuščen naslov ZAHVALA. Bralcem, predvsem pa njegovim žalujočim se iskreno opravičujemo.

Prodajni JUGO koral, letnik 1989. Mavčiče 67 15581

Prodajni FIAT 126 P, letnik 1978, generalno obnovljen leta 1989, 2.200 DEM. Čop Marko, Sr. Gorje 90 popoldne 15583

Prodajni Z 101, letnik 1987, prevoženih 30000 km. Hrušica 46 B. Informacije na ☎ 81-051 od 6. do 14. ure 15584

Prodajni JUGO 45, letnik 1988. Primsdkovo, Kokrški log 7 - Pester 15587

Prodajni LADO rivo, letnik 1989, prevoženih 22.000 km, za 80.000 din. Strušnik, Andrej nad Zmincem 1 (Hrastnica) 15588

Prodajni AUDI 100, starejši letnik. ☎ 38-380 15552

Prodajni Z 101, letnik 1976, registriran do oktobra 1991. Krašna Miran, Alpska 17, Bled 15553

Prodajni LADO 1300, letnik 1985 in osebno tovorno PRIKOLICO. Jože Albreht, Podhom 30, Zg. Gorje ☎ 77-261 15558

Prodajni NISSANN sunny 1,6 FLX - H/B, letnik 1987. ☎ 631-019 15560

Fi 4 GTL, letnik 1988, zelo dobro ohranjen, prodajni. Britof 134, popoldne 15589

Prodajni Z 101, letnik 1979, registrirana do decembra 1990. Cena 7.000 din. ☎ 721-059 15592

Prodajni FIAT 1300, letnik 1970. Cena po dogovoru. Javorniški rovt 18, Jesenice 15593

Prodajni LADO 1200 in otroško POSTELJO. Mikič, Kropa 3 B 15594

FORD taunus EXL, letnik 1972, generalno obnovljen, prodajni. Primožič, Triglavška 6 a, Bled ☎ 77-568 popoldne 15596

Prodajni LADO karavan. ☎ 33-216 ali 26-676 15597

Prodajni Z 101 GTL, letnik 1986. Rozman, Češnjica 18, Podnart 15599

ROLETARSTVO NOGRAŠEK MILJE 13 64208 ŠENČUR 061/50-720

Cenjene stranke obveščamo, da ponovno sprejemamo naročila za rolete, žaluzije in lamelne zavesne.

ZAPOSLITVE

Zaposlim več kvalificiranih mizarjev z določenim znanjem in prakso. Informacije ☎ 79-839 15547

Sprejem delo na dom (lepljenje, sestavljanje...). Šifra: SAŠA 15578

Podjetnikom nudimo kvalitetno knjigovodsko in finančno spremljanje poslovanja. Šifra: DEMON 15598

VRTNARIJA VALJAVEC KOVOR 70 - Tržič

Vam ob dnevu mrtvih, 1. novembra, po ugodnih cenah nudi vse vrste cvetja in cvetličnih aranžmajev.

Naročila sporočite po tel: 57-372

ŽIVALI

Razprodajam KOKOŠI nesnice in KOKOŠI za zakol ter mlado KRAVO po teletu. Cegelnica 1, Naklo 15271

30 po 160 kg težke prašiče ter rjave jarkice, prodajni. Možna dostava na dom. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 15498

Prodajni OVCE in JAGNJETA. ☎ 79-066 15548

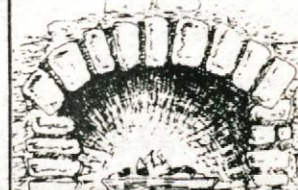
Prodajni KRAVO v 8 mesecu brejo, simentalke, 3 tele. Šparovec, Zg. Duplje 26 15563

Prodajni brejo mlado KOZO. Lom 15, Tržič 15569

Prodajni brejo TELICO simentalke. ☎ 66-131 15580

Prodajni BIKCA, starega 7 tednov, za rejo ali zakol. Partizanska pot 3, Kranj - Kokrica 15586

PIZZERIJA 'POD GRADOM'

TRŽIČ, Koroška 26, tel.: 52-055 stari del mesta - 200 m od cerkve naprej 16 vrst PIZZ iz krušne peči

Odprto od 10. - 22. ure nedelja od 17. - 22. ure PONEDELJEK ZAPRTO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, očima, dedka, brata in strica

JOŽETA KALTENEKARJA

iz Kranja, Moše Pijadeja 14

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam ob težkem trenutku stali ob strani. Posebej se zahvaljujemo tovarni Sava za denarno pomoč in gospodu dekanu za opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: žena Minka, hčerka Emilija in sin Jože z družinama

Tiho je odšla od nas naša dolgoletna sodelavka

MARICA ROBLEK

upokojena predmetna učiteljica

Od nje se bomo poslovili v torek, 23. oktobra, ob 11.30 na ljubljanskih Žalah. Vestno sodelavko bomo ohranili v lepem spominu.

Kolektiv Osnovne šole Lucijan Seljak Kranj

Ivan Kramberger in Narodna zveza Svoboda

Za svobodno Slovenijo

Ljubljana, 19. oktobra - V petek, nekaj minut po šestnajsti uri je kakih petsto ljudi pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani nestrpno pričakovalo Ivana Krambergerja, predsedniškega kandidata na minulih volitvah, ki je tokrat poleg svojega programa nameraval predstaviti tudi stranko Narodna zveza Svoboda.

Kramberger pa tokrat ni prišel sam, pač pa je s seboj pripeljal tudi predsednika stranke inž. Jožeta Urankarja, ki je zbranim najprej povedal, da ima stranka že več kot šest tisoč članov, da že ustanavljajo občinske odbore, in poudaril, da je glavni cilj stranke zagotovitev oaze miru in blaginje, ter da lahko vanjo vstopi vsakdo, ki se s tem ciljem strinja.

Kramberger je tokrat za svoj uvod najprej izbral Lojzeta Peterleta. Dejal je, da ga je že nekajkrat prosil za pogovore s stranko, vendar se Peterle ni odzval. Kramberger je ob ostru kritiki dejal, da samo z molitvijo ne moremo uspeti, ter da bi zaradi svojega uspeha na volitvah moral dobiti vsaj eno ministrstvo, hkrati pa nasprotoval enačenju vseh komunistov. Vlado je tudi pozval

naj pusti medijem popolno samostojnost, saj je po njegovem mnenju TV Slovenija pod takšnim pritiskom, da ne upa svoje ekipe poslati niti na njegove dobrodelne akcije. Glede na razmere v državi se zavzema za spoštovanje vseh narodov, vendar NZS ne priznava stalinistične srbske politike, hkrati pa je proti konfederaciji, ki pomeni ponovno suženjstvo. Tokrat tudi Janez Janša ni ostal brez kritike, saj bi se po Krambergerjevem mnenju morali odreči lastni vojski in se povezati z NATO paktom.

Takšnih in podobnih kritik je Kramberger izrekel še precej, med drugimi jo je staknil tudi dr. Janez Drnovšek, saj je po njegovem mnenju premalo odločen. Na koncu je bivši predsedniški kandidat, ki bo to tudi na prihod-

njih volitvah zagotovil svojim volilcem, da bo tokrat zagotovo zmagal, prav tako pa tudi stranka Narodna zveza Svoboda, kar je občinstvo navdušeno pozdravilo, nekaj okajenih vročekrvnežev pa ga je pričelo oblegati, tako da je moral na pomoč poklicati policajo. Vse bolj očitno je tudi, da se Krambergerjeva politična hišica iz kart vse bolj ruši, saj je tokrat imel precej manj poslušalcev kot na predvolilnih shodih, pa tudi struktura je precej slabša, tako da so njegove napovedi tudi tokrat precej prenapihnjene. ● Besedilo in slike: M. Gregorič

Glasbeni užitek čez mejo

Kranj - Od 25. do 28. oktobra bo v Celovcu prvi sejem glasbe AMUS Music News, na katerem bo okrog 100 razstavljalcev razstavljalo glasbene instrumente, svetlobno in zvočno opremo za diskoteke, studijsko opremo... domala vse, kar je v današnjem času povezano z glasbo, bogat pa bo tudi spremljevalni program. Glasbeni sejem AMUS je v Kranju predstavil dr. Gerhard Leitner, pomočnik direktorja Celovškega sejma.

Glasba v Avstriji nima le bogate tradicije, ampak je tudi pomemben gospodarski faktor, saj glasbena dejavnost in razne glasbene prireditve Avstriji prinesejo letno okrog 6 milijard šilingov. AMUS, ki bo tokrat v Celovcu doživel premiero, naj bi z bogato paleto ponudbe različnih izdelkov z vseh glasbenih področij zadovoljil predvsem obiskovalce, hkrati pa naj bi tudi proizvajalcem odprl nove distribucijske kanale ter jim ponudil možnost plasmaja njihovih izdelkov na zahtevni glasbeni trg.

V okviru sejma bodo organizirali tudi tri posebne razstave. Na razstavi Profesionalna tehnika za tonske studije bodo predstavili opremo za studije, zvočno opremo in izolacijski gradbeni material, razstava Svetloba in oder bo posvečena izdelovalcem svetlobne opreme, gradnji odrov, zvočni opremi, opremi za diskoteke, svetlobnim in zvočnim učinkom, organizatorjem show prireditev... Tretja razstava pa bo namenjena filmu, videu in "broadcastu". Gre za sisteme snemanja in reproduciranja slike in tona, za naknadno obdelavo, software kot tudi za podjetja za storitvene dejavnosti.

Med okrog 100 razstavljalci, kar je za začetek tovrstnega sejma v Celovcu kar precej, bo edini Jugoslovanski zastopnik Ekstrem (včasih Melodija Mengeš). Pester bo tudi spremljevalni program sejma, saj se bo v štirih dneh, kolikor bo le-ta trajal, na odrih sejma zvrstilo več kot trideset skupin različnih glasbenih stilov. Sejem bo odprt od 10. do 18. ure, vstopnice, ki bodo v Celovcu stale 55 šilingov, pa je mogoče dobiti na upravi Gorenjskega sejma za 30 šilingov. ● Igor Kavčič

Razstava keramičnih ploščic

Ljubljana, oktobra - Od 23. do 31. oktobra bo v DOMUSU - Potrošniško informativnem centru na Kardeljevi 2 v Ljubljani (zraven Uršulinske cerkve) razstava keramičnih izdelkov Keramixa iz Volčje Drape pri Novi Gorici. Ves čas razstave bo o izbiri, kvaliteti in polaganju keramičnih ploščic svetloval Keramixov strokovnjak. Razstava je tudi prodajna in kupci si bodo ploščice lahko nakupili po tovarniških cenah in z obročnim odplačevanjem. Razstava bo odprta vsak dan od 9.30 do 19.30, v soboto pa do 13. ure. ● D. D.

Kranjske avtošole si spet konkurirajo po starem

Dogovor o najnižjih cenah propadel

Med kranjskimi avtošolami se kljub dogovoru o poenotenju cen nadaljuje prejšnji spori in konkuriranje z nizkimi cenami, kar onemogoča normalno poslovanje in že resno vpliva na kvaliteto dela s kandidati za vozniški izpit.

Prejšnji petek smo pisali, da so predstavniki vseh kranjskih, škofjeloških in tržiških avtošol sklenili neobvezen dogovor o najnižjih cenah tečajev cestno-prometnih predpisov in ur praktične vožnje, po katerem naj bi vse na sestanku navzoče šole od 10. oktobra za tečaje zaračunavale vsaj 500 din (250 za dijake in študente), ure pa prodajale po vsaj 180 din (170 za dijake in študente). Te cene trenutno veljajo le v avtošolah pri AMD Tržič in Škofja Loka ter pri ZZŠAM Škofja Loka. Predstavniki avtošole škofjeloške srednje prometne šole na sestanku ni bil vabljen, v avtošoli pri AMD Cerklje pa so se tudi odločili, da jim cene ne bodo določali drugi.

V Kranju je dogovor propadel na vsej črti, saj se omenjenih cen ne drži nihče in avtošole spet tekmujejo, katera bo uporabnikom svojih storitev zagotovila čim nižje cene. Poklicali smo vse avtošole, da bi izvedeli za cene, vprašali pa smo tudi, zakaj se ne držijo dogovora. Prav v vseh smo do-

bili pojasnili, da se kranjski AMD ni držal dogovorjenih cen, zato se potem tudi drugi niso, ker ne bi bili konkurenčni. Na AMD Kranj so nam zatrtili, da po 10. oktobru nekaj dni niso zaračunavali storitev, ker so čakali, kaj bodo storile zasebne avtošole. Ker so prekršile dogovor one, se ga niso držali niti pri njih.

Boris Kočevar, strokovni sodelavec za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri AMZS, ki je tudi sodeloval na sestanku, kjer so se dogovorili o cenah in je bil tam pooblaščen, da strne sklepe in jih v pisni obliki posreduje vsem udeležencem, nam je povedal, da je zaradi nastalega stanja zelo razočaran in da bo v Kranju v odnosih med avtošolami spet šlo vse "na nož". Menda s tako nizkimi cenami šole načenjajo svojo materialno podlago, saj ne zmorejo niti amortizacije, najslabše pri tem pa je, da kvaliteta dela in s tem uspeh v avtošolah pada, na kar je pred kratkim izrecno opozoril tudi predsednik kranjske izpitne komisije. Boris Kočevar je menil, da je sedanje

V slovenski skupščini tokrat otroci

Ljubljana, 19. oktobra - V petek so se v slovenski skupščini namesto poslancev zbrali tisti, v katerih imenu največkrat govorimo, naši otroci. Da pa je vse potekalo v pravem poslanskem tonu, so se novnoizvoljeni tudi izvolili svoje delovno predsedstvo in preizkusili glasovalne naprave, ki pa tako kot na minuli prvi seji nove skupščine, tudi tokrat niso delovale. Sicer pa so vsem težavam, vprašanjem in predlogom otrok prisluhnili najpomembnejši predstavniki republike, med drugimi tudi predsednik slovenske skupščine, dr. France Bučar, in član predsedstva R Slovenije, dr. Dušan Plut. Pogovarjali so se predvsem o nujnosti podpisa konvencije o otrokovih pravicah, o večji prometni varnosti otrok, o ekologiji in še o drugih stvareh, ki zanimajo mlade nadobudneže. Pravo poslansko besedo sta spregovorila tudi Manca Košir in Jani Kovačič, ki je otroke ogled tudi s svojimi pesmimi. Srečanje je pripravila Zveza prijateljev mladine Slovenije. ● M. Gregorič

Se vam zdi, da živite varno?

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti:

Vaša varnost so zavarovani

1

in prihranki pred inflacijo.

Vsako leto

2

se povečujejo.

Z vašim partnerjem zagotavljata varnost

3

živlenskimi si vzajemno skupnega življenja.

Ko se vam dobite dodatna miren začetek

4

rodi otrok, sredstva za novega življenja.

Zagotovili ste šolanje

5

sredstva za otrok.

Starost vas ne skrbi, da boste uživali varčevalne

6

ker že danes veste, sadove razumne odločitve.

Tudi, če bo šlo kaj narobe, prebrodili z

7

v življenju kdaj boste krizo manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST